

Predlagatelj:
MARJAN POLJŠAK
ŽUPAN OBČINE AJDOVŠČINA

Datum: 23. 01. 2013

OBČINSKI SVET OBČINE AJDOVŠČINA

**ZADEVA: STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA
2013–2018**

GRADIVO PRIPRAVIL: Mladinski svet Ajdovščina
Oddelek za družbene zadeve

PRISTOJNO DELOVNO TELO

OBČINSKEGA SVETA: Odbor za družbene zadeve

Predlagam, da Občinski svet Občine Ajdovščina **na 24. redni seji, dne 31. 01. 2013 obravnava in sprejme:**

PREDLOG SKLEPA:

Na podlagi 16. člena Občine Ajdovščina (Uradni list RS št. 44/12) je Občinski svet Občine Ajdovščina na svoji 24. redni seji dne _____ sprejel naslednji

S K L E P

Občinski svet Občine Ajdovščina sprejme Strategijo za mlade v Občini Ajdovščina 2013 -2018.

Številka: 007-04/2012

Datum:

Župan
Marjan POLJŠAK s.r.

OBRAZLOŽITEV

1. Pravni temelj

Priprava Strategije za mlade temelji na:

- Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/2010)
 - 4/6. člen: samoupravna lokalna skupnost uresničuje javni interes v mladinskem sektorju
 - 2/27. člen: občinski svet lahko sprejme lokalni program za mladino

2. Razlogi za sprejem ter cilji in poglobitve rešitve

Občina Ajdovščina je z Mladinskim svetom Ajdovščina v oktobru 2011 sprejela dogovor o skupni pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo v naslednjih petih letih strukturirano vsebinsko in finančno začrtala delovanje Občine na področju mladine. Mladinski svet Ajdovščina je v sodelovanju z Občino Ajdovščina iz tega razloga v času od februarja do oktobra 2012 izvedel projekt Strategija, namenjen Občini Ajdovščina pri vsebinski pripravi lokalne strategije za mlade na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju. V okviru projekta je Mladinski svet Ajdovščina med mladimi iz občine zbral mnenja in predloge o obstoječem in prihodnjem delovanju Občine na področju mladine, raziskoval želje in potrebe mladih s področij življenja in dela v občini ter analiziral obstoječe delovanje na področju mladine s strani občinske uprave, javnih zavodov in organizacij v mladinskem sektorju. Na ta način je Mladinski svet Ajdovščina pripravil štiri raziskave na področju mladine v občini, ki jih je mogoče najti v **prilogah** Strategije, in sicer:

1. Analizo ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine,

2. Analizo mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina,
3. Analizo rezultatov ankete med mladimi v občini Ajdovščina in
4. Katalog želja mladih.

Kot priloga 5 so zbrani tudi odzivi javnih zavodov na raziskave in njihovi načrti delovanja na področju mladih. Na podlagi raziskav je bila oblikovana Strategija za mlade v občini Ajdovščina za obdobje od 2013 do 2018, ki na eni strani upošteva obstoječe delovanje Občine na področju mladine ter na drugi strani ustreza realnim potrebam mladih, s čimer si prizadeva za doseganje optimalne učinkovitosti njene realizacije. Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejše osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju.

3. Ocena finančnih in drugih posledic sprejema Strategije

Višina potrebnih sredstev za izvajanje Strategije bo odvisna od vključevanja ciljev Strategije v proračune občine in izvedbene načrte skladno s finančno zmožnostjo.

Župan
Marjan POLJŠAK s.r.



STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA 2013–2018



Prejemnik:
Občina Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina

Izdelovalec:
Mladinski svet Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 61a
5270 Ajdovščina

Odgovorna oseba:
Marjan Poljšak, župan

Odgovorna oseba:
Helena Harej, predsednica

OSNOVNI PODATKI

Dokument	STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA 2013–2018	
Prejemnik		Občina Ajdovščina Cesta 5. maja 6a 5270 Ajdovščina
Odgovorna oseba	Marjan Poljšak, župan Občine Ajdovščina	
Skrbnica	Katarina Ambrožič, univ. dipl. prav. vodja oddelka za družbene dejavnosti	
Izdelovalec		Mladinski svet Ajdovščina Cesta IV. prekomorske 61a 5270 Ajdovščina
Odgovorna oseba	Helena Harej, Predsednica Mladinskega sveta Ajdovščina	
Avtorji	Nina Bakovnik, univ. dipl. polit. Tadej Beočanin Janja Jazbar	
Dopolnilna obrazložitev	 	Izvedba projekta Strategija, v okviru katerega je nastala Strategija za mlade v Občini Ajdovščina, je sofinancirana s strani Evropske komisije. Vsebina dokumenta je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.
Datum izdelave	november 2012	

KAZALO

OSNOVNI PODATKI	4
KAZALO	5
1. UVOD	6
2. POLITIČNI OKVIR	8
2.1 Mladi in lokalna skupnost	8
2.2 Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja	9
2.3 Strateško urejanje področja mladine v Občini Ajdovščina	10
3. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV, STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE	11
3.1 Osnovni pojmi	11
3.2 Statistika na področju mladine v občini Ajdovščina	12
4. AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V OBČINI (MLADI, MLADINSKE ORGANIZACIJE, UKREPI IN FINANCIRANJE OBČINE).....	14
4.1 Ukrepi Občine	14
4.2 Mladinska dejavnost	16
4.3 Mnenje mladih	18
5. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI AJDOVŠČINA.....	20
6. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI.....	21
6.1 IZOBRAŽEVANJE	21
6.2 ZAPOSLOVANJE	23
6.3 STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH	26
6.4 MOBILNOST	28
6.5 PROSTI ČAS, ŠPORT IN DRUŽBENOKULTURNE DEJAVNOSTI	29
6.6 MLADINSKO ORGANIZIRANJE	30
6.7 INFORMIRANJE	32
7. TERMINSKI NAČRT	33
8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE	35
9. VIRI.....	36

1. UVOD

Občina Ajdovščina je z Mladinskim svetom Ajdovščina v oktobru 2011 sprejela dogovor o skupni pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo v naslednjih šestih letih strukturirano vsebinsko in finančno začrtala delovanje Občine na področju mladine. Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejšo osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju. V tem okviru so temeljni cilji strategije naslednji:

- utemeljeno usmeriti prihodnji razvoj mladinskega sektorja v občini Ajdovščina;
- določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Ajdovščina za razvoj mladinskega sektorja, ki se financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Občine;
- opredeliti razvojne in strokovne naloge za razvoj mladinskega sektorja v občini;
- opredeliti okvirna merila in cilje za finančno ovrednotenje in
- opredeliti postopke poročanja in vrednotenja uresničevanja programa.

Mladinski svet Ajdovščina je v sodelovanju z Občino Ajdovščina iz tega razloga v času od februarja do oktobra 2012 izvedel projekt Strategija, namenjen vsebinski podpori Občini Ajdovščina pri pripravi lokalne strategije za mlade na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju. V okviru projekta je Mladinski svet Ajdovščina med mladimi iz občine zbral mnenja in predloge o obstoječem in prihodnjem delovanju Občine na področju mladine, raziskoval želje in potrebe mladih s področij življenja in dela v občini ter analiziral obstoječe delovanje na področju mladine s strani občinske uprave, javnih zavodov in organizacij v mladinskem sektorju. Na ta način je Mladinski svet Ajdovščina pripravil štiri raziskave na področju mladine v občini, ki jih je mogoče najti v prilogi, in sicer:

1. Analizo ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine.
 - a. Analiza predstavlja celovit pregled obstoječih mehanizmov in aktivnosti, ki se v občini Ajdovščina izvajajo z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost, hkrati pa opredeljuje njihove prednosti in slabosti ter poskuša oceniti njihovo učinkovitost.
 - b. Analiza je namenjena celoviti seznanitvi s podatki o ukrepih na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa in družbenokulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja, ki jih v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničuje občinska uprava.
 - c. Analiza je bila v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z Občino Ajdovščina pripravljena na podlagi obstoječih pravnih aktov ter prakse Občine v zadnjih dveh letih.
2. Analizo mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina.
 - a. Analiza predstavlja pregled obstoječih organizacij v mladinskem sektorju v Ajdovščini ter njihovih aktivnosti.
 - b. Analiza je namenjena celoviti seznanitvi s stanjem na področju mladinskega organiziranja ter mladinske dejavnosti, ki jo v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničujejo organizacije v mladinskem sektorju.
 - c. Analiza je bila pripravljena v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z organizacijami v mladinskem sektorju, ki delujejo na ravni občine Ajdovščina.
3. Analizo rezultatov ankete med mladimi v občini Ajdovščina.
 - a. Analiza predstavlja celovit pregled mnenj in stališč mladih na področjih mladinskih politik v občini Ajdovščina.
 - b. Namen analize je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti.

- c. Analiza je bila pripravljena na podlagi rezultatov ankete med mladimi, v kateri je sodelovalo 432 mladih občank in občanov.

4. Katalog želja mladih.

- a. Katalog predstavlja nabor idej, pričakovanj in potreb mladih v občini Ajdovščina na vseh področjih javnega življenja, ki neposredno ali posredno zadevajo mlade.

Na podlagi raziskav je bila oblikovana pričujoča strategija, ki na eni strani upošteva obstoječe delovanje Občine na področju mladine ter na drugi strani ustreza realnim potrebam mladih, s čimer si prizadeva za doseganje optimalne učinkovitosti njene realizacije.

Aktivno vlogo v procesu oblikovanja strategije so s sodelovanjem pri pripravi izhodiščnih dokumentov oz. raziskav poleg občinske uprave in Mladinskega sveta Ajdovščina imeli tudi:

- mladi občani in mlade občanke med 15. in 29. letom starosti,
- organizacije v mladinskem sektorju (mladinske organizacije in organizacije za mlade v občini Ajdovščina) in
- relevantni javni zavodi (Ljudska univerza Ajdovščina, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Zavod za šport Ajdovščina, Zavod za šport Ajdovščina – NOE Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina, Razvojna agencija ROD, Zdravstveni dom Ajdovščina, Osnovna šola Col, Osnovna šola Danila Lokarja Ajdovščina, Osnovna šola Dobravlje, Osnovna šola Otlica, Osnovna šola Šturje, Glasbena šola Vinka Vodopivca Ajdovščina, Otroški vrtec Ajdovščina), ki so poleg občinske uprave ključni nosilci ukrepov za mlade na ravni občine.

Mnenja mladih občank in občanov ter organizacij v mladinskem sektorju so se zbirala v organizaciji Mladinskega sveta Ajdovščina v času od začetka aprila do sredine junija 2012 na različne načine, in sicer:

- na srečanju mladih in lokalnih odločevalcev ter drugih predstavnikov Občine;
- na delavnicah za mlade v izvedbi usposobljenih mladinskih voditeljev: teh je bilo devet, odvile pa so se znotraj mladinskih organizacij, ki so članice Mladinskega sveta Ajdovščina, v Ajdovščini, v treh razredih srednje šole, v Budanjah, Črničah, Dobravljah in na Colu;
- s knjigami želja mladih: mladim so bili na vidnih mestih v srednji šoli, v baru Hiša mladih, v nakupovalnem centru Mercator ter v Lavričevi knjižnici na razpolago zvezki, v katere so lahko zapisovali svoje ideje;
- z intervjuji z mladimi: sodelavci Mladinskega sveta Ajdovščina so opravili strukturirane intervjuje s tremi mladimi posamezniki, in sicer z mladim podjetnikom, z mlado študentko in z mlado brezposelno osebo, ki živi pri starših;
- z akcijo »Moje pismo županu«, v okviru katere so mladi svoje ideje in želje zapisovali v pisma županu ter jih oddajali v posebej za to namenjene poštne nabiralnike, ki so bili dostopni na več mestih v Hiši mladih, na Turistično informacijskem centru v Ajdovščini, v baru Hiša mladih ter na vseh aktivnostih in dogodkih, ki so se v času od aprila do sredine junija 2012 odvijali v Ajdovščini;
- preko elektronskega poštnega predala in
- preko spletnega mesta v socialnem omrežju Facebook.

Javni zavodi so pri pripravi izhodiščnih dokumentov sodelovali preko elektronske komunikacije z občinsko upravo in Mladinskim svetom Ajdovščina in pregledali ter dopolnjevali izhodiščne ugotovitve.

Z uveljavitvijo lokalne strategije za mlade si Občina Ajdovščina prizadeva vzpostaviti prevodnik v prihodnji komunikaciji med mladimi in odločevalci na lokalni ravni. Tako lokalna strategija za mladino ne le spodbuja, pač pa tudi vzpostavlja kontinuirani dialog med obema skupinama, v tem okviru pa zasleduje dolgoročno izboljšanje učinkovitosti mladinskih pobud, participacije mladih ter vzajemnosti prenosa idej in odločitev v mladinskem sektorju na ravni občine Ajdovščina.

2. POLITIČNI OKVIR

2.1 Mladi in lokalna skupnost

Družbeni položaj mladih se je v zadnjih letih izrazito poslabšal. Povečuje se stopnja brezposelnosti med mladimi, vse pogostejše so nestalne in manj kakovostne oblike zaposlovanja, posledično se povečuje finančna odvisnost mladih od staršev, občutek negotovosti in časovni okvir pri oblikovanju lastne družine in odselitvi od doma. Mladost se torej ne more več pojmovati kot obdobje sorazmerno predvidljivega prehoda iz gotovega otroštva v gotovo odraslost s stabilno zaposlitvijo in na novo ustvarjeno družino. Namesto tega se pojavi t.i. podaljšano otroštvo (mladost), ki pomeni vsaj delno odvisnost od staršev in se (pre)pogosto zavleče v štirideseta leta. Takšno stanje ne prinaša pozitivnih učinkov ne mladim ne skupnosti. Mladi (pre)dolgo ne postanejo samostojni, se kasneje in manj pogosto odločajo za ustvarjanje lastne družine in prevzemanje odgovornosti v življenju nasploh.

Na doseganje avtonomije mladih vplivajo dejavniki, kot so izobraževanje, služba, bivalne razmere, njihova informiranost in participacija v različnih institucijah. Dejstvo pa je, da velik delež mladih ni deležen pogojev, ki bi jim omogočali, da bi trdno, odločno in uspešno stopali proti odraslosti. Zagotavljanje prijaznejšega okolja mladim je nujen korak na poti do izboljšanja njihovega položaja v skupnosti in posledično vodi do zagotavljanja trajnostnega družbenega razvoja.

Kot navaja Revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, ki jo je v letu 2003 sprejel Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope, so izmed nosilcev upravljanja z družbo prav lokalne oblasti mladim najbližje, zato v njihovem življenju in razvoju igrajo pomembno vlogo. Redki primeri dobrih praks sodelovanja mladih v lokalnem okolju z lokalnimi oblastmi dokazujejo, da vseobsegajoče sodelovanje mladih v soustvarjanju družbe občutno krepi kakovost življenja v lokalni skupnosti, medtem ko v številnih primerih slabo vključevanje mladih v strukture lokalne demokracije in pomanjkanje ukrepov za izboljšanje položaja mladih povzročata zapuščenje lokalnih okolij s strani mladih in posledično izgubo enega izmed ključnih človeških virov, ki skrbi za uspešen trajnostni razvoj lokalne skupnosti. Ne nazadnje šibka oz. nična finančna podpora mladinske dejavnosti s strani lokalnih oblasti povzroča velike težave pri vzdrževanju mladinskih struktur, kar mladim še dodatno otežuje aktivno participacijo v lokalni skupnosti.

V tem kontekstu Občina Ajdovščina svoj prispevek prepoznava v zagotavljanju prostora, v katerem lahko mladi razvijajo svoje kompetence in veščine ter dosegajo svoje cilje, se razvijajo v avtonomne družbeno odgovorne odrasle ter aktivno sooblikujejo skupnost, v kateri bo kakovost življenja uživalo celotno lokalno prebivalstvo. Za doseganje tovrstnega cilja je potrebno ohraniti in krepiti sodelovanje z mladimi in mladinskimi organizacijami, ki delujejo v občini, hkrati pa razširiti oblikovanje in implementacijo ukrepov različnih sektorskih lokalnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti, tj. v pospeševanje lokalnih mladinskih politik, kot so zaposlovanje mladih, izobraževanje mladih, stanovanjska politika, socialna politika in zdravje mladih. Občina Ajdovščina lahko na teh področjih v okviru svojih pristojnosti pomembno prispeva k izboljšanju položaja mladih v družbi in k njihovem uspešnemu prehajanju v obdobje odraslosti. Pri tem je ključnega pomena sodelovanje in vključevanje mladih v procese oblikovanja lokalnih politik. Dejstvo je namreč, da je uspeh ukrepov mladinskih politik pogojen z implementacijo in sooblikovanjem mladih pri sprejemanju teh ukrepov na lokalnih ravneh. Na ta način so ukrepi prilagojeni realnim potrebam mladih in kot taki proizvajajo najbolj optimalne učinke.

Lokalna strategija za mlade je temeljni kamen lokalne skupnosti, v katerem lokalna skupnost prepozna javni interes na področju mladine ter predvidi načine za polno uresničevanje tega javnega interesa. Na drugi strani pa je strategija orodje mladih, da skozi njeno pripravo sami tlakujejo pogoje lastnega organiziranja ter da si skozi njo sami določijo način, področje in stopnjo vključenosti v demokratične procese odločanja v lokalni skupnosti. Lokalna strategija za mlade tako predstavlja medij med dvema svetovoma, katere temeljna naloga in učinek je povezovanje ter vključevanje obeh preko vzajemnih procesov učenja, medgeneracijske solidarnosti in soodločanja v delo in življenje vseh segmentov lokalne skupnosti.

2.2 Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

V slovenski zakonodaji mladinski sektor posebej urejata dva zakona, in sicer Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/2010) in Zakon o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/2000, 42/2010). Z ZJIMS se opredeljuje mladinski sektor in določata javni interes v mladinskem sektorju ter način uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju (1. člen ZJIMS), ZMS pa ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti (1. člen ZMS). Oba zakona med drugim predvidevata tudi pristojnosti lokalnih skupnosti v mladinskem sektorju.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju

Kot določa ZJIMS so samoupravne lokalne skupnosti poleg države nosilke javnega interesa v mladinskem sektorju. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju so na lokalni ravni pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti (6. člen ZJIMS). Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju morajo država in samoupravne lokalne skupnosti sodelovati z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen ZJIMS).

Komplementarnost lokalnih in državnih ukrepov bi morala iziti kot usklajen sistem ukrepov, pa vendar je mnogokrat (že na ravni države same) mladinska politika skupek nepovezanih ukrepov. Večjo koherentnost med nivoji in ukrepi mladinske politike je ZJIMS načrtno opredelil z opredelitvijo javnega interesa v mladinskem sektorju, in sicer kot:

- zagotavljanje normativnih in drugih pogojev za razvoj področij mladinskega dela in vključevanja mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade, ter
- zagotavljanje finančne podpore mladinskim programom in programom za mlade, vključno s podporo mladinski infrastrukturi. (ZJIMS)

Občina lahko po ZJIMS (ZJIMS, 27. člen) mladinsko politiko na lokalni ravni izvaja skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Pri tem ji ZJIMS ponudi nekatere konkretne predloge, in sicer:

- sprejetje lokalnega programa za mladino;
- ustanovitev delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja;
- finančna podpora programom v mladinskem sektorju in
- izvajanje drugih ukrepov v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.

Občina mora poleg tega za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni smiselno uporabljati določbe ZJIMS (27. člen ZJIMS), ki se nanašajo na sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na nacionalni ravni. ZJIMS na tem področju sofinanciranje opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področja mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni. ZJIMS pa ne nazadnje opredeli tudi možnost lokalnih skupnosti, da za izvajanje programov za mlade in mladinskega dela na lokalni ravni ustanovijo mladinski center (ZJIMS, 28. člen).

Zakon o mladinskih svetih

ZMS je predvsem namenjen definiranju položaja, funkcij, delovanja in financiranja mladinskih svetov, a se na nekaterih točkah dotika tudi odnosa med mladinskim svetom lokalne skupnosti in občino, zaradi česar velja nekatere njegove elemente posebej predstaviti.

ZMS mladinski svet lokalne skupnosti opredeli kot pravno osebo zasebnega prava, v okviru katere se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes mladinskega sektorja s sedežem v dotični samoupravni lokalni skupnosti (ZMS, 2. člen). Naloge MSLS so predvsem:

- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja v skladu z zakonom, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju;
- zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih;

- omogočanje sodelovanja mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih ter
- opravljanje drugih nalog za uveljavljanje interesov mladih, opredeljenih s temeljnim aktom (5. člen ZMS).

Občina oz. njeni organi so po ZMS v tistih lokalnih skupnostih, kjer obstajajo mladinski sveti lokalnih skupnosti, pred določanjem predlogov predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, dolžni o tem obvestiti mladinski svet lokalne skupnosti (ZMS, 6. člen).

Poleg tega se mladinski sveti lokalnih skupnosti po ZMS med drugim financirajo tudi iz proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti. Tako lahko občinski svet občine, v kateri deluje mladinski svet lokalne skupnosti, v proračunu občine predvidi sredstva, ki so namenjena za delovanje mladinskega sveta lokalne skupnosti na podlagi predloženega programa (7. člen ZMS).

2.3 Strateško urejanje področja mladine v Občini Ajdovščina

Na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju je Občina Ajdovščina v letu 2008 z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina (Uradni list RS, št. 1007/2008) ustanovila mladinski center kot notranjo organizacijsko enoto javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina. Leta 2009 je Občina tudi sprejela Pravilnik o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj (Uradni list RS, št. 113/2009). Občina vsakoletno v občinskem proračunu zagotavlja sredstva za mladinske programe in projekte. Prav tako je občina v letih 2009 in 2010 v občinskem proračunu zagotovila izredna sredstva za izgradnjo mladinske infrastrukture. Drugi elementi uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju se kljub obstoju vseh vrst organizacij v mladinskem sektorju na območju občine in interesa mladih prebivalcev občine za razvoj mladinskega sektorja v lokalnem okolju s strani lokalne skupnosti trenutno izvajajo razdrobljeno in v omejenem obsegu oz. se ne izvajajo.

Razlog za sprejem pričujoče strategije je zapolnitev nalog občine na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju s celovito ureditvijo položaja mladih v občini in v tem okviru predvsem dolgoročno opredelitev podpornega okolja mladinskega organiziranja in mladinskega dela v občini, zagotovitev pogojev za kontinuirano sodelovanje mladih pri odločanju o pomembnih stvareh zanje v lokalni skupnosti ter pospešitev razvoja lokalne mladinske politike z namenom zagotavljanja pogojev za uspešno doseganje avtonomije mladih v lokalni skupnosti.

Položaj mladih v občini je potrebno namreč celovito in načrtno urejati. Le s kontinuiranim načrtnim obravnavanjem mladine lahko Občina Ajdovščina zagotovi boljše systemske pogoje za doseganje avtonomije mladih v občini ter za mladinsko delo in razvoj mladinske politike, zagotavlja pogoje za sodelovanje mladih pri odločanju o pomembnih stvareh zanje, sofinancira mladinske strukture in drugače zagotavlja javni interes v mladinskem sektorju.

3. OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV, STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE

3.1 Osnovni pojmi

Področje mladine v občini Ajdovščina opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) in 1. člena Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v občini Ajdovščina.

- »**Mladi**« so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15 do dopolnjenih 29 let, ki živijo, delajo ali se izobražujejo v občini.
- »**Mladinski sektor**« so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo, in sicer:
 - avtonomija mladih,
 - neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
 - dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
 - skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
 - prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
 - mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
 - zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
 - dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
 - sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.
- »**Mladinsko delo**« je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.
- »**Lokalna mladinska politika**« je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih lokalnih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami.
- »**Organizacija v mladinskem sektorju**« je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet in ima sedež v občini.
- »**Mladinska organizacija**« v občini je avtonomno, demokratično, prostovoljno, samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima najmanj 90 % članstva v starosti do 29 let in najmanj 70 % članov vodstva v starosti od 15 do 29 let, ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.
- »**Organizacija za mlade**« je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar pa teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi. Organizirana je kot zavod, ustanova ali zadruga.

- **»Mladinski center«** je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, pristočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno in razvojno.
- **»Mladinski svet lokalne skupnosti«** je krovna mladinska organizacija, ki ima sedež v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnosti, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako ima v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem poleg tega spodbuja dejavnost mladinskih organizacij ter skrbi za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade.
- **»Mladinska infrastruktura«** je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela.
- **»Mladinski program«** je skupek mladinskih dejavnosti, ki ga v občini izvaja mladinska organizacija ali organizacija za mlade z namenom doseganja svojega osnovnega poslanstva, in poteka nepretrgoma skozi večji del leta, vsaj 30 tednov v letu, ter vključuje vsaj 15 aktivnih udeležencev.
- **»Mladinski projekt«** je posamična aktivnost izvajalca v občini, ki ima datumsko opredeljen začetek in konec, kot na primer prireditve ali druga enkratna akcija.

3.2 Statistika na področju mladine v občini Ajdovščina

V občini Ajdovščina je 3298 mladih med 15 in 29 let, od tega 1721 moških in 1577 žensk¹. Med njimi največje število mladih spada v starostno skupino od 25 do 29 let. Mladi predstavljajo 17,4 odstotni delež prebivalstva občine².

V letu 2011 je bilo v terciarno izobraževanje vključenih 1093 mladih iz občine Ajdovščina, od tega 468 moških in 625 žensk. Glede na vrsto terciarnega izobraževanja so bili v šolskem letu 2011/2012 razdeljeni v naslednje skupine študentov:

Vrsta terciarnega izobraževanja	2011								
	Način študija - SKUPAJ			Redni			Izredni		
	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske	Spol - SKUPAJ	Moški	Ženske
Višje strokovno	108	74	34	64	43	21	44	31	13
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	49	17	32	45	17	28	4	-	4
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	271	133	138	211	113	98	60	20	40
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	316	120	196	305	116	189	11	4	7
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	133	42	91	125	38	87	8	4	4
Magistrsko (2.)	36	13	23	34	12	22	2	1	1

¹ Gre za podatek Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) z dne 1. 1. 2012.

² Izračunano glede na število prebivalstva občine z dne 1. 1. 2012 (vir: SURS).

bolonjska stopnja) - enovito magistrsko									
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	133	49	84	119	48	71	14	1	13
Specialistično	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magistrsko (prejšnje)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doktorsko (prejšnje)	7	3	4	1	-	1	6	3	3
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	40	17	23	15	6	9	25	11	14

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Leta 2010 je občina Ajdovščina štela 195 diplomantov v starosti od 15 do 29 let. Ti so zaključili naslednje vrste izobraževanja:

	2010
	Število diplomantov
Višje strokovno	25
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	37
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	11
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	25
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	74
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	2
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	6
Magisterij znanosti (prejšnji) in specializacija (prejšnja)*	12
Doktorsko (prejšnje)	3
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	-

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Med mladimi občani in občankami občine Ajdovščina je delovno aktivnih 1171 posameznikov, od tega 706 moških in 465 žensk³. Glede na petletne starostne skupine so delovno aktivni mladi občani razdeljeni tako:

	2011		
	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Spol - SKUPAJ	10	312	849
Moški	8	223	475
Ženske	2	89	374

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V občini Ajdovščina sicer dela 832 mladih med 15 in 29 let⁴, od tega 523 moških in 309 žensk. Glede na petletne starostne skupine so mladi, zaposleni v občini, razdeljeni sledeče:

	2011		
	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Spol - SKUPAJ	10	229	593
Moški	7	171	345
Ženske	3	58	248

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

³ Gre za podatek Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) z dne 31. 12. 2011.

⁴ Pri tem gre lahko za mlade s stalnim prebivališčem v Občini Ajdovščina ali v drugih občinah.

4. AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V OBČINI (MLADI, MLADINSKE ORGANIZACIJE, UKREPI IN FINANCIRANJE OBČINE)

4.1 Ukrepi Občine

Občina Ajdovščina z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost izvaja posamezne ukrepe na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa in družbenokulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja.

Na posebnem področju mladinskega dela in mladinskega organiziranja je Občina Ajdovščina v letu 2008 ustanovila Mladinski center kot notranjo organizacijsko enoto (NOE) javnega Zavoda za šport Ajdovščina. V letih 2009, 2010 in 2011 je občina v občinskem proračunu zagotovila izredna sredstva za izgradnjo mladinske infrastrukture – Mladinskega centra in hotela Ajdovščina v Palah, kjer NOE deluje in kjer se zagotavlja ustrezne prostorske pogoje in opremo za izvajanje mladinskega dela ter ustrezno usposobljene kadre za podporo mladinskemu delu. Mladinski center poleg programov in projektov, ki se v njem izvajajo, nudi svetovalno, strokovno, organizacijsko, finančno, tehnično ipd. pomoč prostovoljnemu združenju, avtonomnim mladinskim skupinam in tudi posameznikom. Občina vsakoletno v občinskem proračunu zagotavlja sredstva za mladinske programe in projekte, ki jih na podlagi Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj razdeljuje preko Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj.

Na drugi strani Občina Ajdovščina izvaja tudi posamezne ukrepe sektorskih javnih politik (izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika itd.). Večji del tovrstnih ukrepov sicer ni izključno in neposredno namenjen družbeni skupini mladih, vendar so mladi zaradi življenjskih okoliščin lahko njihovi koristniki.

Na tem mestu jedrnato povzemamo pregled ukrepov občine v zadnjih dveh letih, ki so neposredno ali posredno namenjeni mladim, celotna analiza občinske aktivnosti na področju mladine z opredelitvijo finančne participacije občine pa je na voljo v prilogi.

Izobraževanje mladih:

- zagotovitev objekta v občinski lasti za uporabo s strani Fakultete za aplikativno naravoslovje Univerze v Novi Gorici,
- predstavništvo Občine v svetu zavoda Srednja šola Veno Pilon,
- nagrade učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke preko Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj,
- sofinanciranje regijske štipendijske sheme,
- sofinanciranje dodatnega izobraževanja učencev, dijakov in študentov preko Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj,
- finančna podpora delovanju Ljudske univerze Ajdovščina, ki med drugim izvaja program Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM,
- infrastrukturna podpora notranji organizacijski enoti Zavoda za šport, Mladinskemu centru Hiša mladih in
- sofinanciranje dejavnosti Lavričeve knjižnice.

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju izobraževanja mladih so delno uspešni. Število koristnikov ukrepov med mladimi od 15. do 29. leta je manjše od zelenega, kar po oceni občinske uprave izhaja iz neprepoznavnosti ukrepov med to ciljno skupino.

Zaposlovanje mladih:

- sofinanciranje javnih del v javnih zavodih,
- sofinanciranje javnih del v neprofitnih organizacijah,

- sofinanciranje drugih programov Aktivne politike zaposlovanja (APZ),
- finančna podpora Razvojni agenciji ROD,
- infrastrukturna podpora Razvojni agenciji ROD,
- finančna podpora regionalni razvojni agenciji severnoprimske regije,
- subvencije obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo,
- finančna podpora projektom inovacij,
- infrastrukturna podpora malemu gospodarstvu in
- oprostitev komunalnega prispevka podjetjem.

Uspešnost obstoječih ukrepov Občine Ajdovščina na področju zaposlovanja je v povezavi z družbeno skupino mladih težko oceniti, ker so mladi le ena izmed ciljnih skupin ukrepov. Prispevek k izboljšanju položaja mladih se na ta način zagotavlja posredno, s povečevanjem števila prostih delovnih mest na lokalnem trgu dela.

Stanovanjska problematika mladih:

- subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite,
- subvencioniranje najemnin in
- zagotavljanje neprofitnih stanovanj.

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju stanovanjske problematike v povezavi z družbeno skupino mladih niso dovolj uspešni. Število koristnikov ukrepov med mladimi od 15. do 29. leta je minimalno, čeprav so ena izmed prioritarnih ciljnih skupin tovrstnih ukrepov.

Mobilnost mladih:

- omogočanje koriščenja šolskih pogodbenih prog javnega prevoza srednješolcem,
- sofinanciranje posameznih projektov v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov v OA, ki vključujejo tudi prevoz na prostočasne aktivnosti oziroma organizacijo ugodnejših prevozov za dijake in študente in
- sofinanciranje posameznih projektov v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov v OA, ki spodbujajo mednarodno mobilnost.

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju mobilnosti v povezavi z družbeno skupino mladih niso zadostni, predvsem kar zadeva lokalno mobilnost z javnim prevozom, ki je trenutno še precej omejena.

Zdravje mladih:

- sofinanciranje preventivnih programov, namenjenih zmanjšanju vseh oblik zasvojenosti (Zavod Pelikan – sofinanciranje programa; Šent – pomoč v dnevnem centru NG) in
- sofinanciranje preventivnih programov Zdravstvenemu domu Ajdovščina, ki so usmerjeni v predšolsko in šolsko mladino oziroma starejše.

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina na področju zdravja mladih so razmeroma uspešni. Število koristnikov ukrepov med mladimi od 15. do 29. leta sicer ni visoko, a je posledica specifične usmeritve preventivnih dejavnosti.

Prosti čas, družbenokulturne dejavnosti, mladinsko organiziranje in mladinsko delo:

- infrastrukturna podpora mladinskemu centru in hotelu,
- finančna podpora mladinskemu centru in hotelu,
- finančna podpora organizacijam za mladinske projekte, mladinske programe in letovanja,
- sredstva za taborniški dom na Kovku,
- infrastrukturna podpora glasbenim skupinam in
- infrastrukturna podpora mladinskemu organiziranju in mladinskemu delu po krajevnih skupnostih.

Obstoječi ukrepi Občine Ajdovščina so uspešni predvsem na področju mladinskega organiziranja in mladinskega dela. Z uresničevanjem navedenih ukrepov je Občina Ajdovščina v zadnjih dveh letih pomembno prispevala h krepitvi mladinske dejavnosti v lokalni skupnosti.

Informiranje mladih:

- objavljanje informacij za mlade v Ajdovskih novicah in
- posredovanje informacij za mlade preko Mladinskega centra Hiša mladih.

Kot je razvidno iz Kataloga želja mladih in Analize rezultatov ankete med mladimi (v prilogi), uspešnost obstoječih ukrepov na področju informiranja mladih ne zadostuje potrebam mladih po dostopnosti vseh vrst informacij.

Participacija mladih:

- kontinuirano sodelovanje občinske uprave z Mladinskim svetom Ajdovščina,
- predstavnik mladih v svetu Zavoda za šport in
- 2 predstavnika mladih v strokovnem svetu Zavoda za šport.

Uspešnost obstoječih mehanizmov participacije mladih v lokalni samoupravi je visoka, a omejena na manjše število koristnikov oz. mladih.

4.2 Mladinska dejavnost

Občino Ajdovščina označujeta raznoliko in močno mladinsko organiziranje ter kontinuirana in pestra mladinska dejavnost. Mladinska dejavnost v občini obsega dejavnost organizacij v mladinskem sektorju in dejavnost neformalnih skupin mladih. Na tem mestu jedrnato povzemamo mladinsko dejavnost v občini, celotna analiza pa je na voljo v prilogi.

Med organizacijami v mladinskem sektorju je 14 aktivnih mladinskih organizacij, 3 organizacije za mlade (vključno z mladinskim centrom) in mladinski svet lokalne skupnosti:

1. Dejavnost mladinskih organizacij sega od družbeno kulturne, pristočasne, športne in glasbene do vzgojno-izobraževalne, strokovne in politično ter civilno-družbeno interesne.

Aktivne mladinske organizacije v občini so:

- Glasbeno kulturno društvo Sax
- Klub ajdovskih študentov
- Kulturno – športno – turistično društvo Stomaž 87
- Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina
- Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina
- Društvo mladih Jutro
- Mlada Slovenija, RO Severna primorska
- Steg Ajdovščina – Šturje 1
- Društvo mladih Vozel
- Mladinski odsek Prostovoljnega gasilskega društva Ajdovščina
- Društvo DIZMO
- Društvo mladih Col
- Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje
- Arhitekturno društvo Forum

2. Aktivne organizacije za mlade v občini so:

- Mladinski center Hiša mladih
- Ljudska univerza Ajdovščina – program Projektno učenje za mlajše odrasle
- Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina
- Škofijska Karitas Koper – program Popoldan na Cesti

Organizacije za mlade opravljajo predvsem vzgojno-izobraževalno in preventivno dejavnost, med njimi pa velja dodatno izpostaviti Mladinski center, ki kot osrednja organizacija za mlade v občini poleg tovrstnih dejavnosti izvaja širok spekter dejavnosti za mlade.

3. Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina je notranja organizacijska enota javnega Zavoda za šport Ajdovščina, ustanovljena leta 2008. Zavod je s tem začel delovati tudi na področju organiziranja in izvajanja mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina. Na področju mladinske dejavnosti javni zavod ustvarja možnosti povezovanja in združevanja mladih, vzpodbujanja ustvarjalnosti mladih ter zagotavljanja osnovnih pogojev za razvoj, uresničitev in uveljavitev njihovih idej in interesov ter upravlja z objekti za mladinsko dejavnost, ki so mu dani v upravljanje.

Na področju mladinske dejavnosti javni zavod organizira in izvaja naslednje dejavnosti:

- koordinira dejavnosti in prireditve za mladino, ki jih organizirajo drugi zavodi, skupnosti, organizacije, društva in posamezniki, ter pri tem nudi organizacijsko in tehnično pomoč;
- izvaja programe za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirane preventivne programe, namenjene otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju;
- organizira in izvaja preventivne programe s področja zasvojenosti, informira in svetuje mladim v stiski z organiziranjem različnih oblik svetovanja in pomoči, predvsem z namenom zmanjševanja socialne izključenosti mladih;
- upravlja objekte, ki so mu s pogodbo ali sklepom preneseni v upravljanje, svetuje pri načrtovanju, obnovi, izgradnji in upravljanju;
- razvija in izvaja programe mladinskega turizma in mladinskih izmenjav, informira oz. posreduje informacije o prostorskih kapacitetah oziroma rezervacijah počitniških in prometnih možnosti, namenjenih mladim;
- prireja oziroma organizira strokovne, kulturno-umetniške in zabavne prireditve ter predavanja, tečaje, seminarje, srečanja in druge oblike prostovoljnega dela za mlade;
- sodeluje s sorodnimi organizacijami na lokalnem, regionalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju, s humanitarnimi in drugimi organizacijami, zavodi, društvi, posamezniki pri osveščanju mladih oziroma okolja, v katerem živijo;
- spodbuja raziskovalno delo mladih, mladinsko delo in neformalno izobraževanje mladih;
- spodbuja aktivno participacijo mladih v družbeno dogajanje, kvalitetno preživljanje prostega časa in razvoj ustvarjalnosti;
- spremlja, analizira naloge na področju mladinskih dejavnosti, pripravlja in izvaja letne akcijske načrte, zbira in posreduje podatke za potrebe informatike na področju mladih;
- daje pobude in predloge ustanovitelju za izboljšanje stanja na področju mladih, pripravlja strokovna gradiva za Občino Ajdovščina.

Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina je osrednji prostor v občini, ki mladim ponuja kvalitetno preživljanje prostega časa. Vanj se vključujejo mladi kot posamezniki za usmerjeno ali neusmerjeno preživljanje prostega časa in v njem poteka celostna obravnava posameznika. Program Mladinskega centra Hiša mladih vsebuje:

- a) neformalno izobraževanje in usposabljanje mladih za mladinsko delo,
- b) prostovoljno mladinsko delo,
- c) informiranje in svetovanje za mlade,
- d) spodbujanje participacije in aktivnega državljanstva,
- e) mednarodno mladinsko delo in mobilnost mladih,
- f) raziskovalno delo mladih,
- g) prostočasne aktivnosti,
- h) izobraževanja – predavanja za starše, potopisna predavanja, posveti, okrogle mize in
- i) socialno preventivo (preventivni socialno varstveni programi za mlade).

Povprečno število uporabnikov:	286
Kadri:	Vodja Mladinskega centra in hotela Ajdovščina (VII. stopnja) Specialistka za mladinsko delo (VII. stopnja) Strokovni delavec (IV. stopnja) Receptor / Vzdrževalec (III. stopnja) Čistilka / Sobarica

4. Mladinski svet Ajdovščina (MSA) je na ravni občine Ajdovščina organizirana asociacija prostovoljnih mladinskih združenj in organizacij, ki delujejo med mladimi, različnih družbenih, nazorskih ali političnih usmeritev. Povezovanje mladinskih organizacij v Mladinski svet Ajdovščina temelji na načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnem spoštovanju avtonomnosti vsake organizacije - članice MSA. Mladinski svet Ajdovščina si prizadeva za krepitev vloge mladih v družbenem dogajanju, za vzpodbujanje aktivnosti mladih in za krepitev svobodne in demokratične skupnosti. Namen MSA je prispevati k oblikovanju okolja, ki omogoča mladim aktivno participacijo v družbi. Posebno želijo, da so mladi: avtonomnejši, sposobnejši odločati in upravljati svoje življenje, solidarnnejši, dejavnejši pri skrbi zase in za druge, odgovornejši, sposobni prevzemati posledice svojih odločitev in angažirani, da živijo v skladu s svojimi načeli in vrednotami kot posamezniki in kot člani družbe.

Število članstva:	11 organizacij članic
Organizacije članice:	Klub ajdovskih dijakov in študentov, Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina, Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina, Društvo mladih Jutro, Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje, Društvo mladih Vozel, Steg Ajdovščina – Šturje 1, Glasbeno kulturno društvo Sax, Športno kulturno turistično društvo STOMAŽ 87, Medobčinsko društvo prijateljev mladine, Mladinski center Hiša mladih
Kadri:	1 strokovna sodelavka (VII. stopnja) 2 administrativna sodelavca (V. in VI. stopnja)

5. V neformalne skupine mladih se združujejo mladi posamezniki s skupnimi interesi. Gre za mlade, ki jih primarno povezuje interes za določeno dejavnost in nimajo širših organizacijskih prizadevanj. V lokalnem okolju so to predvsem različne subkulture. Ne glede na neformalno naravo tovrstnega povezovanja, iz tega izhajajo specifične potrebe mladih, ki se nanašajo na pogoje za realizacijo interesov in dejavnosti posamezne neformalne skupine.

V občini trenutno delujejo predvsem naslednje neformalne skupine mladih:

- glasbene skupine (13 skupin),
- skupine mladih na nivojih krajevnih skupnosti oziroma vasi in
- subkulture (skejterji, umetniki idr.).

4.3 Mnenje mladih

Aktualna mnenja mladih na področju mladine v občini razkriva analiza ankete, ki jo je med 30. marcem in 20. aprilom 2012 med mladimi občani in občankami opravil Mladinski svet Ajdovščina. Namen ankete je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti. Z anketo smo dobili odgovore na vprašanja, kako mladi v občini ocenjujejo obstoječe ukrepe v okviru mladinske politike lokalne skupnosti, tj. kako »prijazna« je občina do mladih in kaj je potrebno storiti, da se bo njihovo zadovoljstvo povečalo. Na tem mestu jedrnato povzemamo rezultate ankete, celotna analiza pa je na voljo v prilogi.

Rezultati ankete so pokazali, da so mladi aktivni sooblikovalci dogajanja v občini Ajdovščina, vendar še zdaleč ne na način tradicionalne politične participacije oz. aktivnega državljanstva. Bistveno bolj je razširjeno sodelovanje v različnih društvih in organizacijah z različnimi poslanstvi, saj je slaba polovica (42 %) mladih Ajdovcev in Ajdovk včlanjena v vsaj eno društvo ali organizacijo.

Iz ankete je slišati jasen in odločen glas mladih, ki si želijo, da bi bilo dogajanja na različnih področjih v občini Ajdovščina več. Želijo si več kvalitetnih zabav in druženj, iščejo dodatne možnosti izobraževanj, v Ajdovščini pogrešajo večji nabor športnih aktivnosti in prireditev ter obuditev tradicionalnih ajdovskih dogodkov, kot npr. Ajdovščina v maju. Tako visok odstotek vključenosti mladih v različne organizacije je dobra osnova za

nadgradnjo njihovega sodelovanja pri sooblikovanju družbeno-političnih procesov v občini, pri čemer pa bo nujno potrebno razviti nove, drugačne mehanizme, ki bodo mlade prepričali, da se aktivneje udeležujejo tudi pri sprejemanju odločitev na ravni lokalne samouprave.

Iz analize rezultatov ankete je nadalje razvidno, da se mladi z odločanjem na občinski ravni ne počutijo povezani in upoštevani, kar verjetno bistveno vpliva na splošen odnos do lokalne politike in administracije, saj jih ta ne zanima oz. je ne spremljajo, četudi se zavedajo, da sprejete odločitve pomembno vplivajo tudi na (z)možnosti njihovega osamosvajanja in življenjsko pot.

Mladi v občini Ajdovščina potrebujejo boljše informiranje na vseh področjih od zaposlovanja do reševanja stanovanjskega vprašanja in izobraževanja. Možnosti, ki so na voljo, so premalo razpoznavne, zato je nujno posodobiti komunikacijske kanale, da bodo informacije o štipendijah, subvencijah, razpisih, prostih delovnih mestih in razpisih za neprofitna stanovanja, če naštejemo le nekatere, bolje doseglja tudi mlado populacijo. Ne nazadnje so nekateri od ukrepov občine namenjeni prav ali samo njim.

Vsekakor je razveseljivo, da si 70 % mladih želi pridobiti zaposlitev v občini Ajdovščina in bi tako po zaključku izobraževanja tudi ostali ali se vrnil v domačo občino. Na tem področju bodo prihodnji ukrepi povezovanja gospodarskih subjektov, mladih in občine pomembni, sicer se bo tudi občina Ajdovščina soočila z begom možganov tja, kjer bodo našli zaposlitev in okolje, ki jih bo pri njihovem profesionalnem udejstvovanju tudi stimuliralo.

Področji, tesno povezani z zaposlovanjem, sta tudi stanovanjsko področje in področje izobraževanja. Reševanje prvega se bistveno lažje rešuje s pridobitvijo zaposlitve v občini, kar je pokazala tudi analiza ankete. Proces izobraževanja je pomemben za razvoj gospodarskih, kulturnih, športnih ter drugih dejavnosti v občini. Mladi so jasno sporočili, da bi se zanimali za tradicionalne oz. lokalne poklice ter tudi za študij v Ajdovščini, potrebno pa je vzpostaviti prave pogoje in vzpodbude, ki bodo to omogočile.

Anketa jasno pokaže ogromen potencial med mladimi v občini. Na eni strani imamo v skupnost in sobivanje usmerjene mlade z energijo, znanjem in pripravljenostjo za učenje. Na drugi strani pa mladi za izpolnitev svojih idej, pričakovanj in želja potrebujejo ravnovesje, ki ga predstavljajo občina, civilno-družbene organizacije in druge institucije. Skupno, načrtno in dolgoročno delovanje za kvaliteten razvoj ključnih področij (področja izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, aktivnega državljanstva, mobilnosti in informiranja mladih) za mlade je pot, ki jo mora občina Ajdovščina z mladimi prehoditi v prihodnosti.

5. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI AJDOVŠČINA

Glede na cilje pričujoče strategije, stanje na področju mladine v občini in vloge občine pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju na tem mestu opredeljujemo ključne usmeritve nadaljnega razvoja lokalne mladinske politike v Občini Ajdovščina. Implementacija strategije in ukrepov pod posameznimi področnimi cilji mora vedno upoštevati zasledovanje teh ključnih smernic.

1. Usmerjeno in neprekinjeno vlaganje sredstev in pozornosti Občine v mlade ter njihovo doseganje avtonomije.
2. Zagotavljanje obravnave mladih kot prioritete družbene skupine v vseh sektorskih lokalnih politikah.
3. Zagotavljanje participacije mladih pri oblikovanju, implementaciji in vrednotenju lokalne mladinske politike.
4. Vključevanje mladih v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo lokalne mladinske politike.
5. Poenotenje pojmovanja ciljne skupine mladih kot posameznikov, starih od 15 do 29 let, ki v družbi predstavljajo deprivilegirano skupino v vseh javnih politikah.
6. Zagotavljanje pogojev za učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj z namenom omogočiti mladim razvoj znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih potrebujejo za polno vključevanje na trg dela in v civilno družbo.
7. Enakopravna obravnava mladih na celotnem območju občine Ajdovščina.
8. Vzpostavitev sistema, ki omogoča preverjanje učinkovitosti lokalne mladinske politike in odkrivanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike, ki se pojavijo bodisi pri nekaterih skupinah mladih, na določenih geografskih področjih ali ob določenih življenjskih pogojih.
9. Odpravljanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike.

6. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI

6.1 IZOBRAŽEVANJE

Mladi se v izobraževalni sistem prvenstveno vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko kasneje na trgu dela pridobili zaposlitev ter si tako zagotovili dostojen socialni in ekonomski položaj v družbi. Izobraževanje je torej pogoj za zaposlovanje mladih, hkrati pa izobraževanje v duhu vseživljenjskega učenja (pridobivanja raznovrstnih kompetenc) omogoča prilagodljivost mladih pogosto nepredvidljivim razmeram na trgu dela. Na ta način igra izobraževanje ključno vlogo pri osamosvajanju mladih, hkrati pa pospešuje njihov osebni razvoj in služi uresničevanju njihovih življenjskih ciljev ter učnih in raziskovalnih potencialov, njihove kreativnosti in inovativnosti.

Področje izobraževanja lahko v grobem razdelimo na dve dimenziji, tj. na formalno ter na neformalno izobraževanje. V politiki izobraževanja prvo mesto zavzema formalno izobraževanje (osnovnošolsko, srednješolsko in visokošolsko izobraževanje), saj tvori temelje izobraževalnega sistema, v katerega so za namene pridobitve znanja in kvalifikacij v določenem obsegu vključeni vsi državljani. Neformalno izobraževanje na drugi strani s svojimi specifičnimi lastnostmi dopolnjuje formalno dimenzijo izobraževanja in je kot tako v okviru politike izobraževanja zlasti predmet spodbujanja. Neformalno izobraževanje namreč v glavnem neposredno zagotavljajo različne civilno-družbene organizacije, zasebne institucije in delodajalci, medtem ko je naloga politike pri tem skrbeti za ugodno podporno okolje, v katerem se neformalno izobraževanje lahko izvaja, uporablja in priznava.

Pospeševanje kakovostnega izobraževanja in usposabljanja za mlade, zlasti neformalnega, za katerega lahko občina naredi največ, predstavlja nezanemarljiv prispevek lokalne skupnosti k ekonomskemu in družbenemu razvoju lokalnega okolja. Učinki vsakršnega izobraževanja, pa naj bo formalno ali neformalno, so namreč ključnega pomena za lokalni trg dela, lokalno gospodarstvo, sodelovanje, razumevanje in solidarnost med občani, zmanjševanje neenakosti in socialno vključenost občanov, družbenokulturne dejavnosti v lokalni skupnosti ter še za mnoge druge dimenzije življenja in delovanja v občinah, ne glede na njihovo velikost. Mladi, ki jim je v lokalnem okolju omogočena kvalitetna izobrazba in usposabljanje, pa v tem okolju tudi bolj z veseljem ostanejo in kasneje v svoji zreli dobi prispevajo k njegovemu napredku.

Neformalno izobraževanje in usposabljanje

1. Strateški cilj 1: okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih

a. Ukrep 1.a: sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih

Ukrep 1.a.1: sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja

Ukrep predvideva sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja mladih, ki ga izvajajo javni zavodi (Ljudska univerza Ajdovščina, Razvojna agencija ROD in Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina) in druge civilno-družbene organizacije (mladinske strukture) in se izvaja v okviru rednega sofinanciranja organizacij s področja neformalnega izobraževanja.

Ukrep predvideva tudi okrepitev financiranja programov in projektov mladinskih struktur v občini, ki izkazujejo jasne učne učinke in krepitev kompetenčne opremljenosti mladih v primerjavi z drugimi mladinskimi programi in projekti.

Kazalnik: število vključitev v dodatna neformalna izobraževanja

Kazalnik: sprememba Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina

Ukrep 1.a.2: sofinanciranje dodatnega izobraževanja mladih

Ukrep predvideva oblikovanje in izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje oziroma neposredno financiranje letno enega programa neformalnega izobraževanja, ki kar najboljše

odgovarja trenutnim potrebam po dodatnem izobraževanju mladih in poteka večji del leta in vključuje najmanj 15 mladih udeležencev.

Kazalnik: število vključitev v program dodatnega izobraževanja mladih

- b. Ukrep 1.b: zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih

Pripravništva:

Ukrep obsega zaposlitev enega ali več mladih posameznikov med 15. in 29. letom starosti iz lokalne skupnosti v službah občinske uprave ali drugih javnih institucij v občinskem upravljanju s pogodbo o pripravništvu, ki poleg načrta usposabljanja za samostojno delo zajema plačilo za delo, plačilo prispevkov za socialno varnost, povrnitev stroškov prevoza in prehrane ter ostale pravice iz dela na podlagi delovnopravne zakonodaje.

Cilj ukrepa je zagotoviti pripravništva (tj. delo z usposabljanjem za samostojno delo) za mlade iz lokalne skupnosti, ki zaključujejo izobraževanje oz. so zaključili izobraževanje na področjih delovanja občinske uprave ali drugih javnih institucij v občinskem upravljanju, ter posledično ustvarjanje novih delovnih mest za mlade na lokalnem trgu dela.

Kazalnik: število vključenih mladih v pripravništvo v občinski upravi in javnih zavodih

Prakse:

Študijska praksa je namenjena praktičnemu usposabljanju tekom formalnega izobraževanja; je torej praktična nadgradnja teoretičnemu predznanju, ki ga mladi pridobijo v šolah in na fakultetah. Izvedba ukrepa s strani občine obsega omogočanje opravljanja obvezne študijske prakse v službah občinske uprave in v drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju. Študijska praksa ne predstavlja oblike rednega delovnega razmerja, pač pa predvideva sklenitev učne pogodbe (v primeru dijaka) oz. pogodbe o praktičnem izobraževanju (v primeru študenta) v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju in Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju ter na strani občine predvsem zagotovitev mentorja in izplačila mesečne nagrade (Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju; Zakon o višjem strokovnem izobraževanju).

Kazalnik: število vključenih mladih v prakse v občinski upravi in javnih zavodih

Formalno izobraževanje

2. Strateški cilj 2: spodbuditev formalnega izobraževanja mladih

- a. Ukrep 2.a: podeljevanje občinskih štipendij za nadarjene dijake in študente ter dijake in študente lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev

Ukrep obsega podeljevanje štipendij tistim posameznikom, ki kažejo nadarjenost na posameznih področjih in jo imajo potencial razviti s pomočjo pravilne in zadostne izobrazbe (štipendiranje športnikov, umetnikov, glasbenikov ipd.) oziroma podeljevanjem štipendij tistim posameznikom, ki pridobivajo izobrazbo iz lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev. Cilj podeljevanja takšnih štipendij je dijakom in/ali študentom, ki se izredno odlikujejo na enem ali več področjih oziroma študirajo za pridobitev izobrazbe lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev, omogočiti kvalitetno šolanje, ki jim zagotovi ustrezen

razvoj potencialov. Namen takšnega ukrepa je pripomoči k razvoju talentov nadarjenih posameznikov, ki lahko po dokončanem izobraževanju s svojim specifičnim znanjem pomembno prispevajo k razvoju in kakovosti življenja v lokalni skupnosti oziroma zagotoviti prisotnost usposobljenih strokovnjakov za lokalno pomembne ali deficitarne poklice v občini.

Kazalnik: letno število podeljenih štipendij

b. Ukrep 2.b: podeljevanje nagrad učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke

Ukrep obsega podeljevanje nagrad tistim dijakom in študentom, ki so na različnih področjih (mladinsko delo, kultura, šport, glasba, umetnost, tehnologija, inovacije, šolanje ipd.) dosegli izjemne uspehe. Nagrade so lahko različne, od enkratne finančne nagrade do podelitve priznanj, javnih pohval ipd. Narava nagrade je že sama po sebi motivacijsko sredstvo, saj predstavlja nadstandard, prestiž, čast in statusni simbol.

Namen ukrepa je predvsem motivirati mlade v lokalni skupnosti, da razvijajo in izkoristijo svoje talente in nadarjenost. Cilj ukrepa je mladim ponuditi dodaten razlog in nagrado za trud, s katerim prispevajo k razvoju in kakovosti življenja v lokalni skupnosti.

Kazalnik 1: odstotek realiziranih načrtovanih sredstev; število podeljenih nagrad

Kazalnik 2: sprejem Pravilnika o podeljevanju nagrad učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke

c. Ukrep 2.c: sofinanciranje regijske štipendijske sheme

Ukrep obsega sofinanciranje skupnih regionalnih programov regionalne razvojne agencije Severnoprimske regije, med katerimi je tudi Regijska štipendijska shema. Namen ukrepa je sofinanciranje Štipendijske sheme Goriške statistične regije (RŠS). Cilj ukrepa je pomagati delodajalcem pridobivati ustrezne kadre in mlade usmerjati v pridobivanje izobrazbe in znanj, ki jih gospodarstvo regije potrebuje.

Kazalnik: število v RŠS razpisanih štipendij delodajalcev na območju občine Ajdovščina

6.2 ZAPOSLOVANJE

Mladi v obdobje odraslosti vstopajo s pridobivanjem kompetenc in razvijanjem osebnih okoliščin, ki jim omogočajo samostojno življenje in delovanje. Prvi korak na tej poti je zaključek šolanja v okviru formalnega izobraževalnega sistema; že drugi korak pa je socialno in ekonomsko osamosvajanje, ki ju prinaša zaposlitev. Zaradi oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do ohromelosti pri osamosvajanju, kar drastično zaznamuje nadaljnje življenje posameznikov. Mladi brez (dostojnih) zaposlitev ne dosežejo finančne neodvisnosti, kar jim onemogoči ustrezno ureditev bivanjskih razmer. V nadaljevanju zato odlašajo tudi z ustvarjanjem lastne družine, obenem pa nimajo priložnosti vzpostavljanja in krepitve socialnih mrež in so posledično nagnjeni k večji socialni izključenosti. Dostop do zaposlitve je zato eden glavnih pogojev za ustrezen prehod posameznika iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti. Zaposlovanje mladim omogoča razvoj v smeri osebnega dostojanstva, polnega doseganja avtonomije in uresničevanja življenjskih ciljev.

Delovni potencial mladih je ob zaključku formalnega izobraževanja zelo visok in skupaj z veliko prilagodljivostjo, željo po delu in nadaljnjem učenju ter kreativnostjo in inovativnostjo tvori podlago za visoko učinkovitost pri delu. Ovire pri zaposlovanju mladih imajo zato mnogo dolgoročnih negativnih posledic za posameznike, družbo in državo.

Mladi so ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin na trgu delovne sile, zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj. Pogoji dela, v katerih se mladi znajdejo pri prvih zaposlitvah, so nizka plačila, delo za določen čas, neskladnost dela s pridobljeno formalno izobrazbo in šibka socialna varnost. Mladi se med drugim zaposlujejo za nopolni delovni čas, opravljajo pa tudi občasna dela, honorarna dela ali študentsko delo ter se zaposlujejo v okviru ostalih negotovih oblik dela. Tovrstne oblike zaposlitve mladim

ne omogočajo zadostne socialne in finančne varnosti. Na tej podlagi se mladi težje osamosvajajo, saj težko dobijo kredite za nakup stanovanj, prav tako pa taki pogoji dela vplivajo na veliko možnost ponovne brezposelnosti. Vse to povzroča slab ekonomski in socialni položaj mladih, jim krati avtonomijo ter obenem zavira njihov delovni potencial. Po dolgotrajni čakalni dobi pred pridobitvijo prve zaposlitve so mladi tudi psihično izmučeni, negotovi in posledično manj motivirani za delo.

Lokalna politika zaposlovanja mladih ima velik pomen za samo lokalno skupnost. Če že oblikovanje in implementacija ukrepov za spodbujanje zaposlovanja v splošnem znatno koristita gospodarskemu in družbenemu razvoju lokalne skupnosti, ker služita zadovoljevanju lokalnih potreb in zmanjševanju lokalnih deficitarnosti, potem strategije za zaposlovanje mladih k temu prispevajo še bolj učinkovito. Občina Ajdovščina lahko z ustreznim upravljanjem prehoda mladih iz izobraževalnega sistema na trg dela na način spodbujanja krepitve njihovih kompetenc v skladu s potrebami lokalnega trga dela, z ustvarjanjem okolja, ki je prijazno podjetništvu mladih v lokalni skupnosti, ter z zagotavljanjem raznovrstnih spodbud za zaposlovanje mladih v lokalnih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih učne in delovne potenciale mladih zadrži v lokalni skupnosti. Tovrstno ukrepanje lahko nedvomno pospeši proces lokalnega razvoja, hkrati pa lokalno skupnost obogati za vrsto kreativnih in inovativnih posameznikov, ki so ob ustreznih življenjskih pogojih naklonjeni tudi širši aktivni udeležbi v lokalni družbi, kar lahko pomembno vpliva na kakovost življenja v lokalnem okolju.

1. Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela

1.1 Strateški cilj 3.1: spodbujanje zaposlovanja mladih

- a. Ukrep 3.1.a: posebna obravnava mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja: družbena skupina mladih med 15 in 29 let je neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25 % obsegu ukrepa

Ukrep predvideva posebno obravnavo mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja. Za družbeno skupino mladih v vseh programih zaposlovanja (kot so programi za spodbujanje in razvoj podjetništva, programi javnih del in drugi programi aktivne politike zaposlovanja) si občina prizadeva zagotavljati najmanj 25 % koriščenje teh programov.

Kazalnik: odstotek mladih, ki koristijo programe zaposlovanja

- b. Ukrep 3.1.b: pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri iskanju zaposlitve ter karierne orientacije

Ukrep obsega sofinanciranje programov karierne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih v skladu s potrebami lokalnega trga dela. Pri tem so med upravičenci do sofinanciranja programov prednostno obravnavani javni in zasebni zavodi, ki v okviru svojih programov opravljajo dejavnost informiranja in svetovanja za mlade na področju zaposlitvenih priložnosti in načrtovanja kariere ob upoštevanju lastnosti lokalnega trga dela. Poleg tega so prednostno obravnavani programi, ki na inovativne načine uvajajo karierno orientacijo, načrtovanje in svetovanje na področju zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela v redne procese formalnega izobraževanja. Cilj ukrepa je okrepiti mladim prijazno dejavnost karierne orientacije v lokalni skupnosti, ki temelji predvsem na poznavanju potreb in razmer na lokalnem trgu dela ter interesov, znanj in sposobnosti mladih iz lokalne skupnosti in je mladim približana preko kanalov, ki zagotavljajo njeno največjo učinkovitost in širok domet. Namen ukrepa je spodbuditi odgovorno načrtovanje kariere med mladimi ter zagotoviti lokalnim potrebam ustrezno informiranje mladih o možnostih zaposlovanja v lokalnem okolju in posredno usmerjanje mladih v krepitev kompetenc, ki ustrezajo zahtevam lokalnega trga dela in na ta način dvigujejo zaposljivost mladih v občini Ajdovščina.

Kazalnik: število svetovanj; število vključenih mladih

1.2 Strateški cilj 3.2: razvoj podjetništva in podjetnosti mladih

c. Ukrep 3.2.a: vzpostavitev mladinskega podjetniškega inkubatorja

Ukrep obsega zagotovitev poslovnih prostorov in ostale osnovne infrastrukture za potrebe ustanavljanja in delovanja novih podjetij v lokalni skupnosti, kar je za tovrstno namembnost mogoče uresničiti z izgradnjo novega objekta ali z obnovo ustreznega starega objekta (objekt stare vojašnice Srečka Kosovela, Vipavska cesta 11a) ter s sofinanciranjem osnovne opreme. Pri tem je potrebno poskrbeti, da je ustrezen del infrastrukture finančno ugodno na voljo mladim podjetnikom iz lokalne skupnosti, ki se prvič lotevajo dejavnosti podjetništva, med katerimi imajo prednost brezposelni mladi. Tovrstnim upravičencem občina v okviru mladinskega podjetniškega inkubatorja zagotovi tudi strokovno izpopolnjevanje in podjetniško svetovanje ter mentorstvo s področij upravljanja, financiranja, marketinga, trženja in vodenja podjetij ter uporabe novih tehnologij. Cilj ukrepa je omogočiti zlasti mladim podjetnikom ugodno podporno okolje za nastanek, rast in razvoj podjetniške dejavnosti. Namen ukrepa je ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti s spodbujanjem podjetništva med mladimi iz lokalne skupnosti.

Kazalnik: vzpostavitev in delovanje mladinskega podjetniškega inkubatorja

d. Ukrep 3.2.b: izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih

Ukrep obsega sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti. Pri tem se sofinancirajo programi strokovnih izvajalcev individualnih ali kolektivnih usposabljanj za podjetništvo, ki so namenjeni mladim oz. vključujejo mlade iz lokalne skupnosti in zajemajo področja osnov podjetništva, oblikovanja poslovne ideje in poslovnega načrta, ocenjevanja možnosti realizacije poslovne ideje, pravnih vidikov poslovanja, tehničnih postopkov realizacije poslovne ideje ter možnosti koriščenja lokalnega in nacionalnega podpornega podjetniškega okolja.

Cilj ukrepa je pospešitev dejavnosti informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti ter omogočanje vključevanja čim večjega števila mladih vanje. Namen ukrepa je spodbujanje samozaposlovanja in podjetništva mladih v lokalni skupnosti kot ene izmed možnosti zaposlovanja mladih v okviru lokalnega trga dela ter zagotovitev ustrezne priprave mladih za dolgoročno uspešno realizacijo podjetniških idej in načrtov.

Kazalnik: število letno izvedenih programov; število vključenih mladih

e. Ukrep 3.2.c: povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov

Ukrep predvideva prizadevanje občine za povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov z organizacijo lokalnega zaposlitvenega sejma in z obvezo mladih koristnikov lokalnih programov spodbujanja podjetništva do organizacije enega dogodka letno z mladimi brezposelnimi.

Cilj ukrepa je ustvariti prostor za širjenje informacij in nasvetov o lokalnem trgu dela, povezovanje mladih z lokalnimi delodajalci, spoznavanje poklicev in spodbujanje načrtovanja kariere med mladimi v lokalni skupnosti.

Namen ukrepa je spodbujanje socialne vključenosti brezposelnih mladih, krepitev njihove zaposljivosti in zagotavljanje pogojev za ohranjanje njihove delovne aktivnosti v lokalnem okolju.

Kazalnik: število izvedenih dogodkov povezovanja mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov

6.3 STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH

Tudi na področju stanovanjske politike so mladi ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin. Na račun okoliščin, ki definirajo obdobje mladosti, kot so vključenost v izobraževalni sistem, prehajanje iz izobraževalnega sistema na trg dela in pridobivanje prvih izkušenj na trgu dela, ki jih zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj praviloma determinirajo manj varne in slabše plačane zaposlitve, imajo mladi v primerjavi s starejšimi družbenimi skupinami manj finančnih sredstev. Iz tega razloga so pri povpraševanju na stanovanjskem trgu v manj ugodnem, neenakopravnem položaju in si lahko le stežka brez pomoči uredijo samostojne bivanjske razmere (Breen in Buchman v Mandič 2009). Prav tako ranljivost mladih na stanovanjskem trgu krepi pomanjkanje izkušenj vstopanja v pogodbeno razmerja in šibko poznavanje lastnih pravic, zaradi česar so bolj dovzetni za manj kakovostno in manj primerno ureditev samostojnih stanovanjskih razmer. Med mladimi so tako značilno prisotne pogoste menjave prebivališča ter začasne in prehodne ureditve stanovanjskih razmer. Zlasti zaradi finančnih, pa tudi zaradi drugih vrst nezmožnosti so pri tem najbolj prizadeti tisti mladi, ki pred pridobitvijo varne in kakovostne zaposlitve nimajo podpore staršev (Mandič 2009).

Povezava med problematikami zaposlovanja mladih in urejanjem njihovih stanovanjskih razmer je še posebej relevantna z vidika sodobnega trenda poznega osamosvajanja mladih. Mladi namreč vedno dlje ostajajo vpeti v izobraževalni sistem, vedno kasneje vstopajo na trg dela in vedno kasneje pridobivajo zaposlitve, ki jim zagotovijo ekonomsko in socialno neodvisnost, kar predstavlja osnovo za možnost samostojne ureditve stanovanjskih razmer. Posledično se tudi vedno kasneje odločajo za prehod od bivanja pri starših k oblikovanju lastnega gospodinjstva. Slednje ima močan vpliv na družbeno demografijo, saj je neposredno povezano z oblikovanjem partnerstev in rodnostjo. Oviran dostop do stanovanj za mlade torej pomembno zaznamuje družbeni razvoj in reprodukcijo, prav tako pa prispeva k poznemu pridobivanju pomembnih vrednot in kompetenc, ki jih prinaša samostojno življenje in ki gradijo produktivne ter družbeno odgovorne državljane, kot so ekonomičnost, trajnostnost, neodvisnost, prevzemanje različnih vrst odgovornosti ipd. (Mandič 2009).

Iz navedenega je jasno razvidno, da v okviru stanovanjske politike mladi kot ena izmed ciljnih skupin zahtevajo posebno in predvsem prednostno obravnavo, ker lahko odsotnost takšne obravnave v zelo širokem obsegu negativno učinkuje na življenje in delovanje celotne družbe, saj so mladi vselej nov temelj družbenega razvoja. Mladinsko dimenzijo stanovanjske politike je tako mogoče opredeliti kot oblikovanje in implementacijo mehanizmov, namenjenih posebej mladim, ki jim v skladu z njihovimi specifičnimi življenjskimi okoliščinami in pomanjkanjem finančnih sredstev omogočajo primerno ureditev prvega stanovanjskega vprašanja ter pri tem spodbujajo hitrejšo prehajanje mladih od bivanja pri starših k samostojnemu vodenju gospodinjstva.

Zagotavljanje ustreznih možnosti oz. podpornega okolja za ureditev primernih stanovanjskih razmer za mlade ima dva glavna vidika pozitivnega učinkovanja na razvoj lokalne skupnosti. Prvega predstavlja olajšan proces osamosvajanja mladih v lokalnem okolju, kar mlade sicer praviloma močno omejenimi lastnimi finančnimi sredstvi spodbuja k hitrejšemu odseljevanju od staršev in prevzemanju različnih vrst odgovornosti v vsakodnevem življenju. Avtonomni mladi posamezniki so bistveno bolj naklonjeni aktivnemu vključevanju v vse sfere družbenega življenja in delovanja, predvsem pa primerne samostojne bivanjske razmere med njimi povečujejo naklonjenost ustvarjanju lastnih družin. Oboje označuje značilen potencial za družbeni in ekonomski razvoj lokalnega okolja ter krepitev kakovosti življenja v lokalni skupnosti. Na drugi strani je posebna skrb za stanovanjske razmere mladih za razvoj lokalne skupnosti močno pomembna z vidika ohranjanja učnih, delovnih in drugih razvojnih potencialov mladih v lokalnem okolju. V kolikor mladi v

Ajdovščini namreč nimajo primernih možnosti bivanja, se bodo hitreje odločili za selitev v druga lokalna okolja ali v urbana središča, kjer so te možnosti večje.

1. **Strateški cilj 4: povečanje dostopnosti stanovanj za mlade**

a. Ukrep 4.a: subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite mladih

Občina Ajdovščina zagotavlja finančna sredstva za spodbujanje reševanja stanovanjskih problemov občanov v obliki subvencioniranja obrestne mere. Višino subvencionirane obrestne mere za vsak razpis posebej določi župan s sklepom. Sredstva se dodeljujejo v obliki subvencioniranja obrestne mere kredita za gradnjo, prenovo ali nakup stanovanjskih hiš in stanovanj občanov ter za poplačilo že odobrenih stanovanjskih kreditov občanov. Ukrep predvideva uvrstitev reševanja prvega stanovanjskega vprašanja ter starost prosilcev do 29 let med merila za sestavo prednostnih list.

Cilj ukrepa je mladim občanom, ki na območju občine prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih subvencij za najete stanovanjske kredite, kar je možno doseči s povečanjem najvišje možne višine odobrenega kredita za mlade. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju.

Kazalnik 1: sprememba Pravilnika o subvencioniranju obrestne mere za najete stanovanjske kredite v občini Ajdovščina

Kazalnik 2: višina dodeljenih subvencij za obrestno mero za mlade

b. Ukrep 4.b: subvencioniranje najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih

Ukrep obsega financiranje subvencioniranja tržnih najemnin za mlade med 15. in 29. letom starosti v lokalni skupnosti, ki rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje. Pri tem gre za obravnavo mladih v postopkih dodeljevanja subvencij lokalne skupnosti za tržne najemnine v skladu z veljavno zakonodajo, na podlagi katere je subvencioniranje najemnin ena od nalog občine.

Cilj ukrepa je mladim, ki na območju občine rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih subvencij za tržne najemnine. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju.

Kazalnik: število subvencioniranih najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih letno

c. Ukrep 4.c: priprava analize za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini

Stanovanjska kooperativa so kooperativno združeni posamezniki z namenom, da sebi zagotovijo neprofitno najemno stanovanje. Gre za stanovanja z visoko zaščito najemnika in z vsemi ostalimi pravicami, ki jim ga mora nuditi varen dom. V ta namen pridobijo gradbeno parcelo, običajno hipotekarni kredit ter izgradijo stavbo, v katero se vselijo. Vsi polnoletni stanovalci v zgradbi stanovanjske kooperative morajo biti njeni člani.

Namen ukrepa je priprava analize za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini.

Kazalnik: izdelana analiza za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini Ajdovščina

6.4 MOBILNOST

Mobilnost mladih je zmožnost mladih, da v okviru doseganja ciljev za osebni razvoj, osamosvajanje, za namene prostovoljskega in mladinskega dela, izobraževalnih sistemov in programov, strokovnih usposabljanj, zaposlitvenih ter kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter prostočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in zunaj nje.

Občina mora v spremenjenih okoliščinah globalizirane družbe vedno več storiti, da na eni strani mlade zadrži v občini, hkrati pa mora v želji po razvoju gospodarstva in novih delovnih mest nenehno privabljati različne strokovnjake in druge izobražene posameznike. Razvoj mladinske politike na področju mobilnosti mladih se tako kaže kot strateški proces, ki skrbi za zagotavljanje prednosti in relevantne drugačnosti pred drugimi, največkrat sosednjimi občinami.

Idealna mladinska politika na področju mobilnosti mladih skrbi za vzpodbujanje vključevanja v programe mobilnosti (tako v formalnem kot tudi neformalnem izobraževanju) z odpravljanjem objektivnih in subjektivnih ovir, vzpodbuja pa tudi razvoj programov mobilnosti v sami občini in skrbi za razvoj občine v destinacijo tako meddržavne kot tudi medobčinske mobilnosti. Nadalje se kot posebna mikroupravljalna naloga kaže zagotavljanje znotrajobčinske mobilnosti, ki je vezana predvsem na javni promet in zdrav način premikanja (hoja, kolesarjenje ...).

Meddržavna mobilnost krepi samostojnost posameznika, zmanjšuje moč stereotipov, večja razumevanje drugačnosti in gradi občutek evropske identitete in državljanstva (glej npr. Fligstein 2008; Sigalas 2010). Bertoncini in drugi (2008) ugotavljajo, da mobilnost mladih prispeva k njihovi splošni adaptivni sposobnosti in k njihovi lažji (re)integraciji na (nad)nacionalni trg dela. Razvoj tovrstne mladinske politike tako mladim omogoča pridobivanje veščin in znanj, predvsem pa razumevanja medkulturnih in medjezikovnih odnosov, ki jim omogočajo osebni razvoj, posledično pa tudi razvoj občine.

Za samo lokalno skupnost pa je pomembno tudi gostovanje programov mobilnosti, saj so tako izkušnje mobilnosti deležni tudi sami prebivalci lokalne skupnosti – ti programi omogočajo stik z drugimi kulturami, neformalno izobraževanje in živahnost lokalnih skupnosti, za seboj puščajo izdelane projekte in zanejene ideje ter ne nazadnje ustvarjajo tudi gospodarske priložnosti.

Naloga lokalne skupnosti je, da z ukrepi za izboljšanje mobilnosti mladih, omogoči mladim finančni in stvarni dostop do javnih prevoznih sredstev in hkrati skrbi za podporo tistim organizacijam ali skupinam, ki pospešujejo mednarodno mobilnost mladih.

Strateški cilj 5: izboljšanje pogojev za mobilnost mladih

1. Strateški cilj 5.1: izboljšanje pogojev za lokalno mobilnost

- a. Ukrep 5.1.a: spodbujanje organizacije prevoza za mlade s strani organizatorja prireditve, sofinancirane iz občinskega proračuna

Ukrep predvideva spodbude organizatorjem prireditev, ki izvajajo prireditve, sofinancirane iz občinskega proračuna, v kolikor se organizator prireditve v prijavi na razpis zaveže, da bo zagotovil organizacijo prevoza iz večjih krajev v občini do kraja prireditve in nazaj.

Kazalnik 1: število prireditev z organiziranim prevozom

Kazalnik 2: uveljavitev spodbude v Javnem razpisu za sofinanciranje prireditev, kjer se v kriterij primernost lokacije in logistika uvrsti organizacijo prevozov na in s prireditve.

2. Strateški cilj 5.2: okrepitev mednarodne mobilnosti mladih

- a. Ukrep 5.2.a: sofinanciranje mednarodne mobilnosti mladih od 15 do 25 let

Občina Ajdovščina vsakoletno zagotavlja sofinanciranje dejavnosti letovanj otrok in mladine do 18 let. Z ukrepom se med upravičence do sofinanciranja dejavnosti letovanj vključi tudi mlade od 15 do 25 let, pri čemer morajo ti mladi izpolnjevati naslednje pogoje: (1) na razpis prijavijo projekt mednarodne mobilnosti, ki se izvaja v tujini in (2) je ta projekt delno že sofinanciran iz programov EU, s čimer se zagotavlja kakovost projekta in (3) zaradi sofinanciranja občine ne pride do dvojnega sofinanciranja.

Kazalnik: sprememba Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina

6.5 PROSTI ČAS, ŠPORT IN DRUŽBENOKULTURNE DEJAVNOSTI

Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti

Prosti čas je čas, ko posameznik deluje razmeroma avtonomno in ima večjo možnost za izražanje samega sebe, lahko pa ga obravnavamo kot čas, ko se ukvarjamo z aktivnostmi, ki nudijo sprostitev in počitek, razvedrilo, zabavo, socialno in osebno izpolnitev. katerim pristočnim aktivnostim se bo posameznik posvečal, ni odvisno le od njegovega trenutnega razpoloženja, potreb in interesov, ampak tudi in predvsem od možnosti in ponudbe okolja, v katerem živi in deluje, ter seveda lastnih finančnih in drugih možnosti.

S pristočnimi aktivnostmi ljudje zadovoljujemo različne potrebe, ki se z leti spreminjajo. Mladi so v zadnjih desetletjih podvrženi številnim spremembam, ki so posledica spremenjene logike delovanja vseh področij, ki vplivajo na njihovo kakovost življenja. V postmodernejši družbi je življenje mladih zaznamovano z negotovostjo; mladi so postavljeni pred nove izzive in tveganja, ki vplivajo na njihov identitetni razvoj in prehod v svet odraslih. Izobrazba, znanje in kompetence so vrednote, h katerim mladi stremijo zato, da si zagotovijo svoj položaj v družbi. Identitetni razvoj postaja projekt posameznika, katerega rezultati določajo uspešnost integracije v odraslo socialno okolje. Ravno prosti čas in pristočne aktivnosti predstavljajo področje, v katerega lahko posegamo za spodbujanje pozitivnega identitetnega razvoja mladih. S tem ko mladim omogočimo varno raziskovanje svojih talentov, sposobnosti in aspiracij, pripomoremo veliko k njihovem identitetnemu razvoju in iskanju njihove vloge v družbi. Mladi razvijajo svojo samopodobo, se zavedajo sebe in svojih sposobnosti in tako pridobijo samospoštovanje, osebni nadzor in odgovornost, torej lastnosti, ki jih potrebujejo za vstop v svet odraslih.

1. Strateški cilj 6: povečanje številčnosti pristočnih in družbenokulturnih dejavnosti

- a. Ukrep 6.a: izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju

Ajdovščina v maju je bila v preteklosti tradicionalna občinska športno-družbenokulturna prireditve. Ukrep predvideva občinsko sofinanciranje prireditve izvajalcu, ki zagotavlja ustrezno programsko zasnovo prireditve.

Kazalnik: izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju

2. Strateški cilj 7: izboljšanje infrastrukturnih pogojev za pristočne in družbenokulturne dejavnosti

- a. Ukrep 7.a: ureditev letnega kina

Ukrep predvideva občinsko financiranje ureditve letnega kina ob Mladinskem centru in hotelu v Ajdovščini v upravljanju Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina.

Kazalnik: Ureditev letnega kina

- b. Ukrep 7.b: prostori za potrebe vaj glasbenih skupin

Ukrep predvideva možnost oddajanja prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin ter ureditev najemnih razmerij z glasbenimi skupinami.

Kazalnik 1: prostor za potrebe vaj glasbenih skupin

Kazalnik 2: vzpostavitev sistema oddajanja prostorov in ureditev najemnih razmerij

Šport

Športna aktivnost otrok in mladine je zaradi vpliva na telesni in duševni razvoj mladega človeka oz. na grajenje podobe odrasle osebnosti, del katere je mogoče zdravo oblikovati le s specifičnimi gibalnimi dejavnostmi, pomembno področje ukrepanja. Tovrstne aktivnosti spodbujajo vzgojo mladih za zdravo življenje, zavzemanje za pravičnost, strpnost in spoštovanje posameznika ter vzgojo za večjo kakovost življenja v dobi odraslosti in starosti. Spodbujanje športne dejavnosti v tem obdobju je namenjeno zlasti izboljšanju športnih znanj, zagotavljanju primerne psihofizične sposobnosti mladine, odpravljanju in zmanjševanju negativnih posledic sedenja in drugih negativnih vplivov sodobnega življenja, preprečevanju zdravju škodljivih razvad ter zadovoljevanju človekove potrebe po igri in tekmovalnosti. Pri tem je ključni akter lokalna skupnost, ki naj bi kot najpomembnejši financer športne dejavnosti sofinancirala zlasti programe športa otrok in mladine, športno rekreacijo ter gradnjo športnih objektov in njihovo vzdrževanje (Nacionalni program športa v RS 2000).

1. Strateški cilj 8: izboljšanje pogojev za rekreacijo mladih v zimskem času

a. Ukrep 8.a: zagotavljanje možnosti uporabe pokrite športne infrastrukture za mlade

Ukrep obsega sofinanciranje programov, ki zagotavljajo možnosti uporabe notranje športne infrastrukture v občini mladim med 15. in 29. letom starosti za namene športne rekreacije v zimskem času. Sofinanciranje se izvaja v okviru ukrepa financiranja letnega programa športa v občini.

Cilj ukrepa je razširiti možnosti za športno rekreacijo mladih, katerim okoliščine onemogočajo raznovrstno športno rekreacijo na zunanjih površinah, z zagotovitvijo dostopa do notranje športne infrastrukture. Namen ukrepa je spodbuditi športno rekreacijo in zdrav življenjski slog med mladimi v lokalni skupnosti.

Kazalnik: mesečno število ur uporabe pokrite športne infrastrukture v zimskem času

6.6 MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Podlago za ekonomsko in socialno neodvisnost mladi osvojijo predvsem skozi formalno in neformalno izobraževanje; kompetence za aktivno in odgovorno državljanstvo pa lahko na neposreden način pridobijo v mladinskih organizacijah, ki predstavljajo edinstveno učno polje demokratičnih procesov. Mladinske organizacije omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter posledično ključno prispevajo k razvoju države.

Večletno članstvo v mladinskih organizacijah vodi v aktivno in odgovorno državljanstvo in izboljšuje kvaliteto življenja mladih tako v času vključenosti v organizacijo kot tudi pozneje v življenju, saj zagotavlja pridobivanje znanj, veščin, pomembnih vrednot in družbene odgovornosti, kar pripomore k uspešnosti njihovega razvoja na vseh življenjskih področjih.

Mladinske organizacije s svojimi aktivnostmi prav tako izboljšujejo kvaliteto življenja v okoljih, v katerih delujejo, saj prinašajo nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe in bogatijo ponudbo prostočasnih aktivnosti.

Mladinske organizacije prinašajo torej številne dolgoročne prednosti tako za vključene mlade kot za lokalno skupnost, ki naj bi prepoznavala njihov pomen in spodbujala njihovo delovanje. Občina Ajdovščina ne zapostavlja mladinskih organizacij, ampak podpira njihovo delovanje in razvoj.

1. **Strateški cilj 9: izboljšanje pogojev za delovanje organizacij v mladinskem sektorju**

a. **Ukrep 9.a:** sofinanciranje delovanja mladinskega centra

Ukrep obsega podporo delovanju javnega zavoda – Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina v občini. Namenjen je spodbujanju participacije mladih, spodbujanju njihovega aktivnega preživljanja prostega časa, spodbujanju neformalnega učenja in vključevanja v druge obšolske dejavnosti, omogočanju aktivnega državljanstva, uveljavljanju večkulturne vzgoje ter integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi.

Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega centra v občini. Mladinski center nudi infrastrukturo, ki mladim nudi prostor za druženje in razvijanje svojih interesov, in kadrovsko podporo interesnim oblikam združevanja mladih.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina

b. **Ukrep 9.b:** sofinanciranje delovanja mladinskega sveta

Ukrep obsega podporo delovanju lokalnega mladinskega sveta – Mladinskega sveta Ajdovščina v občini. Namenjen je spodbujanju aktivne participacije mladih, spodbujanju neformalnega učenja, omogočanju aktivnega državljanstva mladih, integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi ter zastopanju interesov mladih in mladinskih struktur v občini.

Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega sveta v občini.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega sveta Ajdovščina

c. **Ukrep 9.c:** sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij

Ukrep obsega sofinanciranje mladinskih programov in projektov v občini.

Namen ukrepa je spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa mladih z udejstvovanjem mladih, omogočanjem mladinskega dela in spodbujanjem razvoja mladinske politike s podporo kvalitetnim mladinskim programom, projektom in programom za mlade, ki prispevajo k usposabljanju in pridobivanju veščin ter socialnemu vključevanju mladih.

Cilj ukrepa je sofinanciranje mladinskih programov in projektov, programov za mlade ter sofinanciranje stroškov delovanja izvajalcev. Ukrep omogoča izvajanje kvalitetnih projektov in programov mladinskih organizacij ter vključevanje čim večjega števila mladih v tovrstne aktivnosti.

Sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij se okrepi v tistih programih in projektih, ki se izvajajo na območju več krajevnih skupnosti.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje projektov in programov mladinskih organizacij

d. **Ukrep 9.č:** sofinanciranje programov letovanj

Ukrep vključuje sofinanciranje letovanj mladih v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v Občini Ajdovščina.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje programov letovanj

- e. Ukrep 9.d: zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij

Ukrep predvideva zagotovitev kombiniranega vozila v upravljanju Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina, namenjenega izvajanju mladinskih programov in projektov vseh mladinskih struktur v občini na območju celotne občine Ajdovščina.

Kazalnik: zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij

6.7 INFORMIRANJE

Informiranje mladih zajema najrazličnejše (nekomercialne) družbene aktivnosti, ki mladim nudijo informacije s področij, ki jih zadevajo oz. jim omogočajo, da aktivno odločajo o lastnem osebnem razvoju. Med osnovne informativne vsebine prištevamo predvsem informacije povezane s šolanjem, poklicnim usmerjanjem, zaposlovanjem, osamosvajanjem, zdravjem in socialnim varstvom, pomočjo v stiski, prostim časom, z zagovorništvo in pravicami, z aktivnimi dejavnostmi, aktivnostmi v prostem času, ekologijo, mednarodnimi dejavnostmi, itd.

Pri posredovanju informacij, ki vplivajo na življenje in aktivnosti mladih, ima lokalna skupnost pomembno vlogo. V sodobni informacijski družbi ima namreč vrsto možnosti, kako posredovati informacije tako, da dosežejo ciljno publiko mladih. Mladim prijazna občina ima vzpostavljen sistem informiranja mladih o ključnih zadevah, ki vplivajo na življenje mladih v lokalni skupnosti.

1. Strateški cilj 10: vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini

- a. Ukrep 10.a: vzpostavitev in delovanje lokalnega mladinskega informativnega servisa

Ukrep predvideva občinsko sofinanciranje vzpostavitve in delovanja sistema celovitega informiranja mladih v občini, ki vključuje informiranje o priložnostih za mlade v celotnem spektru ukrepov področij mladinske politike. Z ukrepom se zagotavlja celovit sistem informiranja, ki vključuje spletno stran, informiranje po elektronski pošti in fizično info točko.

Kazalnik: vzpostavljen sistem celovitega informiranja mladih v občini

7. TERMINSKI NAČRT

V tabeli je naveden terminski načrt izvajanja ukrepov, ki sledijo zagotavljanju strateških ciljev strategije. Podrobnejši terminski načrt izvajanja strategije opredeljujejo vsakoletni izvedbeni načrti.

Področje: Izobraževanje							
Podpodročje: Neformalno izobraževanje in usposabljanje							
Strateški cilj 1: okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih							
Oznaka	Ukrep	leto izvajanja					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.a.1	sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja	x	x	x	x	x	x
1.a.2	sofinanciranje dodatnega izobraževanja mladih		x	x	x	x	x
1.b	zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih	x	x	x	x	x	x
Področje: Izobraževanje							
Podpodročje: Formalno izobraževanje							
Strateški cilj 2: spodbuditev formalnega izobraževanja mladih							
2.a	podajevanje občinskih štipendij za nadarjene dijake in študente ter dijake in študente lokalno deficitarnih poklicev	x	x	x	x	x	x
2.b	podajevanje nagrad učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke	x	x	x	x	x	x
2.c	sofinanciranje regijske štipendijske sheme	x	x	x	x	x	x
Področje: Zaposlovanje							
Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela							
Strateški cilj 3.1: spodbujanje zaposlovanja mladih							
3.1.a	posebna obravnava mladih v vseh ukrepih občine na področju zaposlovanja: družbena skupina mladih med 15 in 29 let je neposredna koristnica vsakega posameznega ukrepa v najmanj 25 % obsegu ukrepa	x	x	x	x	x	x
3.1.b	pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri iskanju zaposlitve ter karierni orientaciji	x	x	x	x	x	x
Področje: Zaposlovanje							
Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela							
Strateški cilj 3.2: razvoj podjetništva in podjetnosti mladih							
3.2.a	vzpostavitev mladinskega podjetniškega inkubatorja			x	x	x	x
3.2.b	izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih	x	x	x	x	x	x
3.2.c	povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov		x	x	x	x	x
Področje: Stanovanjske razmere mladih							
Strateški cilj 4: povečanje dostopnosti stanovanj za mlade							
4.a	subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite mladih	x	x	x	x	x	x

4.b	subvencioniranje najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih	x	x	x	x	x	x
4.c	priprava analize za preučitev možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v občini			x			
Področje: Mobilnost Strateški cilj 5: izboljšanje pogojev za mobilnost mladih Strateški cilj 5.1: izboljšanje pogojev za lokalno mobilnost							
5.1.a	spodbujanje organizacije prevoza za mlade s strani organizatorja prireditve, sofinancirane iz občinskega proračuna		x	x	x	x	x
Področje: Mobilnost Strateški cilj 5: izboljšanje pogojev za mobilnost mladih Strateški cilj 5.2: okrepitev mednarodne mobilnosti mladih							
5.2.a	sofinanciranje mednarodne mobilnosti mladih od 15 do 25 let		x	x	x	x	x
Področje: Prosti čas, šport in družbenokulturne dejavnosti Podpodročje: Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti Strateški cilj 6: povečanje številčnosti prostočasnih in družbenokulturnih dejavnosti							
6.a	izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju	x	x	x	x	x	x
Področje: Prosti čas, šport in družbenokulturne dejavnosti Podpodročje: Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti Strateški cilj 7: izboljšanje infrastrukturnih pogojev za prostočasne in družbenokulturne dejavnosti							
7.a	ureditev letnega kina			x			
7.b	zagotavljanje prostorov za potrebe vaj glasbenih skupin	x	x	x	x	x	x
Področje: Prosti čas, šport in družbenokulturne dejavnosti Podpodročje: Šport Strateški cilj 8: izboljšanje pogojev za rekreacijo mladih v zimskem času							
8.a	zagotavljanje možnosti uporabe pokrite športne infrastrukture za mlade	x	x	x	x	x	x
Področje: Mladinsko organiziranje Strateški cilj 9: izboljšanje pogojev za delovanje organizacij v mladinskem sektorju							
9.a	sofinanciranje delovanja mladinskega centra	x	x	x	x	x	x
9.b	sofinanciranje delovanja mladinskega sveta	x	x	x	x	x	x
9.c	sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij	x	x	x	x	x	x
9.č	sofinanciranje programov letovanj	x	x	x	x	x	x
9.d	zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij					x	x
Področje: Informiranje Strateški cilj 10: vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini							
10.a	vzpostavitev in delovanje lokalnega mladinskega informativnega servisa	x	x	x	x	x	x

8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE

Strategijo za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 sprejme Občinski svet Občine Ajdovščina za obdobje šestih let. Predlog Strategije za mlade v občini Ajdovščina je pripravil Mladinski svet Ajdovščina v sodelovanju z Oddelkom za družbene dejavnosti Občine Ajdovščina in lokalnimi organizacijami v mladinskem sektorju.

Za uresničevanje Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 je odgovorna Občina Ajdovščina.

Na podlagi Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 občinski svet sprejme izvedbene načrte v skladu s sprejetim občinskim proračunom.

Občinska uprava vsako leto občinskemu svetu Občine Ajdovščina, hkrati z zaključnim računom, predloži delno poročilo o izvajanju Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 z ovrednotenimi rezultati, po izteku obdobja veljavnosti pa zaključno poročilo. Občinski svet zaključno poročilo obravnava in se do njega opredeli.

Da bi bila lahko Strategija za mlade v občini Ajdovščina učinkovita in bi v polnosti dosegala svoje cilje, ob tem pa upoštevala lastne usmeritve in smernice, je potrebno vzpostaviti in razviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme za njegovo spremljanje in evalvacijo. Zato se za sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije in pripravo izvedbenih načrtov in poročil oblikuje delovna skupina, sestavljena iz:

- 1 predstavnika občinske uprave Občine Ajdovščina, ki ga predlaga direktor Občinske uprave,
- 1 predstavnika občinskega sveta Občine Ajdovščina, ki ga predlaga župan,
- 1 predstavnika Mladinskega sveta Ajdovščina, ki ga predlaga Mladinski svet Ajdovščina ter
- 1 predstavnika Mladinskega centra Hiša mladih Ajdovščina, ki ga predlaga Zavod za šport Ajdovščina.

Delovno skupino imenuje s sklepom župan.

9. VIRI

Bertoncini, Yves, Yves Chassard, Mohamed Harfi, Marie-Cecile Milliat, Amelie Barbier-Gauchard, Thierry Chopin in Killian Lemoine. 2008. *Encourage young people's mobility in Europe. Strategic orientations for France and the European Union*. Paris: La Documentation française.

Fligstein, Neil. 2008. *Euro-Clash: The EU, European Identity, and the Future of Europe*. Oxford: Oxford University Press.

Mandič, Srna. 2009. Stanovanjske razmere mladih. V *Med otroštvom in odraslostjo*, ur. Urban Boljka in Tatjana Rakar, 77–93. Ljubljana: MŠŠ – URSM in IVZ.

Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Izobraževanje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.

Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Organiziranje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.

Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Zaposlovanje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.

Nacionalni program športa v RS (NPS). 2000. Ur. l. RS 24/2000. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200024&stevilka=1065> (15. marec 2012).

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina. Ur. l. RS 107/2008

Ranc, Igor, ur. 2012. *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza ŠKIS; Ajdovščina: Mladinski svet

Sigalas, Emmanuel. 2010. Cross-border mobility and European identity: The effectiveness of intergroup contact during the ERASMUS year abroad. *European Union Politics*, 11(2) 241–265.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS). Ur. l. RS 42/2010 (28. maj 2010).

Zakon o mladinskih svetih (ZMS). Ur. l. RS 70/2000, spr. 42/2010.



Mladinski svet Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 61a
5270 Ajdovščina
strategija@msa.si

Občina Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina
obcina@ajdovscina.si



Analiza stanja na področju mladine v občini Ajdovščina
**UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJIH
MLADINSKIH POLITIK**

Ajdovščina, maj 2012

Izdal: Mladinski svet Ajdovščina

Za izdajatelja: Helena Harej

Pripravil: Mladinski svet Ajdovščina

Leto izida: 2012

<http://msa.si>

info@msa.si



Izvedba projekta Strategija je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina te analize je izključno odgovornost Mladinskega sveta Ajdovščina in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

UVOD.....	4
UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJIH MLADINSKIH POLITIK.....	5
A. Izobraževanje mladih.....	5
B. Zaposlovanje mladih.....	8
C. Stanovanjska problematika mladih	14
D. Mobilnost mladih.....	16
E. Zdravje mladih	17
F. Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti mladih; mladinsko organiziranje in mladinsko delo	18
G. Informiranje mladih	21
H. Participacija mladih.....	22

UVOD

Pričujoča analiza predstavlja celovit pregled obstoječih mehanizmov in aktivnosti, ki se v občini Ajdovščina izvajajo z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost, hkrati pa opredeljuje njihove prednosti in slabosti ter poskuša oceniti njihovo učinkovitost. Nastala je v okviru projekta priprave lokalne strategije za mlade, ki ga v času od februarja do oktobra 2012 v sodelovanju z Občino Ajdovščina vodi Mladinski svet Ajdovščina. Končni cilj projekta je sprejem novega pravnega akta (tj. strategije) na ravni občine, ki bo za čas naslednjih petih let strukturirano vsebinsko in finančno začrtal delovanje Občine na področju mladine.

Analiza je pri tem namenjena celoviti seznanitvi s podatki o ukrepih na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa in družbenokulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja, ki jih v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničuje občinska uprava. Na ta način bo analiza stanja na področjih mladinskih politik služila kot eno izmed izhodišč za pripravo strategije za mlade v občini Ajdovščina.

Analiza je bila v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z Občino Ajdovščina pripravljena na podlagi obstoječih pravnih aktov ter prakse Občine v zadnjih dveh letih.

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJIH MLADINSKIH POLITIK

Ukrepe in aktivnosti občine navajamo po naslednjih sklopih:

- izobraževanje mladih,
- zaposlovanje mladih,
- stanovanjska problematika mladih,
- mobilnost mladih,
- zdravje mladih,
- prosti čas in družbenokulturne dejavnosti mladih; mladinsko organiziranje in mladinsko delo,
- informiranje mladih in
- participacija mladih.

Podatki so z namenom čim večje preglednosti podani faktografsko.

A. Izobraževanje mladih

- o *formalna dimenzija: finančna podpora, infrastrukturna podpora, strokovna podpora*

1. zagotovitev objekta v občinski lasti za uporabo s strani Fakultete za aplikativno naravoslovje Univerze v Novi Gorici

Občina je stavbo podarila z namenom, da se v njej izvajajo programi tehnične in naravoslovne smeri.

2. predstavništvo Občine v svetu zavoda Srednja šola Venca Pilon

Posredni in neposredni učinki ukrepa so:

- neposreden prenos informacij s strani predstavnika lokalne skupnosti
- možnost sodelovanja občine pri sprejemanju odločitev sveta zavoda

Prispevek k izboljšanju položaja mladih se zagotavlja z možnostjo prenosa zaznanih potreb po izobraževanju glede na potrebe trga delovne sile.

3. nagrade učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke

Občina na podlagi proračunske postavke /19024 Nagrade učencem, dijakom in študentom/ v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj zagotavlja in dodeljuje sredstva za nagrade učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke (sklop C Javnega razpisa). V letu 2011 je občina za tovrstne nagrade zagotovila 1.200€, od česar je realizirala 1.080€. Dodelilo se je 7 nagrad (en študent in šest osnovnošolcev), ena upravičenka do nagrade je odstopila od pogodbe. Sredstva za leto 2012 in za leto 2013 so predvidena v enaki višini kot so bila planirana za leto 2011 (po 1.200 € na leto).

Občina nima predpisa, kjer bi bil ta ukrep posebej opredeljen. Kriteriji in merila se določijo v javnem razpisu.

Občina ukrep izvaja z namenom nagrajevanja mladih, ki se dokažejo na določenem področju. Ključna učinka ukrepa sta spodbujanje mladih in razbremenitev staršev. Po oceni občinske uprave je

učinkovitost ukrepa ustrezna vložku občine, razlog za nizko število koristnikov ukrepa v starosti od 15 do 29 let pa je mogoče identificirati v neprepoznavnosti ukrepa med to ciljno skupino.

4. štipendijska shema ROD

Razvojna agencija ROD je eden izmed partnerjev v projektu Štipendijska shema Goriške statistične regije (RŠS). Cilj projekta je pomagati delodajalcem pridobivati ustrezne kadre in mlade usmerjati v pridobivanje izobrazbe in znanj, ki jih gospodarstvo regije potrebuje.

Štipendija iz RŠS je sestavljena iz treh delov: sredstva Evropskega socialnega sklada (v višini 50 % dodeljene kadrovske štipendije brez dodatkov delodajalca, vendar največ v višini 30 % minimalne plače, skladno s 37. členom Zakona o štipendiranju); sredstev občin (v višini največ do 25 % dodeljene kadrovske štipendije) ter sredstev delodajalcev (v višini od 25 % do 50 % dodeljene kadrovske štipendije).

Razvojna agencija ROD v okviru projekta obvešča delodajalce, da imajo možnost podeliti kadrovske štipendije, katere so sofinancirane s strani države (Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije) in občin (v tem primeru Občine Ajdovščina) ter obvešča dijake in študente o možnosti pridobitve štipendije. Na območju Občine Ajdovščina je bilo od šol. leta 2008/2009 dalje podeljenih 25 štipendij, ki so tudi delno sofinancirane iz občinskega proračuna.

- o *neformalna dimenzija: finančna podpora, infrastrukturna podpora*

1. sofinanciranje dodatnega izobraževanja učencev, dijakov in študentov

Občina je v letu 2011 v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj sredstva pod postavko /19024 Nagrade učencem, dijakom in študentom/ poleg nagradam za izjemne dosežke namenila tudi dodatnemu izobraževanju učencev, dijakov in študentov, kar je v sklopu C Javnega razpisa opredelila pod skupnim imenom »enkratne denarne pomoči«. Dodatno izobraževanje je v skladu z razpisom krajša oblika izobraževanja učenca, dijaka oziroma študenta v letu 2011. Predvideno je bilo sofinanciranje dodatnega izobraževanja tistih učencev, dijakov in študentov, katerih učni uspeh je bil v preteklem šolskem letu (2009/2010) odličen, študenti pa so morali dosegati povprečje ocen 9 oziroma 10. V Javnem razpisu je občina za nagrade učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke ter za dodatno izobraževanje učencev, dijakov in študentov pod skupnim imenom »enkratne denarne pomoči« zagotovila 1.200€, od česar je realizirala 1.080€. 30% teh sredstev je bilo porabljenih za nagrade in 70% za dodatno izobraževanje. V letu 2011 se je v okviru tega ukrepa sofinanciralo dodatno izobraževanje dveh mladim.

Občina je ukrep izvedla z namenom zagotovitve dodatnega izpopolnjevanja kot vrste nagrade za mlade, ki so se dokazali na določenem področju. Ključna učinka ukrepa sta spodbujanje mladih in razbremenitev staršev. Po oceni občinske uprave je učinkovitost ukrepa ustrezna vložku občine.

2. finančna podpora delovanju Ljudske univerze Ajdovščina, ki med drugim izvaja program Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM

V letu 2011 je Občina za dejavnost Ljudske univerze Ajdovščina zagotovila 25.000€ in ta sredstva v celoti realizirala. Za pokrivanje potreb na področju izobraževanja odraslih se je na ta način s strani

Občine zagotovilo sredstva za tiste programe, ki so v javnem interesu občine, to je programe, ki niso ali so le delno financirani iz drugih virov: svetovanje udeležencem izobraževanj, razvoj in izvedba izobraževanj za brezposelne, računalništvo za starejše odrasle ter med drugim tudi za program PUM. V letu 2011 se je Ljudski univerzi po dvanajstih nakazovalih dotacije za sofinanciranje programov splošnega izobraževanja in usposabljanja.

Sredstva za leto 2012 in za leto 2013 so predvidena v enaki višini (25.000€ na leto).

Program PUM sofinancirata MIZKŠ in ESS. Pridobljena sredstva Občine Ajdovščina za dejavnost Ljudske univerze Ajdovščina so namenjena informiranju in svetovanju udeležencem izobraževanja odraslih ter programom računalništva za starejše odrasle in brezposelne. Manjši del teh sredstev je namenjen tudi za program PUM (do 10%). Po oceni Ljudske univerze Ajdovščina ta ukrep občine dosega cca. 200 mladih letno.

3. infrastrukturalna podpora notranji organizacijski enoti Zavoda za šport, Mladinskemu centru Hiša mladih, v katerem deluje program PUM

Občina je zagotovila prostore za uporabo s strani Mladinskega centra Hiša mladih, ki je notranja organizacijska enota Zavoda za šport. Izgradnja novega objekta je bila zaključena v maju 2011. V teh prostorih med drugim deluje program PUM. Ljudska univerza Ajdovščina plačuje za program PUM mesečno najemnino v znesku 316,84€. Poleg najemnine so z uporabo nastali še drugi stroški (ogrevanje, elektrika, voda...) v višini 2.617,39 (do vključno 31.3.2012).

4. Lavričeva knjižnica

Po podatkih Lavričeve knjižnice, je v knjižnico včlanjenih 2.804 mladih med 15. in 29. letom starosti – včlanjeni so v matično knjižnico v Ajdovščini, v oddelke v Vipavi, Podnanosu in Dobravljah ter v Potujoči knjižnici. Glede na to, da je bilo konec leta 2011 v knjižnici 7.386 aktivnih članov (to so tisti, ki so obiskali knjižnico vsaj enkrat v zadnjih dveh letih), govorimo o deležu navedene starostne skupine v višini 37,96 odstotka.

Članarina za uporabo knjižnice:

- do 18. leta so uporabniki oproščeni članarine
- po dopoljenem 18. letu znaša članarina za tiste s statusom dijaka in študenta 7,00 eur
- če je uporabnik zaposlen (nima katerega od zgoraj navedenih statusov), znaša članarina 14.00 eur
- brezposelni so ob predložitvi potrdila o brezposelnosti oproščeni plačila članarine.

B. Zaposlovanje mladih

- *krepitev kompetenčne opremljenosti mladih*

1. pripravništva v občinski upravi

V letu 2011 občina ni zaposlovala pripravnikov, prav tako pa zaposlitev pripravnikov ne načrtuje v letih 2012 in 2013.

- *spodbude za redno zaposlovanje*

1. sofinanciranje javnih del v javnih zavodih

Občina v proračunu pod postavko /10002 Javna dela v javnih zavodih/ zagotavlja sredstva, namenjena za plačilo plač in drugih stroškov iz dela za zaposlene iz programa javnih del, ki jih razpisuje Zavod za zaposlovanje RS. Število zaposlenih skozi leta niha predvsem glede na sredstva, ki jih zagotavlja država, pa tudi glede na izkazane potrebe javnih zavodov po javnih delavcih. Sredstva so porabljena le, če izvajalci del sredstev pridobijo iz sredstev razpisov ZRSZ.

V letu 2011 je program javnih del preko razpisa Zavoda za zaposlovanje koristilo 5 izvajalcev: Lavričeva knjižnica-Pomoč pri dodatni dejavnosti knjižnice, Goriški muzej-Pomoč v muzejih, galerijah, arhivih, Zavod za šport - Pomoč pri izvajanju nadzora in skrb za urejenost športnih objektov, VDC Nova Gorica-Pomoč in varstvo za invalide in delno Osnovna šola Dobravlje. Občina je v proračunu za leto 2011 sofinanciranju plač in drugih stroškov iz dela za zaposlene iz programa javnih del v javnih zavodih namenila 37.028€ (sprejeti plan), od česar je realizirala 25.499,35€.

Višina predvidenih sredstev za sofinanciranje javnih del je za leto 2012 planirana okvirno 45.028€, glede na prošnje za potrditev kandidiranja z javnimi deli na razpis ZRSZ (Lavričeva knjižnica: Pomoč pri dodatni dejavnosti knjižnice - 6 mesecev, Goriški muzej: Pomoč v muzejih, galerijah, arhivih - 12 mesecev, Zavod za šport: Pomoč pri izvajanju nadzora in skrb za urejenost športnih objektov – 12 mesecev, Pomoč pri izvajanju dodatnih opravil na področju športa – 3 mesece, Pomoč pri izvajanju programov za mlade – 12 mesecev, VDC Nova Gorica: Pomoč in varstvo za invalide -12 mesecev, Dom starejših občanov: Družabništvo in spremljanje – 12 mesecev, Ljudska univerza: Učna pomoč – 12 mesecev, OŠ Šturje:Učna pomoč – 10 mesecev.). V primerjavi z letom 2011 je višina sredstev večja, zaradi večjega števila javnih del, delež občine bo v nekaterih primerih manjši - 35 %, vendar bo realizacija odvisna od potrditve teh javnih del s strani ZRSZ.

Za leto 2013 je višina predvidenih sredstev za sofinanciranje javnih del planirana za enako število javnih del, kot jih je bilo odobrenih v letu 2011 (37.028 €).

Občina ukrep izvaja na podlagi Zakona o urejanju trga dela in iz njega izhajajočega aktualnega Pravilnika o izboru in sofinanciranju programov javnih del. V predpisih so kot ena od ciljnih skupin, ki se lahko vključi v programe javnih del, opredeljene osebe, mlajše od 30 let, ki so zadnjih šest mesecev prijavljene na Zavodu kot brezposelne osebe in so prejemniki denarnega nadomestila (v nadaljevanju: prejemniki DN) ali denarne socialne pomoči (v nadaljevanju: prejemniki DSP); druga potencialna ciljna skupina mladih so dolgotrajno brezposelne osebe, ki so več kot dve leti prijavljene v evidenci brezposelnih oseb.

Po oceni občinske uprave so ključni učinki ukrepa naslednji:

- povečanje zaposlitvene možnosti,
- povečanje možnosti prehoda v zaposlitev,
- ohranitve možnosti prehoda v zaposlitev,
- ohranitev in razvoj delovne sposobnosti uporabnikov,
- zagotavljanje delovne aktivnosti in socialne vključenosti.

Iz podatkov ni razvidno, da so v javna dela vključene osebe mlajše od 30 let.

2. sofinanciranje javnih del v neprofitnih organizacijah

Občina v proračunu pod postavko /10003 Javna dela v neprofitnih organizacijah in ustanovah/ zagotavlja sredstva, namenjena za plačilo plač in drugih stroškov iz dela za zaposlene iz programa javnih del, ki jih razpisuje Zavod za zaposlovanje RS. Število zaposlenih skozi leta niha predvsem glede na sredstva, ki jih zagotavlja država, pa tudi glede na izkazane potrebe javnih zavodov, neprofitnih organizacij in ustanov po javnih delavcih. Sredstva so porabljena le, če izvajalci del sredstev pridobijo iz sredstev razpisov ZRSZ.

V letu 2011 so bili izvajalci javnih del s področja neprofitnih organizacij: Društvo invalidov Ajdovščina Vipava - Socialno vključevanje posebej ranljivih oseb, Šent-slovensko združenje za duševno zdravje 2 javni deli - Pomoč v dnevnomu centru za odvisnike v Novi Gorici in eno javno delo za programe, ki jih Šent izvaja v Ajdovščini. Občina je v proračunu za leto 2011 sofinanciranju plač in drugih stroškov iz dela za zaposlene iz programa javnih del v neprofitnih organizacijah in ustanovah namenila 15.780€ (sprejeti plan), od česar je realizirala 13.032,32€.

Na tej postavki je višina predvidenih sredstev za sofinanciranje javnih del za leto 2012 planirana okvirno 21.780€, glede na prošnje za potrditev kandidiranja z javnimi deli na razpis ZZRS (Šent: Pomoč v dnevnomu centru za odvisnike v Novi Gorici in eno javno delo za programe, ki jih Šent izvaja v Ajdovščini - 12 mesecev, Društvo invalidov AjdovščinaVipava-Socialno vključevanje posebej ranljivih oseb - 12 mesecev, Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina: Pomoč pri izvajanju programov za mlade, otroški informacijski center – 12 mesecev, VDC Ajdovščina-Vipava, Enota Ajdovščina: Družabništvo in spremljanje – 12 mesecev). V primerjavi z letom 2011 je višina sredstev večja, zaradi večjega števila javnih del, delež občine bo v nekaterih primerih manjši - 35 %, vendar bo realizacija odvisna od potrditve teh javnih del s strani ZZRS.

Za leto 2013 je višina predvidenih sredstev za sofinanciranje javnih del planirana za enako število javnih del, kot jih je bilo odobrenih v letu 2011 (15.780 €).

Občina ukrep izvaja na podlagi Zakona o urejanju trga dela in iz njega izhajajočega aktualnega Pravilnika o izboru in sofinanciranju programov javnih del. V predpisih so kot ena od ciljnih skupin, ki se lahko vključi v programe javnih del, opredeljene osebe, mlajše od 30 let, ki so zadnjih šest mesecev prijavljene na Zavodu kot brezposelne osebe in so prejemniki denarnega nadomestila (v nadaljevanju: prejemniki DN) ali denarne socialne pomoči (v nadaljevanju: prejemniki DSP); druga potencialna ciljna skupina mladih so dolgotrajno brezposelne osebe, ki so več kot dve leti prijavljene v evidenci brezposelnih oseb.

Po oceni občinske uprave so ključni učinki ukrepa naslednji:

- povečanje zaposlitvene možnosti,
- povečanje možnosti prehoda v zaposlitev,

- ohranitve možnosti prehoda v zaposlitev,
- ohranitev in razvoj delovne sposobnosti uporabnikov,
- zagotavljanje delovne aktivnosti in socialne vključenosti.

Iz podatkov ni razvidno, da so v javna dela vključene osebe mlajše od 30 let.

3. sofinanciranje drugih programov APZ

Občina v proračunu pod postavko /10004 Drugi programi APZ/ zagotavlja sredstva, namenjena za plačilo plač in drugih stroškov iz dela za zaposlene iz drugih programov APZ, ki jih razpisuje Zavod za zaposlovanje RS. Število zaposlenih skozi leta niha predvsem glede na sredstva, ki jih zagotavlja država, pa tudi glede na izkazane potrebe javnih zavodov po javnih delavcih. Sredstva so porabljena le, če izvajalci del sredstev pridobijo iz sredstev razpisov ZRSZ. Ukrep urejajo državni predpisi na področju zaposlovanja in trga dela.

V letu 2011 je občina za ta namen v proračunu zagotovila 1.000€, od česar ni realizirala nič, saj se drugi ukrepi iz aktivne politike zaposlovanja niso izvajali.

Že za leto 2011 je bilo s strani ZRSZ razpisanih polovico manj sredstev za javna dela, zato je občina občinske javne zavode obvestila o možnostih kandidiranja na druge razpise APZ, ki jih sofinancira ESS (razpisi: Absolvent – aktiviraj in zaposli se, Prava zaposlitev, Priložnost zame). Večina razpisov APZ potem ni bila namenjena segmentu javnega sektorja. V kolikor bodo v letu 2012 ali 2013 razpisi prilagojeni tudi javnemu sektorju in bodo zavodi pridobili možnost subvencionirane zaposlitev, občina ob rebalansu načrtuje povečati postavko sofinanciranja drugih programov APZ, sicer pa je tudi za leti 2012 in 2013 predvidena višina postavke 1.000€ na leto.

- o *spodbude za samozaposlovanje in podjetništvo*

1. finančna podpora Razvojni agenciji ROD

V letu 2011 je občina v proračunu Razvojni agenciji ROD namenila 54.304€ sredstev za delovanje, od česar je realizirala 54.155,28€. Sredstva so bila realizirana v planirani višini za namen kritja dela stroškov za plače ter prispevkov delodajalca ter za kritje dela materialnih stroškov Razvojne agencije Rod.

Prav tako je občina v letu 2011 Razvojni agenciji ROD Ajdovščina dala poročilo za najem limitnega kredita za obdobje 36 mesecev za izvajanje projektov RUBIRES, CivPro, iCON in Okusi Vipavske v višini 46.986,00€.

V letu 2012 občina kot investicijski transfer načrtuje zagotovitev sredstev Agenciji za dokončno poplačilo prenove strehe za stavbo na Gregorčičevi ulici 20, ki jo je ROD dobila v upravljanje, in sicer v vrednosti 7.500€. Poleg tega bo občina v letu 2012 Agenciji namenila sredstva za delovanje, namenjena kritju dela stroškov za plače ter prispevke delodajalca Razvojne agencije Rod, ter za kritje dela materialnih stroškov. Materialni stroški so se nekoliko povečali na račun povečanja stroškov iz naslova upravljanja objekta (NUSZ, zavarovanje objekta ipd), dodatna pa so sredstva za tekoče vzdrževanje pisarn (beljenje). Predvidena višina sredstev za delovanje Agencije v letu 2012 je bila 54.304€, medtem ko so

se z rebalansom proračuna za leto 2012 ta sredstva dvignila na 60.808,73€. Predvidena občinska sredstva za delovanje Agencije v letu 2013 znašajo 55.778,73€.

2. infrastrukturalna podpora Razvojni agenciji ROD

Razvojna agencija Rod je s strani občine v letu 2011 pridobila del stavbe na Gregorčičevi ulici 20 v upravljanje. V letu 2012 se Agenciji kot investicijski transfer zagotavlja sredstva za dokončno poplačilo prenove strehe.

3. finančna podpora regionalni razvojni agenciji Severnoprimske regije

Občina namenja sredstva kritju sorazmernega dela stroškov delovanja mrežne regionalne razvojne agencije, Regionalne razvojne agencije Severne Primorske iz Vrtojbe. Višina sredstev je izračunana po dogovorjenem ključu, ki upošteva prihodke občin ter število prebivalcev.

Mrežna regijska razvojna agencija je prvenstveno namenjena koordinaciji dela Sveta regije, pripravi regijskih razvojnih programov ter oblikovanju regijskih projektov. V letu 2011 je občina za delovanje RRA v proračunu zagotovila 12.580€ in sredstva v celoti realizirala. Za leti 2012 in 2013 občina v proračunu predvideva 12.206€ sredstev za delovanje regionalne razvojne agencije.

Občina pod tem naslovom prav tako namenja sredstva za izvajanje skupnih regionalnih programov in sicer štipendijske sheme, ter projekta regionalne destinacijske organizacije. V letu 2011 je občina za programe RRS v proračunu zagotovila 15.000€ po sprejetem planu, 13.988,54 po veljavnem planu, realizirala pa 11.668,50€. Za leto 2012 občina v proračunu predvideva 16.450€ sredstev za programe regionalne razvojne agencije.

Po oceni občinske uprave neposrednega učinka na mlade ni mogoče meriti.

4. subvencije obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo

V letu 2011 je občina za subvencije obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo predvidela 77.000€, od česar je realizirala 61.839,52€ sredstev. Sredstva so bila realizirana v nižji višini od planirane.

V letu 2011 je občina skupaj z Občino Vipava in Območno obrtno-podjetniško zbornico Ajdovščina izvedla javni razpis za spodbujanje malega gospodarstva. Za območje občine Ajdovščina je prispelo 15 vlog za pridobitev kreditov z bonificirano obrestno mero v višini 597.000 €. Vzporedno z izvedbo razpisa je Občina Ajdovščina po pooblastilu izpeljala vse postopke izbire bank ter postopke prijave ter poročanja o dodeljenih državnih pomočeh.

V letu 2012 občina subvencioniranju obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo namenja sredstva v višini 70.000 €, v letu 2013 pa v višini 60.000 €.

Subvencioniranje obrestne mere je opredeljeno v Pravilniku o pospeševanju in razvoju malega gospodarstva na območju občin Ajdovščina in Vipava. Mladi niso posebej izpostavljeni, ker gre za pomoč pravnim in ne fizičnim osebam; ukrep se navezuje na ustvarjanje novih delovnih mest.

Po oceni občinske uprave ukrep pripomore k hitrejšemu zagonu novih podjetij, spodbuja razvoj obstoječih podjetij ter vlaganja v osnovna sredstva in objekte, ki so nujno potrebni za razvoj dejavnosti.

Čeprav mladi v predpisih, ki urejajo ukrep, niso posebej opredeljeni, ukrep med drugim predstavlja tudi dodatno spodbudo za mlade, da se odločijo za samostojno poslovno pot in samozaposlitev. Ukrep je bil v prejšnjih razmerah zelo učinkovit v primerjavi z vložkom, ki ga občina namenja za subvencijo obrestne mere, v zadnjih nekaj letih pa se pojavljajo problemi pri odobravanju kreditov s strani bank zaradi strožjih pogojev za pridobitev kredita. Neposrednih učinkov na mlade, ki bi jih bilo mogoče izmeriti ni, ker občina ne razpolaga s temu ustreznimi podatki, posredno pa so učinki na mlade vidni kot nova delovna mesta, na katera lahko kandidirajo tudi mladi.

Ukrep je po oceni občinske uprave glede na učinek drag, še posebej v zadnjih letih, ko je cena denarja bistveno dražja, kot v preteklosti. Pozitivna stran ukrepa je vidna kot spodbujanje pri načrtovanju in izvajanju investicij v malem gospodarstvu. Prispevek k izboljšanju položaja mladih se zagotavlja s povečevanjem števila prostih delovnih mest.

5. finančna podpora projektom inovacij

V letu 2011 je občina podpora projektom inovacij namenila 8.000€ sredstev.

Razpis za spodbujanje projektov inovacij je v letu 2011 skromno rezultiral. Prispeli sta 2 prijavi in sicer za sofinanciranje izdelave prototipov.

V letih 2012 in 2013 občina podpora projektu inovacij namenja sredstva v višini 5.000 € letno.

Ukrep je opredeljen z občinskim Pravilnikom o subvencioniranju projektov inovacij. Mladi niso posebej opredeljeni.

Po oceni občinske uprave ukrep pripomore k spodbujanju mladih za inovativno ustvarjanje, za izdelavo inovacij in patentov, k spodbujanju za samozaposlitev oziroma zaposlitev mladih inovatorjev v podjetjih, ki potrebujejo kvalitetne kadre, k povečevanju inovativnosti ter ustvarjanju kritične mase okolja, ki je sposobno inovativnega razmišljanja in pristopa. Podpora inovativnim projektom pozitivno deluje na oblikovanje inovativno-podjetniške klime. $\frac{3}{4}$ sredstev za ta namen je bilo v preteklih letih namenjenih projektu, ki so jih predlagali mladi (do 29 let). Slabosti ukrepa so nizek odziv in skromen nabor ter okrnjena možnost izbire projektov zaradi sorazmerno majhnega proračuna za ta namen ter ozkega območja, ki se z ukrepom pokriva. Učinkovitost ukrepa glede na vložek je velika, a je kljub spodbudam, ki jih občina namenja za inovacije in zaščito patentov, prijav pre malo. Letno občina prejme 2 do 3 vloge na razpis. Približno polovica prejemnikov je mladih. Neposreden učinek na mlade ni predviden, so pa vsi ukrepi naravnani tako, da do njih lahko mladi dostopajo brez omejitev.

6. infrastrukturalna podpora malemu gospodarstvu

V letih 2012 in 2013 občina načrtuje zagotovitev sredstev za najemnine in zakupnine poslovnih objektov za potrebe malega gospodarstva. V letu 2011 tovrstna podpora ni bila predvidena.

Letno ima občina za ta ukrep namenjenih po 30.000 eur. Iz kvote tega ukrepa bodo pokrite tudi aktivnosti v zvezi s prihodom Cobik-a v Ajdovščino. Ukrep je v splošnem usmerjen v nova in novonastajajoča mala in mikro podjetja. Izhajajoč iz slednjega se lahko ocenjuje, da so ustanovitelji le teh mladi, ni pa to neposredno povezano.

7. oprostitve komunalnega prispevka podjetjem

V letu 2011 je občina za oprostitve komunalnega prispevka podjetjem v proračunu po sprejem planu zagotovila 150.000€, po veljavnem planu 90.971,67€, realizirala pa je 44.490,48€.

V zvezi z obračunom komunalnega prispevka je bilo v letu 2011 izdanih 107 odločb in sicer odločb o plačilu, odločb o oprostitvi, nadomestnih odločb, odločb o ustavitvi postopka in odločb o vračilu komunalnega prispevka.

Ukrep oprostitve komunalnega prispevka podjetjem je za leto 2012 potrjen, in sicer za vrednost 80.000€, za leto 2013 pa ta ukrep še ni predviden.

Odločbe o oprostitvi komunalnega prispevka se nanašajo na 7.člen Odloka o komunalnem prispevku v občini Ajdovščina (v nadaljevanju: odlok) za rekonstrukcijo in prizidavo stanovanjskih objektov, zgrajenih pred letom 1967 (oproščeno do 1/3 povečane koristne površine) in na 8.člen odloka, ki določa možnost upoštevanja minulih vlaganj investitorja v izgradnjo komunalnih objektov in naprav. Takšnih odločb je bilo 54. Pri obračunu komunalnega prispevka za mikro, mala in srednja podjetja pa se investitorjem komunalni prispevek obračuna in se jim hkrati dodeli državno pomoč skladno z 12.a in 12.b členom odloka. Takšnih odločb je bilo 8.

Poleg Odloka o komunalnem prispevku v Občini Ajdovščina ukrep ureja še Pravilnik za določitev statusa perspektivnih podjetij. Mladi v teh aktih niso posebej opredeljeni.

Mladi so po teh aktih deležni spodbud kot investitorji v obnove starejših stanovanjskih objektov za reševanje stanovanjske problematike ali kot investitorji vseh objektov z uveljavljanjem minulih vlaganj (upoštevajo se minula vlaganja ožjih družinskih članov) ali kot investitorji v izgradnjo poslovnih objektov (mladi podjetniki).

Občina ne razpolaga s podatki o številu mladih, ki jih ta ukrep dosega. Predpostavlja pa, da se novogradnje in rekonstrukcije stanovanjskih objektov večinoma nanašajo na mlajše osebe, ki rešujejo svoje stanovanjske probleme, glede poslovnih objektov pa so to navadno družinska podjetja (oprostitve oz državna pomoč ni namenjena velikim podjetjem), kjer so posredno vključene tudi mlajše osebe.

C. Stanovanjska problematika mladih

- *finančna podpora nakupom, gradnji in prenovi stanovanj za mlade*
- *subvencioniranje najemnin*
- *neprofitna stanovanja*

1. subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite

Na podlagi Stanovanjskega zakona in Pravilnika o subvencioniranju obrestne mere za stanovanjske kredite v Občini Ajdovščina občina subvencionira obrestno mero za najete stanovanjske kredite občanom. Javni razpis se izvede v pomladnih mesecih.

V letu 2011 je občina preko javnega razpisa objavljenega v mesecu marcu razdelila med 42 prosilcev skoraj vsa predvidena sredstva za subvencioniranje obrestne mere za najete stanovanjske kredite. Ker so na javnem razpisu sodelovale tri banke, je bil končen znesek porabljenih sredstev za subvencijo znan šele konec leta, ko ni bilo več mogoče dodatno koriščenje kreditov. Občina je v letu 2011 za ta namen zagotovila 138.640€ (veljavni plan) ter od tega realizirala 100.167,68€ sredstev.

Za leto 2012 je na tej postavki planiranih 95.000€ - to je višina sredstev, ki jih je občina v letu 2011 razdelila prosilcem, ki so prvič kandidirali na razpis. Enaka višina sredstev je predvidena za leto 2013.

Subvencija obrestne mere za stanovanjske kredite je opredeljena v Pravilniku o subvencioniranju obrestne mere za najete stanovanjske kredite v Občini Ajdovščina, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 5/2012. 8. člen opredeljuje različne kategorije prosilcev, med njimi so tudi mladi. Učinki tega predpisa so, da upravičenci do subvencioniranja obrestne mere pridobijo pravico pri izbranih bankah skleniti kreditno pogodbo pod ugodnejšimi pogoji (občina sofinancira del obrestne mere). Po Pravilniku se več točk dodeljuje prosilcem, ki imajo večje število otrok, mladim družinam (definicijo mlade družine je povzeta po definiciji, ki jo uporablja Zakon o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam (pojem mlade družine ni več vezan na starost staršev, ampak na starost otrok). Število mladih uvrščenih v strategijo (od 15 do 29 let) je težko oceniti; v letu 2012 je na primer le 1 tak upravičenec.

2. subvencioniranje najemnin

V letu 2011 je bilo izdanih 53 odločb o subvencioniranju najemnine za neprofitna stanovanja in 3 odločbe o subvencioniranju najemnine v tržnih stanovanjih. Na podlagi teh treh odločb je bil vsak mesec izdan tudi sklep o nakazilu subvencije k najemninini (v letu 2011 29 sklepov). Za ta namen je bilo predvidenih 48.001€ sredstev, ki so bila v celoti realizirana. V letu 2011 je subvencijo za plačilo stanarin uveljavilo povprečno 40 občanov mesečno. Povprečni mesečni znesek subvencije je znašal 100 € na občana.

Konec leta 2011 je bilo do subvencij najemnin mesečno upravičenih 40 občanov in sicer ob upoštevanju socialnega stanja v različnih višinah (povprečno 100 €/ upravičenca/mesec). Sredstva, planirana za leto 2012, so predvidena glede na realizacijo porabljenih sredstev decembru 2011 x 12 mesecev (skupaj 48.413€). V oceni še ni upoštevan učinek Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki se bo za

odločanje o tej subvenciji pričel uporabljati 1.1.2012, saj posledic še ni mogoče napovedati. Sredstva za leto 2013 so predvidena v enaki višini kot v letu 2012.

Subvencioniranje najemnin v neprofitnih stanovanjih je opredeljeno v Uredbi o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin, ki jo je sprejela Vlada RS. Od 1.1.2012 pa se pravica do subvencioniranja najemnine ugotavlja po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Mladi v teh aktih niso posebej opredeljeni, saj je pogoj za subvencijo ta, da je prosilec najemnik neprofitnega stanovanja, ali pa najemnik tržnega stanovanja ob pogoju, da je uvrščen na seznam upravičencev do neprofitnega stanovanja. Ta ukrep nima neposrednega učinka na mlade.

3. zagotavljanje neprofitnih stanovanj

Proračun občine predvideva sredstva za gradnjo, nakup in vzdrževanje neprofitnih najemnih stanovanj in službenih najemnih stanovanj, gradnjo nakup in vzdrževanje namenskih najemnih stanovanj (za posebne skupine odraslega prebivalstva), nakup, gradnjo in vzdrževanje bivalnih enot za začasno reševanje stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb.

V letu 2011 je občina po veljavnem planu za nakup stanovanjskih zgradb in prostorov namenila 38.200€ in ta sredstva v celoti realizirala. V letih 2012 in 2013 občina za ta namen ni predvidela proračunskih sredstev.

V letu 2011 je bil izveden javni razpis za oddajo neprofitnih stanovanj v najem, na katerega je prispelo 39 prijav, izdanih je bilo 6 negativnih odločb, 15 pozivov za dopolnitev vloge, 33 odločb o uvrstitvi na listo upravičencev, 5 odločb o dodelitvi stanovanja, 1 odločba kot odgovor na pritožbo.

Dodelitve neprofitnih stanovanj ureja državni akt in sicer Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem s spremembami ter Stanovanjski zakon. Poseben občinski akt iz leta 1993 določa le oddajo službenih stanovanj, ki pa nima neposrednega učinka na mlade.

Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem kot prednostne kategorije prosilcev navaja tudi mlade družine in mlade (samske). Občina Ajdovščina ob vsakem razpisu nameni za to kategorijo dodatne točke in s tem podpira mlade. Tak ukrep koristijo 3-4 prosilci na razpis, kar je cca. 10% prosilcev oz. upravičencev.

Posredni učinki tega ukrepa so, da mlade družine in mladi hitreje pridejo do neprofitnega stanovanja za nedoločen čas in s tem možnosti za ustvarjanje večjih družin oz. samostojnega življenja. Dejstvo pa je, da je točkovanje po Pravilniku bolj v korist socialno šibkim kategorijam prosilcev.

D. Mobilnost mladih

- *zagotavljanje lokalnih prevozov v šolo, na delovno mesto, na prostočasne aktivnosti*
- *pogoji za kolesarjenje*
- *spodbude za mednarodno mobilnost*

1. Občina srednješolcem omogoča koriščenje šolskih pogodbenih prog javnega prevoza.
2. Občina sofinancira posamezne projekte v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov v OA, ki vključujejo tudi prevoz na prostočasne aktivnosti.
3. Občina v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov v OA sofinancira posamezne projekte, ki spodbujajo mednarodno mobilnost.

E. Zdravje mladih

- *preventivni ukrepi*

1. Občina sofinancira preventivne programe, namenjene zmanjšanju vseh oblik zasvojenosti (Zavod Pelikan – sofinanciranje programa; Šentu v 2012 sofinancira javno delo – pomoč v dnevnem centru NG).
2. Občina Zdravstvenemu domu Ajdovščina sofinancira preventivne programe, ki so usmerjeni v predšolsko in šolsko mladino oziroma starejše.

F. Prosti čas in družbenokulturne dejavnosti mladih; mladinsko organiziranje in mladinsko delo

- *finančna podpora, infrastrukturna podpora, sodelovanje z mladimi pri organizaciji občinskih prireditev*

Ukrepi občine na področju prostega časa, družbenokulturnih dejavnosti mladih ter mladinskega organiziranja in mladinskega dela obsegajo predvsem zagotavljanje sredstev za dejavnost mladinskega centra, sofinanciranje dejavnosti društev, ki delajo z mladimi (klubi študentov, društvo prijateljev mladine, skavti, taborniki...), sofinanciranje programov preživljanja prostega časa otrok in mladine med počitnicami in ob koncih tedna, ter nakup, gradnjo in vzdrževanje prostorov za mladinsko dejavnost. Temeljna usmeritev občine na tem področju je vzpostaviti učinkovito mladinsko politiko, ki bo omogočala sodelovanje in vključitev mladih v politično, socialno, gospodarsko in kulturno skupnost.

1. infrastrukturna podpora mladinskemu centru in hotelu

Občina je v letu 2011 v proračunu zagotovila investicijska sredstva za mladinski center in hotel, in sicer po sprejetem planu v vrednosti 274.373,70€, po veljavnem planu pa v vrednosti 323.148,79€, kar je nato v celoti realizirala. Izgradnja objekta je bila zaključena v maju 2011. Sredstva so bila realizirana za plačilo situacij za dokončanje izgradnje objekta ter nabavo opreme.

V letu 2012 občina pod tem naslovom sredstva namenja za zvočno izolacijo prireditvenega prostora, čajno kuhinjo, pokritje parketa ter nujne ureditve okolice objekta mladinskega centra in hotela.

2. finančna podpora mladinskemu centru in hotelu

V letu 2011 je občina v proračunu zagotovila sredstva za delovanje mladinskega centra in hotela kot notranje organizacijske enote Zavoda za šport, in sicer v vrednosti 90.110€ po sprejetem planu, v vrednosti 90.762€ po veljavnem planu, realizirala pa je 88.596,27€ sredstev. To so sredstva za plače, druge izdatke zaposlenim, prispevke in premije KDPZ. Iz tega naslova se je znotraj Zavoda za šport notranje organizacijska enota Mladinski center Hiša mladih konec leta zaposlilo 5 delavcev, realizirana je bila zaposlitev enega vzdrževalca-receptorja in čistilke. Poraba sredstev za plače, prispevke in premije je bila nekoliko nižja zaradi zamika zaposlitve. Materialni stroški so bili nakazani v dvanajstih.

V letu 2012 so v proračunu občine sredstva za plače, druge izdatke zaposlenim, prispevke in premije KDPZ, namenjena delovanju mladinskega centra, planirana glede na veljavna izhodišča za planiranje stroškov dela za leto 2012 (predvideni stroški dela so izračunani na podlagi priporočil Ministrstva za finance za oblikovanje sredstev za plače v občinskih proračunih - priporočila predvidevajo, da bo uveljavljena oktobrska verzija interventnega zakona) in dostavljenih podatkov javnega zavoda. V letu 2012 je na sektorju NOE zavoda predvideno enako število zaposlenih kot jih je bilo konec leta 2011 – skupaj 5 zaposlenih (v letu 2011 je bil izpolnjen pogoj 3 dodatno zaposlenih iz pogodbe z MŠŠ o sofinanciranju investicije, saj je bila čistilka zaposlena s 1.7.2011 – sredstva je za pol leta kril občinski proračun), vendar je s strani Občine Ajdovščina predvideno financiranje stroškov dela samo za 4 zaposlene (ne več za čistilko). Po IP je namreč predvideno, da se z delovanjem MCH stroški vseh dodatno zaposlenih postopoma začnejo pokrivati iz prihodkov delovanja MCH. V materialnih stroških za leto 2012 je zagotovljenih 3.000 € za izvedbo pustovanja, miklavža in dedka mraza v letu 2012 ter pokritje stroškov izvedbe miklavža in dedka mraza iz leta 2011 (2.000 €). Sicer pa so v ostalem sredstva za materialne stroške planirana v enaki višini kot so se zagotavljala v letu 2011 (11.115€). Tudi za materialne stroške delovanja objekta bi moralo delovanje MCH (ustvarjanje prihodkov z nočitvami) te

stroške pokriti (po IP). Za leto 2013 so sredstva za stroške dela predvidena v enaki višini kot za leto 2012; materialni stroški pa so za 2.000 € manjši, ker ne bo pokrivanja stroškov iz preteklega leta (miklavževanje, dedek mrz).

3. finančna podpora organizacijam za mladinske projekte, mladinske programe in letovanja

Občina sofinancira letovanja otrok in mladine do 18. leta starosti oziroma otrok s posebnimi potrebami ne glede na starost. Sredstva se razdelijo na podlagi javnega razpisa skladno z merili v letu 2009 sprejetega Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj.

V letu 2011 je občina v proračunu za ta namen zagotovila 19.065€, od česar je realizirala 19.052,60€. Na javni razpis je v letu 2011 prispelo 11 prijav (glede na razpoložljiva sredstva in število odobrenih letovanj je znašala vrednost točke za leto 2011 4,34 €/udeleženca/dan).

Sredstva za leto 2012 in za leto 2013 so enaka planiranim sredstvom v 2011 (po 19.065 € na leto).

Občina prav tako sofinancira izvajanje otroških in mladinskih programov in projektov, ki jih izvajajo mladinske organizacije ter organizacije za mlade. Sredstva se razdelijo na podlagi javnega razpisa skladno z merili v letu 2009 sprejetega Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj.

V letu 2011 je občina v proračunu za ta namen zagotovila 18.500€ po sprejetem planu, 21.358€ po veljavnem planu, realizirala pa je 21.274,99€ sredstev. Na javni razpis je v letu 2011 prispelo 13 prijav, 9 društev je izpolnjevalo pogoje (glede na razpoložljiva sredstva in število odobrenih projektov ter programov je znašala vrednost točke za leto 2011 12,22 €).

Predvidena sredstva za leto 2012 in za leto 2013 so za ta namen enaka planiranim sredstvom v 2011 (po 18.500 € na leto).

4. sredstva za taborniški dom na Kovku

Stara šola na Kovku je urejena v Taborniški dom. Taborniki ga uporabljajo za svoje dejavnosti, koristijo pa ga tudi druga društva iz občine in širše. Večino aktivnosti se v domu trenutno izvaja v zimskem, pomladanskem in jesenskem času.

Občina je v letu 2011 v proračunu za taborniški dom na Kovku po veljavnem planu zagotovila 5.000€. V izdelavi je bil PGD projekt prizidka k taborniškemu domu na Kovku. PGD projekt je bil dokončan v februarju 2012 in pridobljeno je bilo gradbeno dovoljenje. Projekt je bil prijavljen na razpis Ministrstva za kmetijstvo. Izvedba se predvideva v letu 2012. Na postavki so bila v letu 2011 porabljena zgolj sredstva za plačilo geodetskega posnetka (345,60€).

V letu 2012 se je namen zagotovitve sredstev za izgradnjo prizidka spremenil v zagotovitev sredstev za izgradnjo zunanjega objekta. Ocenjena vrednosti investicije v zunanji objekt je 84.545,60€; 345,60€ je bilo plačanih že v letu 2011, 84.200€ je predvidenih v proračunu občine za leto 2012, od tega: 74.102,40 € za izvedbo, 5.000 € za projektno dokumentacijo, 1.200 € za nadzor in 3.897,60 € za opremo. Občina Ajdovščina namerava investicijo v letu 2012 prijaviti tudi na javni razpis Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ukrep 322 – Obnova in razvoj vasi, po katerem je možno pridobiti sofinanciranje do 85 % upravičenih stroškov (na neto znesek investicije), to je 59.631,40 €; 24.568,60 € je torej ob uspešni prijavi na razpis predviden strošek občine za tovrstno investicijo.

5. infrastruktura podpora glasbenim skupinam

Občina omogoča uporabo prostorov bivše Hiše mladih (ki so v lasti MDDSZ, najemu občine) glasbenim skupinam.

6. infrastruktura podpora mladinskemu organiziranju in mladinskemu delu po krajevnih skupnostih

V krajevnih skupnostih, ki imajo svoje prostore za delovanje, le te uporabljajo tudi mladi za razne dejavnosti kot npr. za športne, kulturne, izobraževalne itd.

7. Pilonova galerija

V Pilonovi galeriji Ajdovščina je prost vstop; vstopnino zaračunavajo le najavljenim skupinam, za katere je cena 3 EUR na osebo, za upokoјence in študente pa je cena 2 EUR.

Šolarjem in dijakom vstopnine ne zaračunavajo, brezplačno jim nudijo strokovno vodstvo po stalni zbirki del Vena Pilon ter po občasnih razstavah.

G. Informiranje mladih

1. Ajdovske novice

V Ajdovskih novicah se objavljajo vse tiste informacije za mlade, ki jih uredništvo dobi iz Mladinskega sveta Ajdovščina, Mladinskega centra Ajdovščina in drugih društvenih organizacij ter ustanov. Ajdovske novice so vedno pripravljene sodelovati, vse napovedi mladinskih dogodkov in drugih akcij objavljajo angažirano in brezplačno. Taborniki npr. tako tudi skozi časopis vodijo promocijo svoje 60-letnice (intervjuji, napovedi, odmevi). MC v Ajdovskih novicah objavlja redne mesečne napovednike, veliko pozornosti je posvečene športu in rekreaciji - Športna zveza Ajdovščina zelo aktivno sodeluje z uredništvom.

Mladim so v vsaki številki namenjene najmanj štiri strani našega časopisa, približno prav toliko športu in rekreaciji. Za mlade so v časopisu torej na voljo:

- napovedi dogodkov in akcij
- odmeve iz že izpeljanih dogodkov
- vse ostale informacije iz različnih področij

Po oceni uredništva Ajdovskih novic časopis veliko pripomoremo k informiranju, predvsem glede na dejstvo, da iz meseca v mesec prejema več informacij in prošenj za objavo. Ajdovske novice so lokalno glasilo, ki se je v letu dni zelo dobro "prijelo", tudi zato, ker prav vsakdo najde kaj zanimivega zase, predvsem pa zaradi ogromno informacij (napovedi, obvestil), ki jih objavlja.

Mladi imajo v časopisu svoje rubrike in so tudi zelo odzivni. Uredništvo pa se takšnih sodelovanj veseli in (razen prostorskih) ne postavlja nobenih pogojev.

H. Participacija mladih

1. Mladinski svet Ajdovščina

Občina je v proračun za leti 2012 in 2013 dodala novo postavko Mladinski svet Ajdovščina. Zakon o mladinskih svetih, ki ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje lokalnih mladinskih svetov, namreč omogoča, da se za delovanje (tako redno dejavnost kot posamezne projekte) lokalnih mladinskih svetov sredstva lahko zagotavljajo tudi v okviru neposrednih proračunskih postavk (preko neposredne pogodbe). Na postavki je občina zagotovila po 6.000€ za leto 2012 in za leto 2013.

2. predstavniki mladih v svetu Zavoda za šport

Mladinski svet Ajdovščina predlaga, Občinski svet pa imenuje enega predstavnika mladih v Svetu zavoda za šport Ajdovščina.

3. 2 predstavniki mladih v strokovnem svetu Zavoda za šport

Na predlog Mladinskega sveta Ajdovščina sta v Strokovni svet Zavoda za šport Ajdovščina imenovana dva predstavnika mladih.



Mladinski svet Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 61a
5270 Ajdovščina
strategija@msa.si

Občina Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina
obcina@ajdovscina.si



Analiza stanja na področju mladine v občini Ajdovščina
**MLADINSKO ORGANIZIRANJE IN MLADINSKA
DEJAVNOST**

Ajdovščina, maj 2012

Izdal: Mladinski svet Ajdovščina

Za izdajatelja: Helena Harej

Pripravil: Mladinski svet Ajdovščina

Leto izida: 2012

<http://msa.si>

info@msa.si



Izvedba projekta Strategija je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina te analize je izključno odgovornost Mladinskega sveta Ajdovščina in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

UVOD.....	4
ANALIZA STANJA NA PODROČJU MLADINSKEGA ORGANIZIRANJA IN MLADINSKE DEJAVNOSTI V OBČINI AJDOVŠČINA	5
A. Organizacije v mladinskem sektorju	5
Mladinske organizacije.....	5
Organizacije za mlade.....	11
Mladinski svet.....	12
Mladinski center	13
B. Neformalne skupine mladih	17

UVOD

Pričujoča analiza predstavlja pregled obstoječih organizacij v mladinskem sektorju v Ajdovščini ter njihovih aktivnosti. Nastala je v okviru projekta priprave lokalne strategije za mlade, ki ga v času od februarja do oktobra 2012 v sodelovanju z Občino Ajdovščina vodi Mladinski svet Ajdovščina. Končni cilj projekta je sprejem novega pravnega akta (tj. strategije) na ravni občine, ki bo za čas naslednjih petih let strukturirano vsebinsko in finančno začrtal delovanje Občine na področju mladine. Analiza je pri tem namenjena celoviti seznanitvi s stanjem na področju mladinskega organiziranja ter mladinske dejavnosti, ki jo v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničujejo organizacije v mladinskem sektorju. Na ta način bo analiza služila kot eno izmed izhodišč za pripravo strategije za mlade v občini Ajdovščina.

Analiza je bila pripravljena v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z organizacijami v mladinskem sektorju, ki delujejo na ravni občine Ajdovščina.

ANALIZA STANJA NA PODROČJU MLADINSKEGA ORGANIZIRANJA IN MLADINSKE DEJAVNOSTI V OBČINI AJDOVŠČINA

Mladinska dejavnost v občini Ajdovščina obsega dejavnost organizacij v mladinskem sektorju in dejavnost neformalnih skupin mladih.

A. Organizacije v mladinskem sektorju

Po Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju so organizacije v mladinskem sektorju subjekti, ki delujejo v mladinskem sektorju, in so organizirane kot mladinske organizacije ali organizacije za mlade ali mladinski sveti (ZJIMS, 3. člen).

- Mladinske organizacije

Opis strukture:

Iz Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS, 3. člen) je mogoče povzeti, da je mladinska organizacija pravnoorganizacijsko definirana kot društvo, zveza društev ali avtonomna mladinska organizacija v večji članski organizaciji (podmladki političnih strank, mladi v sindikatih, mladi planinci, mladi gasilci ipd.) in ima najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let ter najmanj 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15 do 29 let. Predstavlja avtonomno demokratično prostovoljno združenje mladih, ki s svojim delovanjem mladim omogoča ustvarjanje načrtnih in nenačrtnih učnih izkušenj ter oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje aktivnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo.

Upravljanje mladinske organizacije temelji na aktivnem udejstvovanju vseh njenih članov, pri čemer morajo biti zagotovljene enake možnosti sodelovanja pri upravljanju vsem članom organizacije. Deluje po načelu »mladi za mlade«, kar pomeni, da so mladi tako izvajalci kot uporabniki programa. Glede na raven delovanja je mladinske organizacije mogoče deliti na nacionalne (tiste, ki imajo svoje enote v večini statističnih regij v Sloveniji) in lokalne (tiste, ki večinsko delujejo na nivoju lokalne skupnosti) (Mladinski svet Slovenije 2010). Mladinske organizacije so večinoma nevladne, neprofitne in prostovoljne. Med »klasične« lokalne mladinske organizacije se prištevajo društva tabornikov, stegi katoliških skavtov, mladinska društva, podmladki političnih strank, študentski klubi, idr.

Seznam mladinskih organizacij v občini Ajdovščina:

- Glasbeno kulturno društvo Sax
- Klub ajdovskih študentov
- Kulturno – športno – turistično društvo Stomaž 87
- Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina
- Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina
- Društvo mladih Jutro
- Mlada Slovenija, RO Severna primorska
- Steg Ajdovščina – Šturje 1
- Društvo mladih Vozel
- Mladinski odsek Prostovoljnega gasilskega društva Ajdovščina
- Društvo DIZMO
- Društvo mladih Col

- Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje
- Arhitekturno društvo Forum

Vloga in dejavnost mladinskih organizacij v Ajdovščini:

1. Glasbeno kulturno društvo Sax

Glasbeno kulturno društvo Sax združuje člane različnih lokalnih društev in organizacij v želji, da bi s skupnimi močmi organizirali Njoki summer festival. V ta namen so ustanovili glasbeno kulturno društvo Sax in k sodelovanju povabili tudi druge zainteresirane subjekte iz občine Ajdovščina. Odločili so se, da v poletnih dneh naredijo konec mrtvilu, ki že več let vlada na področju mladinske kulture v Ajdovščini in tako mlade vzpodbudijo k zdravemu in aktivnemu preživljanju prostega časa. Aktivnosti, ki so jih izvedli v okviru prvih Njoki summer festivalov, brez dvoma predstavljajo pravo nasprotje nezdravemu načinu življenja, ki se v zadnjih letih zaradi dolgočasje med mladimi vedno bolj odraža v uživanju raznih drog. V okviru prireditev posvečajo veliko pozornosti tudi zdravemu načinu prehranjevanja, rekreaciji in kulturno – umetniškemu izražanju posameznikov. Glavno vodilo društva je, da mladim predstavijo možnost drugačnega, veselega in predvsem zdravega odraščanja.

Število članstva¹: 11

2. Klub ajdovskih študentov in dijakov

Klub ajdovskih študentov in dijakov je stična točka vseh lokalnih študentov, kjer se izmenjujejo ideje, kreativnost in zagnanost ter povezujejo in nabirajo vrline v sodelovanju z lokalnimi gospodarskimi partnerji in organizacijami. Je organizacija, kjer se lahko študenti in študentke udeležujejo v neformalnih dejavnostih in se obogatijo z izkušnjami za naslednja obdobja njihovega življenja. Na lokalni ravni klub s svojim delovanjem močno vpliva na vsa področja družbenega in kulturnega življenja vseh prebivalcev občin Vipava in Ajdovščina ter spodbuja družbeno odgovornost lokalnih podjetij in nevladnih institucij z vzajemnim sodelovanjem in partnerskim odnosom. Obenem pripomore tudi k prepoznavanju svojih članov in občine ter vključevanju svojih članov v aktualna družbena dogajanja na nacionalni ravni.

Cilji kluba so načrtovani v interesu in v dobrobit vseh članov: posredovati in razvijati razvoj kreativnih vrlin kot so ustvarjalni polet, občutek za delo v skupnosti, disciplina, zdrava samozavest, samokritičnost, točnost, poštenost in skromnost; združevati študente in dijake; organizirati srečanja študentov in dijakov; organizirati in financirati občudnijske dejavnosti študentov in dijakov, idr.

Število članstva: 371

3. Kulturno – turistično – športno društvo Stomaž 87

Kulturno – turistično – športno društvo Stomaž 87 je bilo ustanovljeno z namenom požitve kulturnega, turističnega in športnega življenja v Stomažu. Ime Stomaž 87 izhaja iz naslova najvišje ležeče hišne številke pri Stomažih, to je koča na Čavnu. Tja se Stomažani vsako leto (od ustanovitve dalje) odpravijo v okviru pohoda »Foučkarji na Čavnu«, ki je postal že tradicionalen. V »stari šoli« imajo dvorano, ki služi kot prostor za pevske vaje Stomažank, sestanke, prireditve ob Miklavževanju, materinskem dnevu, plesnim vajam ter telovadbi. Namen društva je pospeševanje prostovoljnega dela, zlasti med mladimi in

¹ Število članstva se v vseh primerih navezuje na mlade, stare od 15 do 29 let.

povezovati generacije. Predvsem pa želijo izkoristiti številne talente, ki jih imajo Stomažani. V sklopu društva KTŠD Stomaž 87 potekajo: praznovanje materinskega dneva, izleti, smučanje, nastopi vokalne skupine Stomažanke, plesne vaje, telovadba za starejše in mlajše, potopisna predavanja, miklavževanje, pohod »Foučkarji na Čavnu«, romanje iz Stomaža na Sveto Goro, kresovanje...

Število članstva: 59

4. Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina

Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina skrbi za vzgojo mladih planincev (predšolski in osnovnošolski otroci in mladina – dijaki in študentje). Organizirajo izobraževalna predavanja s planinskimi tematikami, včasih pa tudi potopisno predavanja v manjšem obsegu. Že vrsto let poleti pripravljajo planinske taborne za osnovnošolsko mladino, pa tudi tabor za dijake in študente. Na pohodih obiskujejo nam bližnje in tudi bolj oddaljene hribe. Poleg hribov se že štiri leta udeležujejo planinskih orientacijskih tekmovanj v regijskem in v državnem merilu, kjer se preizkušajo v znanjih orientacije in planinstva.

Število članstva: 52

5. Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina

Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina je eden izmed številnih taborniških rodov, ki delujejo po vsej Sloveniji pod okriljem Zveze tabornikov Slovenije. Večina ljudi jih prepozna po srajci peščene barve in pisanih rutilah, ki jih nosijo okrog vratu in označujejo starost posameznega člana. Vendar so taborniki več kot samo uniforma. Pri tabornikih želijo v manjših skupinah, ki jih imenujejo vodi, otrokom spet približat skoraj pozabljene vrednote, naravo in preživetje v njej, raziskovanje in opredeljevanje do modernega načina življenja mladih, ohranjanje otroške radovednosti, pripravljenost na učenje in izzive življenja. Srečujejo se enkrat tedensko in poskusijo čas, ki jim je na voljo kar najbolje izkoristiti. Zaključek celoletnega dela predstavlja taborjenje, vmes pa se pozabavajo na zimovanjih, akcijah s starši, taborniških tekmovanjih in mnogobojih. Taborniki domujejo v Hiši mladih, kjer tudi potekajo redna tedenska srečanja njihovih članov.

Število članstva: 41

6. Društvo mladih Jutro

Društvo mladih Jutro je društvo, ki svoje delovanje usmerja predvsem v kulturno izražanje njenih članov. Prirejajo različne delavnice, vaje, nastope, ipd. z različnih umetniških področij: glasba (zbor, instrumenti), fotografija, likovna umetnost, ipd.

V zadnjem obdobju je delovanje društva šibko.

Število članstva: 27

7. Mlada Slovenija

Mlada Slovenija (MSi) - podmladek NSi je mladinska organizacija, ki združuje mlade od 15. do 32. leta in si prizadeva za njihovo večje družbeno angažiranje ter za aktivnejšo vlogo na vseh področjih delovanja in odločanja v družbi. MSi združuje mlade, ki si upajo pokazati svoje sposobnosti, vrline in znanje, se javno izpostaviti, pokazati, da znajo biti resni in odgovorni. Hkrati nudi tudi možnosti za učenje, zabavo, inovativnost, vodenje, organizacijo, sklepanje novih prijateljstev in na koncu koncev za ustvarjanje nove generacije politikov, ki imajo izoblikovana stališča ter jih znajo tudi javno predstaviti in zastopati.

V zadnjem obdobju ne zaznavamo delovanja političnega podmladka.

Število članstva: ni podatka

8. ZSKSS – Steg Ajdovščina – Šturje 1

Osnovni namen Stega Ajdovščina – Šturje 1 je prispevati k polnemu telesnemu, duševnemu, duhovnemu in družbenemu razvoju mladih ljudi, da bodo lahko postali trdne osebnosti, odgovorni državljani ter člani krajevnih, nacionalnih in mednarodnih skupnosti. Šteje skupaj približno 135 članov, iz župnij Ajdovščina in Šturje. Razpoznavni so po zeleni in svetlo rjavi rutki, katere barve predstavljajo Vipavsko dolino in prah, ki ga dviga znamenita burja, ki divja po naših krajih. Otroci in mladi se tedensko srečujejo v malih skupinah in prevzemajo odgovornosti, ki ustrezajo njihovi starosti, pripravljenosti. Potem pa je tu še cel kup izzivov, potepov, zimovanje, poletno taborjenje, dvodnevni izleti, projekti, kot so Luč miru iz Betlehema, Dan Zemlje, sodelovanje z lokalno skupnostjo, idr.

Število članstva: 30

9. Društvo mladih VOZEL

Društvo mladih vozeli je bilo ustanovljeno leta 2005 z namenom, da združi različne aktivnosti, ki so se odvijale pod skupno »streho«. Tako društvo nadaljuje projekte kot so: Frančiškovi otroci, podaj MI Roko, oratorij, duhovne vaje, tabore, na novo pa je začelo projekte: Misijonski tabor, band, učenje kitare, šolo za animatorje, koncerte. Ime VOZEL pa ima tudi svoj pomen, to so kraticke, katere pomenijo vrline, katere se jim zdijo pomembne v življenju vsakega posameznika, kot v življenju društva ali vsake skupine. Te so: Vztrajnost, Odgovornost, Zaupanje, Enotnost in Ljubezen.

Nameni društva so pomagati članom rasti v zrele osebnosti, ki se bodo odgovorno vključile v poklicno in javno življenje; posredovati in razvijati pri svojih članih organizacijske sposobnosti, občutek za delo v skupnosti, disciplino, samokritičnost, točnost, skromnost in medsebojno sodelovanje; vzgoje članov na področju kulture, športa, znanosti, umetnosti v duhu odgovornosti ter ljubezni do vere in domovine ter usposobiti mlade za pomoč ljudem v stiski. Društvo sredstva za delovanje pridobiva iz razpisov občine Ajdovščina.

V naslednjih petih letih si društvo želi še naprej ostati aktivno na toliko področjih kot sedaj. Eden izmed njihovih glavnih ciljev je ohraniti dosedanje glavne prireditve kot so Podaj mi roko, Oratorij, Pasijon,... Mlade želijo še naprej navduševati s vsakotedenskimi srečanji kot so: učenje kitare, Frančiškovi otroci, mladinska srečanja,... in jim tako pomagati bolje in koristneje preživeti prosti čas. V društvu pa ne bodo le ohranjali starih prireditev in že utečenih srečanj, saj imajo še veliko drugih dobrih zamisli, ki čakajo na

izvedbo, prav tako ne bodo ohranjali vseh starih stvari, če bodo mladi kakšno od prireditev ali tedenskih aktivnosti začeli opuščati. Poskušali jih bodo pritegniti z nečim novim. Tako za letos načrtujejo izvedbo spremenjenega festivala Podaj mi roko in v naslednjih letih se zagotovo lahko v Vipavskem Križu pričakuje tudi musical. Zagotovijo lahko, da bo društvo še naprej tako aktivno kot do sedaj in v občino Ajdovščina privabljal mlade iz cele Slovenije.

Število članstva: 40

10. Mladinski odsek Prostovoljnega gasilskega društva Ajdovščina

O mladinskem odseku PGD Ajdovščina (oziroma drugih PGD na nivoju občine) nimamo podatkov.

Število članstva: ni podatka

11. Društvo DIZMO

Namen društva DIZMO (Društvo za izobraževanje in zabavo mladih ter odraslih) je pospeševanje stikov doma in v mednarodnem prostoru iz področja naslednjih dejavnosti:

- sodelovanje z ustanovami in organizacijami, ki se strokovno in znanstveno ukvarjajo s to problematiko,
- prizadevanje za visoko strokovno raven delovanja društva,
- zavzemanje za spoštovanje etičnih in moralnih načel pri delovanju društva,
- seznanjanje članov in javnost o problemih in uspehih s področja delovanja društva,
- spodbujanje strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja članstva,
- sodelovanje na natečajih državnih in drugih organov za dodelitev sredstev pri naravovarstvenih, demografskih, kulturnih, športnih, zabavnih in drugih programih,
- sodelovanje pri pripravi in oblikovanju propagandnega gradiva turističnih organizacij in drugih ustanov v Sloveniji ter sodeluje pri programih turističnih agencij.

Število članstva: ni podatka

12. Društvo mladih Col

Število članstva: ni podatka

13. Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje

Društvo Mladinski ceh je nacionalna, nevladna, mladinska organizacija, kot društvo registrirana od leta 1992. Mladim omogoča priložnosti za rast v odgovornega pripadnika različnih skupnosti po načelih krščanske etike in Don Boskovi preventivni vzgojni metodi. Člani Društva mladinski ceh so posamezniki, ki so združeni v različne lokalne enote in interesne skupine, ki se ukvarjajo z mladimi.

V okviru društva skozi celo leto potekajo različni programi, med njimi: Mladinska akademija (usposabljanja za mladinske voditelje in seminarji za druge mlade), Nefiks (beleženje in ozaveščanje pomembnosti neformalnega učenja pri usposabljanju mladih za aktivne državljane in za življenje),

Pedagogika igre, E-kreativnost, Krajevne enote, podpora Oratoriju Slovenija, Cehovi plesi (spodbujajo zdravo življenje, kulturo in ples v parih), izposoja didaktičnih materialov, mednarodne aktivnosti in projekti, velike igre (Velika evropska igra, Velika igra mnogih kultur), izdaja literature: zbirka Žepna akademija, Žepne igre in Žepne metode.

Mlade podpirajo pri njihovih idejah in jih uresničujemo tudi s pomočjo projektov, ki so delno financirana iz različnih virov. Najpomembnejši trenutni projekti: Omrežen.si (razvoj socialnega kapitala), Pokrajinski igraraj, Ženske so iz kuhinje, moški pa s kavča!?, Mednarodni projekti: Ambiance, Irene.t

Število članstva: 29

14. Arhitekturno društvo Forum

Arhitekturno društvo Forum je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje občanov občine Ajdovščina. Društvo je nepolitična organizacija občanov, ki na prostovoljni osnovi združuje ljudi in občane, ki se zanimajo za arhitekturo, urbanizem in kulturo.

Društvo zasleduje naslednje cilje:

- skrbi za osveščanje svojih članov o kulturi bivanja, dobri arhitekturi, urbanizmu in krajinskih rešitvah v njihovi okolici;
- izvaja strokovne ekskurzije in izlete;
- izvaja tečaje in delavnice za vse člane društva;
- svetuje in usmerja članov pri prenovah, opremljanju, preurejanju, urejanju okolice in njihovega bivanjskega prostora;
- spremlja in reagira na aktualna arhitekturna in urbanistična dogajanja, predvsem na območju svojega delovanja;
- seznanja člane z dobro arhitekturno in urbanistično prakso;
- izvajačasne inštalacije s katerimi ozavešča javnost
- nudi pomoč pri realizaciji arhitekturnih in urbanističnih projektov;
- sodeluje v javnem življenju občine, na katerem področju deluje

Društvo uresničuje svoje cilje:

- z oblikovanjem kratkoročnih in dolgoročnih načrtov dela društva in skrbjo za njihovo izvajanje
- z delom v komisijah in sekcijah
- s povezovanjem z drugimi arhitekturnimi in kulturnimi organizacijami in s sodelovanjem na njihovih prireditvah
- z ozaveščanjem javnosti o prostorskih problematikah v njihovi okolici s pomočjo časnih instalacij
- z izdajanjem publikacij o arhitekturi, urbanizmu, krajinski arhitekturi in kulturi
- s spodbujanjem zanimanja mladih o bivanjskem okolju, ki jih obdaja
- z organiziranjem arhitekturnih prireditev, predavanj, seminarjev, tečajev, delavnic, ekskurzij in podobno
- preko svetovanja članom pri prenovah in urejanju njihovega bivalnega okolja
- preko izobraževanja na področju arhitekturnih vizualizacij in arhitekturnega risanja
- z obveščanjem javnosti o delu društva
- preko organizacij in združenj s katerimi ima društvo skupne interese
- s spremljanjem razvoja arhitekture in urbanizma
- s pobudami in obliko dela, ki omogoča drugim vključevanje v aktivnost društva

Društvo je v nastajanju, članice so: abs. arh. Trampuž Maja, abs. arh. Goljevšček Tea, abs. kraj. arh. Grzej Tina (starost 25 - 26 let). Za delovanje, v tej fazi, društvo še ne potrebuje velikega števila članov. Članice se srečujejo na sestankih, kjer izmenjujejo ideje in primere dobre prakse od druge, ki bi jih lahko aplicirali na Ajdovščino. Med drugim se društvo trenutno ukvarja z lastno grafično podobo, promocijo na spletu in pripravljanjem publikacije za izvajanje arhitekturnega tečaja. Infrastrukture društvo ne poseduje. Vse delovanje poteka na prostovoljni bazi. Društvo se trenutno financira samo iz privatnih sredstev članov.

Število članstva: 3

- organizacije za mlade

Opis strukture:

Po Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS, 3. člen) je organizacija za mlade pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga. Od mladinske organizacije jo loči odsotnost omejitve starosti članstva, demokratične strukture in prostovoljnega članstva, medtem ko obe vrsti organizacij delujeta v korist mladine. Najbolj značilne organizacije za mlade na ravni lokalnih skupnosti so mladinski centri, širše prisotna pa so npr. tudi društva prijateljev mladine ipd.

Seznam organizacij za mlade v občini Ajdovščina:

- Mladinski center Hiša mladih²
- Ljudska univerza Ajdovščina – Projektno učenje za mlajše odrasle
- Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina

Vloga in dejavnost organizacij za mlade v Ajdovščini:

1. Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)

V Hiši mladih izvaja Ljudska univerza Ajdovščina program Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM). PUM je javno-veljavni neformalni izobraževalni program, namenjen mladim med 15. in 25. letom, ki nimajo poklicne ali strokovne izobrazbe in so brezposelni. Cilj programa je pomagati mladim pri nadaljevanju ali zaključevanju šolanja in iskanju zaposlitve. Poleg izobraževalnih in zaposlitvenih ciljev pa je eden glavnih namenov PUM-a aktivno socialno vključevanje mladih v vsakdanje življenje. V program PUM je vključenih od 18 do 24 udeležencev, ki so brez poklicne ali strokovne izobrazbe in so brezposelni. Delo v skupini poteka vsak delovni dan od 8.30 do 13.30 ure. Vsebinsko je program razdeljen na 4 dele: interesne dejavnosti, izbirni projekti, individualni projekti in produkcijski projekti.

Povprečno število uporabnikov: ni podatka

² Mladinski center Hiša mladih zaradi njegove središčne vloge med organizacijami v mladinskem sektorju opredeljujemo pod samostojnim naslovom.

2. Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina (MDPM), je prostovoljna zveza društev, ki deluje na območju občin Ajdovščina in Vipava. Je nevladno, samostojno, humanitarno in nepridobitno združenje društev fizičnih oseb, ki se združujejo zaradi skupnih interesov na področju privzganja aktivnega in pozitivnega življenjskega sloga otrok, mladostnikov in družin. V tem smislu opravlja društvo preventivno vlogo v lokalni skupnosti na področju deviantnosti, asocialnosti, uporabe drog in drugih družbenih anomalij.

Namen delovanja MDPM je dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin, zastopanje in uveljavljanje njihovih interesov in potreb ter zaščita njihovih pravic, kot so določene v Ustavi RS, Deklaraciji ZN o otrokovih pravicah in drugih dokumentih s tega področja. Med najpomembnejšimi programi društva so: prostočasne in počitniške dejavnosti, letovanja, bralna značka, otroški parlament, delo z družino, telefon otrok in mladostnikov, študijski krožki, humanitarne akcije (Pomežik soncu), Teden otroka, pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin, prostovoljno delo mladih, izvajanje projekta Evropska prostovoljna služba in drugi, priložnostno in tematsko obarvani programi.

Povprečno število uporabnikov: 93

- Mladinski svet

Opis strukture:

Mladinski svet je krovno združenje mladinskih organizacij, ki zastopa interese mladih in mladinskih organizacij. Mladinski svet lahko deluje na nivoju države (Mladinski svet Slovenije) ali na nivoju lokalne skupnosti – kot mladinski svet lokalne skupnosti (MSLS). Mladinski sveti so ustanovljeni in delujejo na podlagi Zakona o mladinskih svetih (ZMS 2000), po katerem mladinski svet ni samo naziv za vrsto mladinske organizacije, pač pa zaradi svojih značilnosti tudi posebna pravno-organizacijska oblika. So pravne osebe zasebnega prava in delujejo po načelih načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja avtonomnosti vsake mladinske organizacije. V skladu z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju imajo mladinski sveti tudi status organizacije v javnem interesu v mladinskem sektorju, ki ga pridobijo že s samo registracijo.

Mladinski sveti lokalnih skupnosti predstavljajo enega izmed mehanizmov za sodelovanje mladih v lokalnih skupnostih. Od sprejetja Zakona o mladinskih svetih v letu 2000 se ustanavljajo v posameznih lokalnih skupnostih kot združevalni in predstavniški organ lokalnih mladinskih organizacij in lokalnih enot večjih mladinskih organizacij.

Mladinski sveti lokalnih skupnosti zastopajo interese mladih pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarjajo o aktivnosti, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako imajo v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem pa tudi spodbujajo dejavnosti mladinskih organizacij, ter skrbijo za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade.

Mladinski svet v občini Ajdovščina:

- Mladinski svet Ajdovščina

Vloga in dejavnost Mladinskega sveta Ajdovščina:

Mladinski svet Ajdovščina (MSA) je na ravni občine Ajdovščina organizirana asociacija prostovoljnih mladinskih združenj in organizacij, ki delujejo med mladimi, različnih družbenih, nazorskih ali političnih usmeritev. Povezovanje mladinskih organizacij v Mladinski svet Ajdovščina temelji na načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnem spoštovanju avtonomnosti vsake organizacije - članice MSA. Mladinski svet Ajdovščina si prizadeva za krepitev vloge mladih v družbenem dogajanju, za vzpodbujanje aktivnosti mladih in za krepitev svobodne in demokratične skupnosti. Namen MSA je prispevati k oblikovanju okolja, ki omogoča mladim aktivno participacijo v družbi. Posebno želijo, da so mladi bolj: avtonomni, sposobni odločati in upravljati svoje življenje; solidarni, dejavni pri skrbi zase in za druge; odgovorni, sposobni prevzemati posledice svojih odločitev in angažirani, da živimo v skladu s svojimi načeli in vrednotami kot posamezniki in kot člani družbe.

Število članstva: 11 organizacij članic

Organizacije članice: Klub ajdovskih dijakov in študentov, Mladinski odsek Planinskega društva Ajdovščina, Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina, Društvo mladih Jutro, Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje, Društvo mladih Vozel, Steg Ajdovščina – Šturje 1, Glasbeno kulturno društvo Sax, Športno kulturno turistično društvo STOMAŽ 87, Medobčinsko društvo prijateljev mladine, Mladinski center Hiša mladih

Kadri: 2 strokovni sodelavki
1 administrativna sodelavka

- Mladinski center

Opis strukture:

Mladinski center je po definiciji Mladinskega sveta Slovenije (2010) organizirano funkcionalno središče za mlade, čigar temeljna dejavnost je upravljanje z infrastrukturo, namenjeno mladim do 29. leta starosti. Zagotavlja ustrezne prostorske pogoje in opremo za izvajanje mladinskega dela ter ustrezno usposobljene kadre za podporo mladinskemu delu.

Lahko ga vzpostavi in zagotavlja lokalna skupnost ali druga pravna oseba javnega ali zasebnega prava oz. fizična oseba. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni (ZJIMS, 28. člen).

Osnovni namen mladinskih centrov je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnih, regionalnih in mednarodnih okoljih v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. Mladinski centri poleg programov in projektov, ki se pri njih izvajajo, nudijo svetovalno, strokovno, organizacijsko, finančno, tehnično ipd. pomoč prostovoljnemu združenju, avtonomnim mladinskim skupinam in tudi posameznikom. V tem smislu imajo MC več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno, razvojno.

Mladinski center v občini Ajdovščina:

- Mladinski center Hiša mladih

Vloga in dejavnost Mladinskega centra Hiša mladih:

Center mladinskih dejavnosti (CMD), ki se je kot večletni projekt, od leta 2001, pogodbeno izvajal za Občino Ajdovščina preko Centra za socialno delo in sicer kot preventivni program, je s 1. januarjem 2009 dobil novo preobleko. S sprejetim Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina, ki je bil sprejet na novembrski seji občinskega sveta v letu 2008, je Občina Ajdovščina kot notranjo organizacijsko enoto Zavoda za šport ustanovila Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina. Program CMD se je tako preoblikoval in se izvaja v okviru novonastalega Mladinskega centra, katerega cilj je razširiti svoj spekter dejavnosti, saj so se s pridobitvijo nove funkcije spremenile tudi naloge.

Mladinski center Hiša mladih je osrednji prostor v občini, ki mladim ponuja kvalitetno preživljanje prostega časa, oblikovano po njihovi meri. Vanj se vključujejo mladi kot posamezniki za usmerjeno ali neusmerjeno preživljanje prostega časa in v njem poteka celostna obravnava posameznika.

Program Mladinskega centra Hiša mladih vsebuje:

Neformalno izobraževanje in usposabljanje mladih za mladinsko delo

Neformalno izobraževanje je organizirana izobraževalna aktivnost izven ustaljenega formalnega sistema. Le to lahko da mladim moč in motivacijo za izvajanje lastnih projektov, kjer so oni sami center izobraževalne dejavnosti, imajo osebni interes, pridobivajo samozavest ter razvijajo sposobnosti in veščine. Vključeni programi delujejo na neformalni ravni in vključujejo neformalno učenje mladih. Vse dejavnosti, ki jih izvaja MC (učenje skozi igro in športne dejavnosti, učenje skozi kreativne delavnice, organiziranje raznih tečajev in drugih delavnic, izvajanje programa MEPI, izvajanje taborov in izletov, izvajanje delavnic Odraščanje in mi, svetovanje in informiranje, razni turnirji, učna pomoč...) sodijo v področje neformalnega učenja mladih. MC skrbi za osebni in profesionalni razvoj mladinskih delavcev za delo z mladimi.

Prostovoljno mladinsko delo

Prostovoljno mladinsko delo je danes zelo oslabiljeno. Mladi se še ne zavedajo njegovega pomena v družbi. Program prostovoljnega mladinskega dela ima določene cilje (izboljšati socialne kompetence, izgrajevati pozitivno samopodobo, spoznavati lastne sposobnosti, zmanjševati socialno izključenost, razvijati odgovornost, razvijati oz. privzgjajati socialne veščine ipd.). Program Prostovoljno delo trenutno poteka v sodelovanju s CSDjem, MC pa si prizadeva, da bi se z naslednjim letom samostojno prijavili na ta program. Prav tako si MC prizadeva, da vsako leto vključi v program čim več mladih prostovoljcev, organizira predstavitve na šolah ter izvaja tudi usposabljanja za prostovoljce. Prostovoljci postajajo nepogrešljivi pri izvedbi določenih dejavnosti (učna pomoč, organizacija tabora, izvajanje delavnic, druženje z uporabniki...). Skupaj s prostovoljci MC sodeluje na raznih prireditvah, kjer izvaja delavnice za otroke, skrbi tudi za promocijo prostovoljnega dela (ob svetovnem dnevu prostovoljstva, mednarodni dnevi mladih prostovoljcev ipd.). Prostovoljno mladinsko delo se odraža v skoraj vseh programih, ki jih MC izvaja.

Informiranje in svetovanje za mlade

MC ima info točko za mlade (mladi lahko tam dobijo razne informacije glede šolanja in izobraževanja, kulturnega dogajanja, mednarodnega povezovanja, informacije glede društev oz. kam se lahko obrnejo...). Eden od namenov programa je tudi svetovanje in podpora mladim v stiski ter njihovim staršem. Mladi se lahko obrnejo na mentorje kadarkoli se znajdejo v stiski in ne vedo kako naprej. V sodelovanju s Centrom za socialno delo ter osnovnimi šolami MC izvaja tudi individualno spremljanje otrok in mladih, ki potrebujejo dodatno pomoč. Na področju svetovanja in osveščanja izvaja razne

tematske delavnice (o drogah, spolnosti, AIDS – u ipd.) ter izvaja delavnice Odraščanje in mi na OŠ (le te zajemajo tri sklope; spolnost, zasvojenosti in medsebojni odnosi). Mlade MC tudi usmerja v druge programe, če je to potrebno.

Participacija, aktivno državljanstvo, človekove pravice

V sodelovanju z drugimi društvi MC organizira razne akcije v lokalni skupnosti, ki se navezujejo na mladinsko področje. V program vključuje tudi aktivno participacijo mladih, predvsem na lokalnem nivoju ter vključevanje mladih z manj priložnostmi.

Želja MC je ustanoviti skupino med mladimi, ki že ima določene ideje oz. cilje, ki jih ne zna uresničiti oz. pomagati mladim, ki prihajajo na poti do uresničitve svojih ciljev do težav, ki jih sami ne znajo rešiti. Skratka poziva mlade, ki imajo idejo in ne vedo kako bi jo uresničili, mlade, ki se radi izražajo in ne najdejo pravega načina, mlade, ki bi želeli sodelovati pri organizaciji dogodkov v lokalni skupnosti, mlade, ki odkrivajo pri sebi umetniško žilico in bi se želeli predstaviti tudi širši javnosti itd. Mladinski center Hiša mladih spodbuja mlade tudi k literarnemu ustvarjanju. Tako išče literarne navdušence med mladimi, ki bi se želeli udeležiti literarnih delavnic, s poudarkom na ustvarjalnosti, spontanosti, domišljiji. Voditelj/ica tečaja, se posveča vsakemu udeležencu posebej, ki bo tako imel možnost napredovanja pri svojem ustvarjanju in dojetanju umetnosti besed.

Prav tako si MC prizadeva ustanoviti skupino "MC MLADINSKE DELOVNE BRIGADE", v katero vabi vse mlade, ki bi radi na področju občine Ajdovščina prostovoljno karkoli storili v korist vseh občanov in občank. Pomagali bodo pri prireditvah, čistili okolico, urejali peš poti, barvali zanemarjene ograje, pomagali občanom in še mnogo podobnih akcij. Tako bodo s skupnimi močmi pripomogli k obogatitvi našega mesta in ga naredili obenem prijaznejšega.

V okviru delovanja Mladinskega centra Hiša mladih se izrazito kaže aktivno državljanstvo mladih in participacija, saj MC sodeluje na skoraj vseh družbeno pomembnih akcijah v občini in si prizadeva, da bi svoje delovanje širili tudi izven. Pripravlja tudi projekt Mladinske pobude, ki bo skupino mladih aktivno vključila v projekt, predvidoma na temo ekologija in ozaveščanje.

Mednarodno mladinsko delo in mobilnost mladih

MC je zelo odprt za mednarodno povezovanje. Prijavili so se v program Mladi v akciji (prej Mladina) in iz njega črpajo sredstva za pošiljajoče in gostiteljske izmenjave (EVS). V sodelovanju z drugimi društvi so že gostili prostovoljca v okviru programa EVS. S pridobitvijo mladinskega hotela bo lahko mladinski center gostil še več prostovoljcev iz tujine. MC izvaja tudi mednarodni projekt MEPI (mednarodno priznanje za mlade priznanje) v okviru katerega potekajo odprave na državni ravni, želja jih je razširiti na mednarodno raven, kar bi še bolj pospešilo zainteresiranost mladih za prostovoljstvo. Mladinski delavci so bili tudi na več izobraževanjih na področju mladinskih mednarodnih projektov. Potrebovali pa bi sredstva, da bi mednarodne projekte še bolj razširili med mlade, nudili tečaje za mentorje, inštruktorje ipd., kar pa je zaradi finančnega stanja trenutno zelo težko izvedljivo.

Raziskovalno delo mladih

Ena izmed nalog mladinskega centra je tudi izvajanje različnih raziskav (ugotavljanje potreb, evalviranje posameznih programov...) med uporabniki ter tudi ostalo mladino. V okviru programa bo mladinski center seznanjal mlade z raziskovalnim in znanstvenim delom ter populariziral znanosti med mladimi preko izvedbe eksperimentalnih delavnic. Mladi se v okviru izvajanja programov uporabnikov ukvarjajo z raziskovanjem tudi naravoslovnih znanosti, jezikov, etnologije, ipd.

Prostočasne aktivnosti

Za rizično populacijo mladih je značilno, da svojega prostega časa ne znajo ali ne zmorejo preživljati aktivno ter se zato poslužujejo pasivnega načina preživljanja prostega časa. V glavnem ne obiskujejo organiziranih oblik ukvarjanja s športom, glasbo ipd. Prav zaradi omenjenega je eden izmed ciljev programa MC tudi motiviranje in animacija pri razvijanju prostočasnih interesov mladih ter zagotavljanje

možnosti, da so mladi lahko aktivni tudi v »neorganiziranih klubih«, kot je mladinski center. Mladinski center Hiša mladih ponuja mladim prostor za aktivno preživljanje prostega časa. Vse dejavnosti, ki jih izvaja v okviru programa sodijo na področje prostočasnih aktivnosti mladih (družabne igre, turnirji, ustvarjalne delavnice, športne dejavnosti, obiski bazena, tabori, izleti, MEPI, brezplačna uporaba interneta in računalnikov...).

Izobraževanja – predavanja za starše, potopisna predavanja, posveti, okrogle mize

Program Mladinskega centra je zapolnjen ne le z dejavnostmi za mlade, pač pa tudi organiziranjem različnih izobraževanj za starše in ostale odrasle, ki se z mladimi na kakršenkoli način ukvarjajo. Z namenom informiranja in ozaveščanja MC organizira predavanja na različne teme, ki zajemajo področje vzgoje otrok, zasvojenosti, odnosov, koristnega preživljanja prostega časa, vključevanje mladih v lokalno skupnost ipd., okrogle mize (v letu 2009 na temo Mladi in turizem, v letu 2010 na temo okolje ipd.) ter posvete ob različnih priložnostih (mesec preventive, okolju prijazni materiali, recikliranje, mednarodni dnevi mladih prostovoljcev,...) na katere vabijo tudi strokovno usposobljene predavatelje ter goste.

Socialna preventiva (preventivni socialno varstveni programi za mlade)

Na področju preventive MC sodeluje z drugimi društvi in organizacijami. V preventivne dejavnosti sodi večina dejavnosti njegovega programa (MEPI, športne dejavnosti, mladinski tabori, izleti, ozaveščanje po šolah in v centru...).

V preventivne dejavnosti sodi večina dejavnosti njihovega programa, ki je zgolj nadaljevanje ciljev predhodnega programa Centra mladinskih dejavnosti (CMD) in sicer:

- **Izboljšanje samopodobe otrok in mladih ter izgrajevanje pozitivne samopodobe-** Uporabniki, ki se redno, aktivno in že dlje časa udeležujejo programa ter posameznih dejavnosti so izboljšali samopodobo, postali so bolj samozavestni ter so izboljšali učni uspeh. V mladinskem centru so si dobili nove prijatelje ter izboljšali prijateljske odnose.
- **Razvijanje oz. izboljšanje socialnih spretnosti in veščin otrok in mladih ter izboljšanje socialnega funkcioniranja-** V času vključenosti v program so uporabniki pridobili določene socialne spretnosti in veščine. Izboljšali so določena znanja ter pridobili nova znanja (pisanje prošenj za zaposlitev, pisanje seminarских nalog...). Pridobili so si tudi razne spretnosti skozi ustvarjalne delavnice ter prostočasne dejavnosti, pridobili so veščine pogajanja in reševanja konfliktnih situacij, postali so bolj komunikativni. V času vključenosti so postali strpnejši do drugih, naučili so se sprejemanja drugih in drugačnosti.
- **Zagotoviti možnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa otrok in mladih ter razvijanje interesnih dejavnosti otrok in mladih-** Za otroke in mlade, ki izhajajo iz socialno in ekonomsko ogroženih družin ter so vključeni v program je značilno, da svojega prostega časa ne zmorejo ali ne znajo preživeti aktivno ter se zato največkrat poslužujejo pasivnega načina preživljanja prostega časa. Velika večina uporabnikov je vključenih v program prav zaradi aktivnega preživljanja prostega časa, ki ga program ponuja. To je za nas zelo spodbudno in pozitivno. Udeležujejo se različnih dejavnosti ter postajajo tako bolj aktivni in samostojni.
- **Razvijanje sposobnosti za prepoznavanje lastnih potreb, želja in ciljev ter izražanje le teh:** Za naše uporabnike je značilno, da v večini težko izražajo svoje želje in potrebe saj so bili v začetku zelo zadržani in zaprti. Zaposleni spodbujamo uporabnike skozi vse dejavnosti katerih se udeležujejo, da izražajo svoje želje glede tega, kaj bi radi v programu počeli ter, da povejo svoja mnenja. Njihova mnenja tudi upoštevamo. Izvajamo tudi raziskave ugotavljanja želja in potreb otrok v programu, skozi katera so se naučili, da izražajo le ta, vsaj v času vključenosti v program.
- **Razvijanje učnih navad otrok in mladih ter izboljšanje učnega uspeha-** Vsi uporabniki, ki so vključeni v učno pomoč so izboljšali učni uspeh ter napredovali v višji razred.

- **Zmanjševanje revščine ter socialne izključenosti otrok in mladih ter njihovih družin:** Uporabniki, ki so vključeni v program so v mladinskem centru navezali stike z vrstniki, z zaposlenimi, s prostovoljci ipd. Pridobili so si nove prijatelje in tako razširili svojo socialno mrežo. To je pripomoglo k manjši socialni izključenosti otrok in mladih iz okolja v katerem živijo.
- **Preprečevanje odklonskega vedenja otrok in mladih:** Uporabniki so izboljšali učni uspeh ter učne navade. Postali so bolj strpni do drugih ter tudi manj agresivni. Opažamo bistveno manj mladostniškega prestopništva, kot v preteklih letih.

Povprečno število uporabnikov: 286

- Kadri:**
- Vodja Mladinskega centra in hotela Ajdovščina – Matej Likar (VII. stopnja)
 - Specialistka za mladinsko delo – Polona Bratina (VII. stopnja)
 - Strokovni delavec - Matjaž Jazbar (IV. stopnja)
 - Receptor / Vzdrževalec – Tomi Pišot (III. stopnja)
 - Čistilka / Sobarica – Vanja Rustja

B. Neformalne skupine mladih

V neformalne skupine mladih se združujejo mladi posamezniki s skupnimi interesi. Gre za mlade, ki jih primarno povezuje interes za določeno dejavnost in nimajo širših organizacijskih prizadevanj. V lokalnem okolju so to predvsem različne subkulture. Ne glede na neformalno naravo tovrstnega povezovanja, iz tega izhajajo specifične potrebe mladih, ki se nanašajo na pogoje za realizacijo interesov in dejavnosti posamezne neformalne skupine.

Neformalne skupine mladih v občini Ajdovščina³:

- glasbene skupine
- skupine mladih na nivojih krajevnih skupnosti oziroma vasi
- subkulture (skejterji, umetniki idr.)

Dejavnost neformalnih skupin mladih v Ajdovščini:

1. Glasbene skupine

V občini Ajdovščina delujejo naslednje glasbene skupine: Elodea, Geruš, Get Lost, Harry, Kolektiv Pravi borci, Kombi-Neža, La Konga, Mi Familia, Plejade, Sašo in Robi z Mežnarji, Studio Hiška, The Hoax Program, Basic Phones

³ Ker je narava tovrstnega povezovanja neformalna, obstaja visoka verjetnost, da v analizi niso zajete vse obstoječe skupine.



Mladinski svet Ajdovščina

Cesta IV. prekomorske 61a

5270 Ajdovščina

strategija@msa.si

Občina Ajdovščina

Cesta 5. maja 6a

5270 Ajdovščina

obcina@ajdovscina.si



Raziskava stanja na področju mladine v občini Ajdovščina

ANALIZA REZULTATOV ANKETE MED MLADIMI

Ajdovščina, maj 2012

Izdal: Mladinski svet Ajdovščina

Za izdajatelja: Helena Harej

Pripravil: Borut Cink

Leto izida: 2012

<http://msa.si>

info@msa.si



Izvedba projekta Strategija je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina te analize je izključno odgovornost Mladinskega sveta Ajdovščina in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

1. KLJUČNE UGOTOVITVE	4
2. ANALIZA REZULTATOV ANKETE MLADINSKEGA SVETA AJDOVŠČINA	6
2.1 SISTEMSKI PODATKI.....	6
2.2 MLADINSKO ORGANIZIRANJE IN PROSTI ČAS.....	7
2.3 ZAPOSLOVANJE.....	9
2.4 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA	13
2.5 MOBILNOST	15
2.6 IZOBRAŽEVANJE.....	19
2.7 PARTICIPACIJA	22
2.8 ZDRAVJE.....	25
2.9 INFORMIRANJE	26
3. NACIONALNI KONTEKST	28

1. KLJUČNE UGOTOVITVE

Raziskava, katere analizo vam predstavljamo v nadaljevanju, je pripomogla k oblikovanju celovitejšega pregleda nad stanjem med mladimi v občini Ajdovščina. Stališča, razmišljanja in predlogi, ki smo jih zbrali z anketo, so ključnega pomena za pripravo Strategije za mlade v ajdovski občini.

Rezultati ankete so pokazali, da so mladi aktivni sooblikovalci dogajanja v občini Ajdovščina, vendar še zdaleč ne na način tradicionalne politične participacije oz. aktivnega državljanstva. Bistveno bolj je razširjeno sodelovanje v različnih društvih in organizacijah z različnimi poslanstvi, saj je slaba polovica (42 %) mladih Ajdovcev in Ajdovk včlanjena v vsaj eno društvo ali organizacijo.

Iz ankete je slišati jasen in odločen glas mladih, ki si želijo, da bi bilo dogajanja na različnih področjih v občini Ajdovščina več. Želijo si več kvalitetnih zabav in druženj, iščejo dodatne možnosti izobraževanj, v Ajdovščini pogrešajo večji nabor športnih aktivnosti in prireditev ter obuditev tradicionalnih ajdovskih dogodkov, kot npr. Ajdovščina v maju.

Tako visok odstotek vključenosti mladih v različne organizacije je dobra osnova za nadgradnjo njihovega sodelovanja pri sooblikovanju družbeno-političnih procesov v občini, pri čemer pa bo nujno potrebno razviti nove, drugačne mehanizme, ki bodo mlade prepričali, da se aktivneje udeležujejo tudi pri sprejemanju odločitev na ravni lokalne samouprave.

Iz analize rezultatov ankete je razvidno, da se mladi z odločanjem na občinski ravni ne počutijo povezani in upoštevani, kar verjetno bistveno vpliva na splošen odnos do lokalne politike in administracije, saj jih ta ne zanima oz. je ne spremljajo, četudi se zavedajo, da sprejete odločitve pomembno vplivajo tudi na (z)možnosti njihovega osamosvajanja in življenjsko pot.

Mladi v občini Ajdovščina potrebujejo boljše informiranje na vseh področjih od zaposlovanja do reševanja stanovanjskega vprašanja in izobraževanja. Možnosti, ki so na voljo, so premalo razpoznavne, zato je nujno posodobiti komunikacijske kanale, da bodo informacije o štipendijah, subvencijah, razpisih, prostih delovnih mestih in razpisih za neprofitna stanovanja, če naštejemo le nekatere, bolj dosegla tudi mlado populacijo. Ne nazadnje so nekateri od ukrepov občine namenjeni prav ali samo njim.

Vsekakor je razveseljivo, da si 70 % mladih želi pridobiti zaposlitev v občini Ajdovščina in bi tako po zaključku izobraževanja tudi ostali ali se vrnili v domačo občino. Na tem področju bodo prihodnji ukrepi povezovanja gospodarskih subjektov, mladih in občine pomembni, sicer se bo tudi občina Ajdovščina soočila z begom možganov tja, kjer bodo našli zaposlitev in okolje, ki jih bo pri njihovem profesionalnem udejstvanju tudi stimuliralo.

Področji, tesno povezani z zaposlovanjem, sta tudi stanovanjsko področje in področje izobraževanja. Reševanje prvega se bistveno lažje rešuje s pridobitvijo zaposlitve v občini, kar je pokazala tudi analiza ankete. Proces izobraževanja je pomemben za razvoj gospodarskih, kulturnih, športnih ter drugih dejavnosti v občini. Mladi so jasno sporočili, da bi se zanimali za tradicionalne oz. lokalne poklice ter tudi za študij v Ajdovščini, potrebno pa je vzpostaviti prave pogoje in vzpodbude, ki bodo to omogočile.

Anketa, ki jo je med mladimi v občini Ajdovščina za pripravo občinske Strategije za mlade izvedel Mladinski svet Ajdovščina, jasno pokaže ogromen potencial med mladimi v občini. Na eni strani imamo v skupnost in sobivanje usmerjene mlade z energijo, znanjem in pripravljenostjo za učenje. Na drugi strani pa mladi za izpolnitev svojih idej, pričakovanj in želja potrebujejo ravnovesje, ki jo predstavljajo občina, civilno-družbene organizacije in druge institucije. Skupno, načrtno in dolgoročno delovanje za kvaliteten razvoj ključnih področij (področja izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, aktivnega državljanstva, mobilnosti in informiranja mladih) za mlade je pot, ki jo moramo v občini Ajdovščina prehoditi skupaj. Skupaj za boljšo in lepšo prihodnost.

2. ANALIZA REZULTATOV ANKETE MLADINSKEGA SVETA AJDOVŠČINA

Anketa Mladinskega sveta Ajdovščina med mladimi v občini Ajdovščina je potekala med 30. marcem in 20. aprilom 2012. Namen ankete je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti.

Z anketo smo dobili odgovore na vprašanja, kako mladi v občini ocenjujejo obstoječe ukrepe v okviru mladinske politike lokalne skupnosti, tj. kako »prijazna« je občina do mladih in kaj je potrebno storiti, da se bo njihovo zadovoljstvo povečalo.

Z anketo pridobljeni podatki bodo velikega pomena za oblikovanje lokalne strategije za mlade v občini Ajdovščina za obdobje 2013–2018.

2.1 SISTEMSKI PODATKI

V anketi je sodelovalo **432** mladih, starih med **15 in 29 let**, med njimi je bilo **55,8 % žensk** in **44,2 % moških**, izmed katerih jih **37 % živi v Ajdovščini**, **57,2 % v drugih krajih po občini**, 5,8 % pa izven nje. Med anketiranci je bilo **37 % dijakov**, **40 % študentov**, **2,1 % samozaposlenih**, **4,9 % nezaposlenih**, **14,8 % zaposlenih** in **1,2 % oseb z drugim statusom**.

Število sodelujočih v anketi predstavlja **12,2 % vseh mladih¹ v občini Ajdovščina**. Vsi omenjeni podatki zagotavljajo reprezentativnost in veljavnost ankete, ki je bila pripravljena v skladu s standardi družboslovnega raziskovanja.

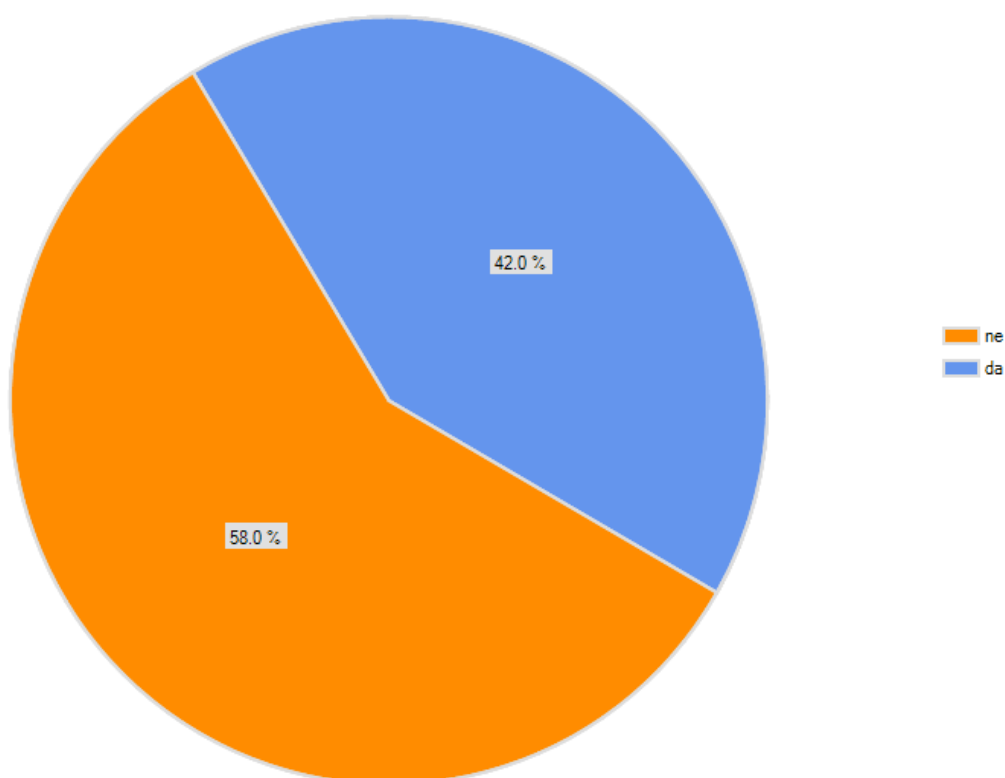
¹ Število mladih v občini Ajdovščina je 3545 (vir: Mladi odpiramo prostor; <http://www.mladi-in-obcina.si/index.php/mladinske-organizacije/mladinske-organizacije-v-obinah/208-mladinske-organizacije-v-obini-ajdovina>)

2.2 MLADINSKO ORGANIZIRANJE IN PROSTI ČAS

Anketa je pokazala, da je slaba polovica oz. **42 % mladih vključenih v mladinske organizacije, organizacije za mlade, športne klube ali druge organizacije**. Članstvo v društvih in organizacijah je lahko pasivno ali aktivno. Izmed tistih, ki so člani katere koli organizacije v občini Ajdovščina, je tretjina takšnih, ki so samo člani in uživajo ugodnosti iz tega naslova, 30 % pa je takšnih, ki aktivno sodelujejo pri pripravi programov ali so del vodstev organizacij ali društev.

Slika 1: Članstvo v civilno-družbenih organizacijah.

Ali si član(-ica) katere mladinske organizacije / organizacije za mlade / športnega kluba / druge organizacije?



Nazivi društev in organizacij, katerih člani so sodelovali in jih zapisali v anketi:

Fotografsko društvo Venó Pilon, KUD Javorjev hudič, Go breakers, Društvo mladih Col, Mladinski svet Ajdovščina, AK Modri dirkač, ŠD Gajbice, ŠD Fenomeni, NTK Burja, Društvo Slano blato, Akademski pevski zbor, Mladinski pevski zbor, Društvo Vinoreja Šmartno, Strujnca Mega Klub, Društvo Branik, Društvo Gozd, Jamarsko društvo, Društvo tabornikov Rod Mladi bori, Potapljaški klub Mehurček, Klub goriških študentov, Klub ajdovskih študentov, PGD Dornberk, ZSKSS Ajdovščina, KK Črn trn, Balinarski klub, RK Ajdovščina, KŠD Vrnivec, KTD Lebenhaus, Kitarski orkester GŠVV Ajdovščina, Mladinski center, CSD, SK Gorica, ŠKD Wada, Karate klub Shotokan Ajdovščina, KK Marc Ajdovščina.

Nabor društev, v katerih so mladi aktivni, je širok in kaže na pomembnost aktivne participacije mladih v občini. Podatki kažejo, da se mladi vključujejo tudi v društva, ki ne delujejo na območju občine Ajdovščina.

Izmed mladinskih dogodkov, ki so organizirani v občini Ajdovščina, se mladi največ udeležujejo **koncertov in zabav (88,4 %)**, sledijo **kulturne prireditve (37 %)**, **kino večeri (18,1 %)**, izobraževanja/delavnice/seminarji (16,6 %), **potopisna predavanja (9,6 %)** in **tabori (8,3 %)**.

Na vprašanje, katere prostčasne aktivnosti v občini Ajdovščina manjkajo, so mladi najpogosteje odgovorili, da manjka **predvsem kvalitetnih zabav in koncertov**. Še posebej je bila izpostavljena prireditev **Ajdovščina v maju**, ki jo anketirani močno pogrešajo.

Izpostavljen je bil problem prireditvenega prostora za mladinske ter druge dogodke. Mladi v občini Ajdovščina si želijo tudi **več športnih aktivnosti in kino predstav oz. kino večerov**. Po njihovem mnenju bi moralo biti **več organiziranega druženja mladih in izobraževanj, delavnic ter tečajev**, ki pa bi morali biti cenejši. Izpostavljen je bil tudi problem informiranja o aktivnostih, ki potekajo v občini.

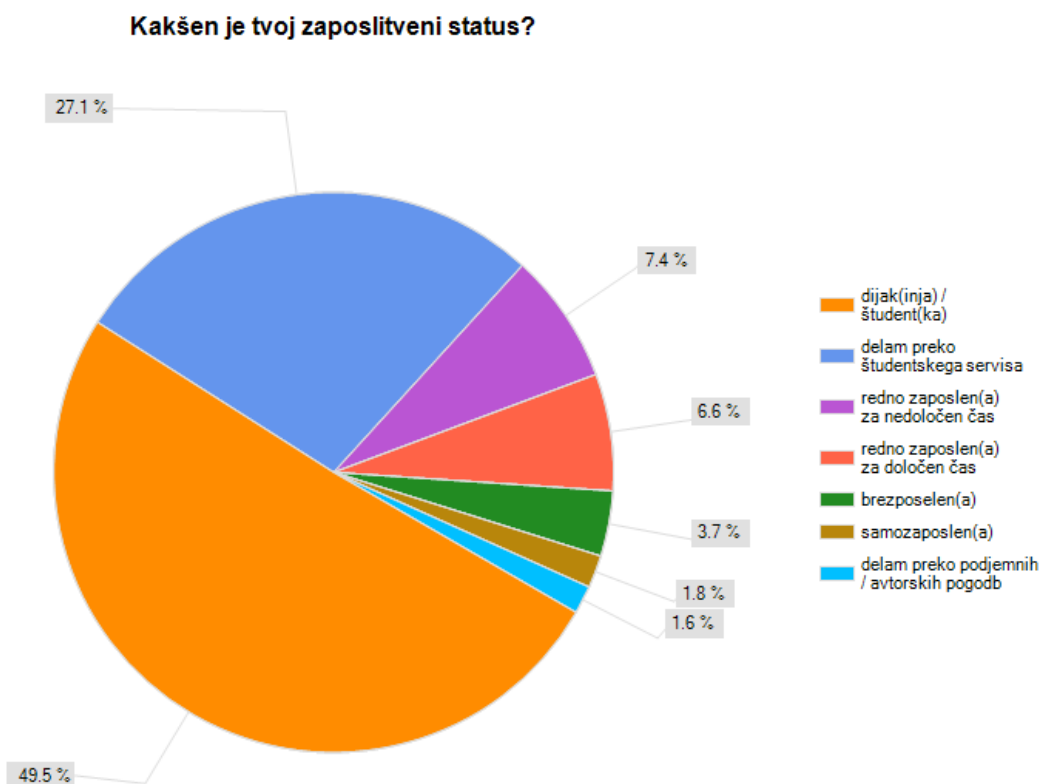
Aktivnost mladih v mladinskih organizacijah, društvih in organizacijah za mlade je v občini Ajdovščina v primerjavi s podatki iz raziskave Mladina 2010² na podobni oz. nekoliko višji ravni od slovenskega povprečja, kar kaže na visoko raven civilno-družbenega delovanja mladih v občini Ajdovščina. Ob tem nam ta podatek tudi pove, da delo civilno-družbenih organizacij v občini Ajdovščina po eni strani zadovoljuje interese svojih članov, obenem pa so si s svojim dosedanjim delovanjem zgradili ugled, ki ga prepoznavajo tudi generacije, ki v obdobje mladosti (po definiciji je to obdobje med 15. in 29. letom) šele vstopajo. Pri tem ne gre spregledati sporočil iz anketnih odgovorov glede pomanjkanja športnih aktivnosti, zabav, koncertov, organiziranega druženja mladih in različnih izobraževanj v občini Ajdovščina. To je vsekakor področje, ki mu bodo morale civilno-družbene organizacije, mladinske organizacije, organizacije za mlade in tudi sama občina v prihodnje nameniti več pozornosti.

² Mladina 2010 – družbeni profil mladih v Sloveniji; Urad za mladino RS; 10.5.2012;
http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/slike/mladina_2010/Mladina2010-2.pdf

2.3 ZAPOSLOVANJE

Anketirance smo povprašali po zaposlitvenem statusu. Ugotovitve so sledeče: **49,5 %** anketiranih je **dijakov ali študentov**, ki v času študija oz. šolanja ne delajo, **27,1 %** jih dela preko **študentskega servisa**, **6,6 %** je zaposlenih za **določen čas**, **7,4 %** za **nedoločen čas**, **1,8 %** je **samozaposlenih**, **1,6 %** jih dela preko **podjemnih in avtorskih pogodb**, **3,7 %** pa jih je **brezposelnih**.

Slika 2: Zaposlitveni status anketirancev.



Med brezposelnimi je **31,3 %** takšnih, ki **niso aktivni iskalci zaposlitve**, **43,8 %** jih **aktivno išče delo**, vendar **ga ne dobi**, medtem ko je **25 % mladih aktivnih iskalcev zaposlitve**, vendar se soočajo s problemom, da so **premalo kvalificirani za delo**, ki si ga želijo opravljati.

TABELA 1: Prikaz povprečnih mesečnih prihodkov glede na zaposlitveni status.

MESEČNI PRIHODEK	ZAPOSLOTVENI STATUS				
	Brezposelni	Delo prek avtorskih oz. podjetniških pogodb	Delo prek študentskega servisa	Zaposlitev za nedoločen čas	Zaposlitev za določen čas
Do 200 EUR	83,3 %	50 %	41,7 %	/	/
200–500 EUR	16,7 %	16,7 %	45,6 %	3,7 %	8 %
500–1000 EUR	/	16,7 %	10,7 %	59,3 %	68 %
1000–2000 EUR	/	/	1 %	33,3 %	20 %
Nad 2000 EUR	/	/	1 %	3,7 %	4 %

Povprečen mesečni dohodek brezposelnih je sledeč:

83,3 % nezaposlenih ima mesečni dohodek do 200 EUR, 16,7 % pa med 200 in 500 EUR.

Povprečen dohodek anketiranih, ki delajo preko avtorskih/podjetniških pogodb, je sledeč:

50 % jih zasluži do 200 EUR, 16,7 % med 200 in 500 EUR, 16,7 % pa med 500 in 1000 EUR.

Povprečen mesečni dohodek tistih, ki delajo preko študentskega servisa, je sledeč:

41,7 % jih zasluži do 200 EUR, 45,6 % jih zasluži med 200 in 500 EUR, 10,7 % jih zasluži med 500 in 1000 EUR, 2 % pa jih zasluži več kot 1000 EUR.

Povprečen dohodek anketiranih, ki so zaposleni za nedoločen čas, je sledeč:

3,7 % jih zasluži med 200 in 500 EUR, 59,3 % med 500 in 1000 EUR, 33,3 % med 1000 in 2000 EUR ter 3,7 % več kot 2000 EUR.

Povprečen dohodek anketiranih, ki so zaposleni za določen čas, je sledeč:

8 % jih zasluži med 200 in 500 EUR, 68 % med 500 in 1000 EUR, 20 % med 1000 in 2000 EUR, 4 % pa več kot 2000 EUR.

Zaskrbljujoč je podatek, da bi se kar **79,5 % mladih zaradi zaposlitve izselilo iz občine Ajdovščina**, obenem pa jih več kot **70 % odgovarja, da si želijo najti svojo zaposlitev prav v občini Ajdovščina**.

Tretjina mladih si zaposlitve v občini ne želi, predvsem ker:

- ponudba delovnih mest ne ustreza njihovi izobrazbi ali zanimanju ter
- kot problematično vidijo predvsem možnost napredovanja in samo perspektivnost gospodarskega okolja v Ajdovščini.

Zanimiv je tudi podatek, da **59 % mladih Ajdovcev in Ajdovk podjetništvo sploh ne zanima.**

Izmed preostalih **41 %** bi jih bilo **66 % pripravljenih ustanoviti podjetje v občini na naslednjih področjih:** turizem, dejavnosti za mlade, pravno zastopanje, oglaševanje, lesna industrija (lesna biomasa), organizacija dogodkov, gradbeništvo, različne obrti, gostinstvo, socialno podjetništvo, kultura in izobraževanje ter razvoj visokih tehnologij.

63,4 % tistih, ki bi bili v občini pripravljeni ustanoviti podjetje, meni, **da Ajdovščina ni podjetništvu prijazno okolje.** Menijo, da bi se to lahko izboljšalo predvsem:

- z uvedbo subvencij za samozaposlovanje,
- z organizacijo izobraževalnih delavnic o podjetništvu,
- z ugodnimi krediti za zagon podjetja in
- s pomočjo občine pri najemanju prostorov za izvajanje gospodarskih dejavnosti (ali z oddajo praznih prostorov po nižji najemnini oz. z ureditvijo tehnološkega parka).

9 % anketirancev se je opredelilo **kot mladi podjetniki oz. podjetnice,** zaskrbljujoče pa je dejstvo, da **72,2 % aktivnih podjetnikov ne pozna načinov pridobivanja finančne podpore za zaposlovanje mladih diplomantov.**

66,5 % anketiranih meni, da **nimajo dovolj informacij o zaposlovanju v občini.** Večina jih informacije o zaposlitvah išče preko zavoda za zaposlovanje, študentskega servisa, agencij za posredovanje del, socialnih omrežij ter poznanstev.

Anketirani so predlagali naslednje ukrepe na občinski ravni, ki bi po njihovem mnenju **olajšali zaposlovanje mladih v občini ter pomagali mladim pri iskanju dela in zaposlitve:**

- oblikovati in objaviti seznam gospodarskih subjektov in njihovih dejavnosti v občini,
- uporabiti sodobnejše načine komuniciranja zaposlitvenih priložnosti, delavnic, tečajev, prostih delovnih mest (uporaba socialnih omrežij, uporaba mobilnih tehnologij in elektronske pošte ...),
- omogočiti pripravništvo oz. nabiranje praktičnih delovnih izkušenj za mlade,
- spodbujati podjetnike za zaposlovanje mladih s subvencijami,
- oblikovati kadrovske štipendijske sheme na ravni občine Ajdovščina,
- povezovati mlade brezposelne in uspešne mlade podjetnike za izmenjavo izkušenj in znanj,
- nagrajevati podjetja, ki zaposlujejo mlade,
- svetovati dijakom in osnovnošolcem glede možnosti zaposlitev v prihodnosti,
- izvajati občinske investicije v okolje in prostor,
- ustanoviti enotno svetovalno točko za mlade, kjer bi jim nudili pravno svetovanje, izobraževanje o pravicah (socialnih, delavskih in drugih), pomoč pri uveljavljanju svojih pravic itd.,

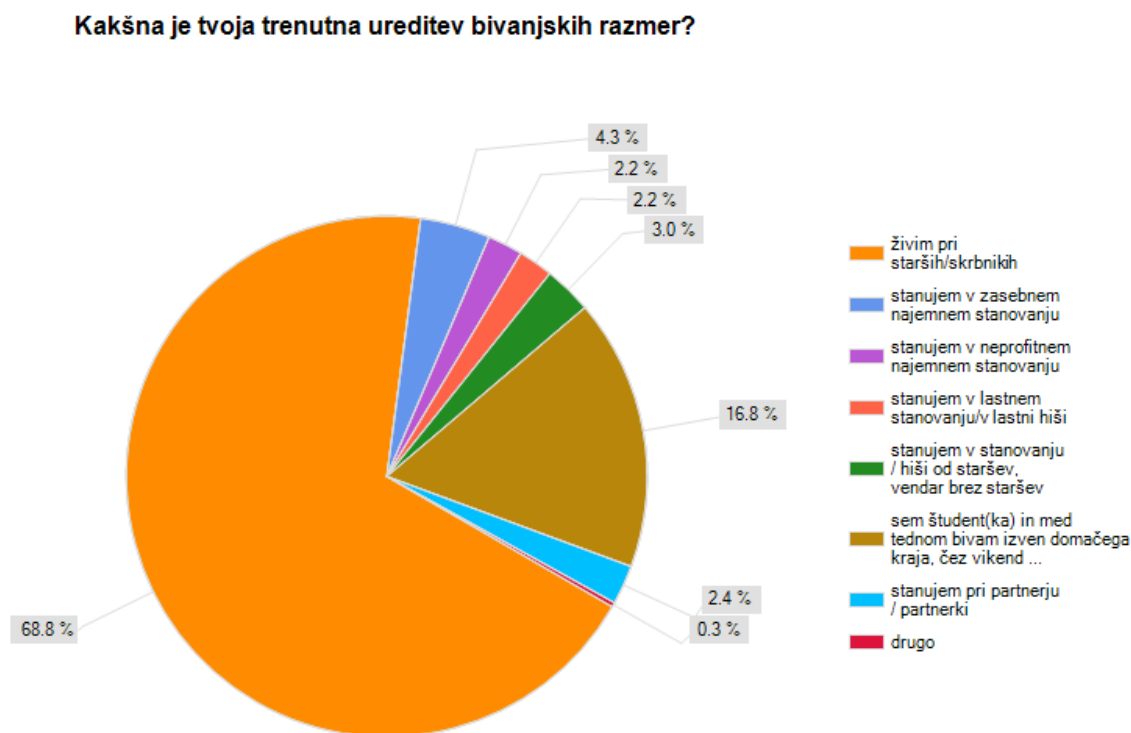
- oglaševati prosta delovna mesta v lokalnem časopisju in na spletnih straneh,
- ustanoviti zaposlovalno agencijo, ki bi mladim aktivno pomagala pri iskanju/samozaposlovanju/združevanju preko raznih pravnih oseb (inštitut, zavod, ustanova, s.p., d.o.o.),
- investirati v tehnološki park v občini Ajdovščina,
- spodbujati mlade za sodelovanje s podjetji že tekom študija ali šolanja v srednji šoli in
- zgodnejše upokojevanje starejših.

Pridobljeni podatki in odgovori kažejo na to, da si večina mladih želi ostati v občini Ajdovščina, vendar pa je eden od temeljnih predpogojev za samostojno življenje zaposlitev. Od občine si mladi želijo aktivnejšo vlogo pri vzpodbujanju podjetništva in zaposlovanja mladih. Zbrani odgovori kažejo, da imajo mladi ideje in znanje ter so pripravljeni na delo, od občine pa pričakujejo, da jim bo pri tem priskočila na pomoč. Posebno pozornost bo glede na zbrane odgovore potrebno nameniti tudi informiranju mladih o vseh možnostih, vzpodbudah in programih, ki so jim na voljo pri ustanavljanju lastnega podjetja ali pri zaposlovanju tako na občinski kot tudi na nacionalni in evropski ravni.

2.4 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Anketa je pokazala, da na stanovanjskem področju občina Ajdovščina od slovenskega povprečja bistveno ne odstopa. **68,8 % mladih v občini namreč živi pri starših ali skrbnikih**. Samo **14,1 % mladih živi na svojem** (v najemniškem, lastniškem stanovanju ali hiši). Pri tem velja izpostaviti povezanost z zaposlitvijo, ki prinaša redne dohodke.

Slika 3: Bivanjske razmere mladih v občini Ajdovščina.



Kljub temu mladi s svojimi bivanjskimi razmerami niso **nezadovoljni**, saj je takšnih le **19,9 %** vprašanih. **Preko 80 %** jih je s svojim bivanjskim statusom **zadovoljnih**.

Zanimiv je tudi podatek, da si 74,4 % mladih želi samostojno urediti svoje stanovanjsko vprašanje, vendar je poglobitna ovira pri tem pomanjkanje finančnih sredstev. S povezovanjem spremenljivk smo ugotovili, da **45,5 %** tistih, ki so izjavili, da imajo **mesečni dohodek nad 1000 EUR, živi pri starših ali skrbnikih**, kar je občutno manj od občinskega povprečja za mlade, ki nimajo mesečnih prihodkov nad 1000 EUR.

Glede stanovanjske situacije v občini Ajdovščina **43,2 % mladih meni, da so stanovanja predraga za nakup**, **22 % jih meni, da je premalo neprofitnih najemniških stanovanj**, **13,3 % pa jih meni, da je premalo najemniških stanovanj nasploh**.

Mlade smo tudi povprašali, ali **poznajo kakšne ukrepe države ali občine**, ki bi jim lahko pomagali pri urejanju stanovanjskega vprašanja. **Kar 78,5 % jih je odgovorilo, da ukrepov ne poznajo**. Tako tudi ne čudi podatek, da kar **55 % mladih ni znalo oceniti**, ali občina Ajdovščina posveča dovolj skrbi za

stanovanjske razmere mladih. **41,7 % mladih meni, da občina temu ne posveča dovolj skrbi**, samo 3,6 % pa meni, da občina temu posveča dovolj skrbi.

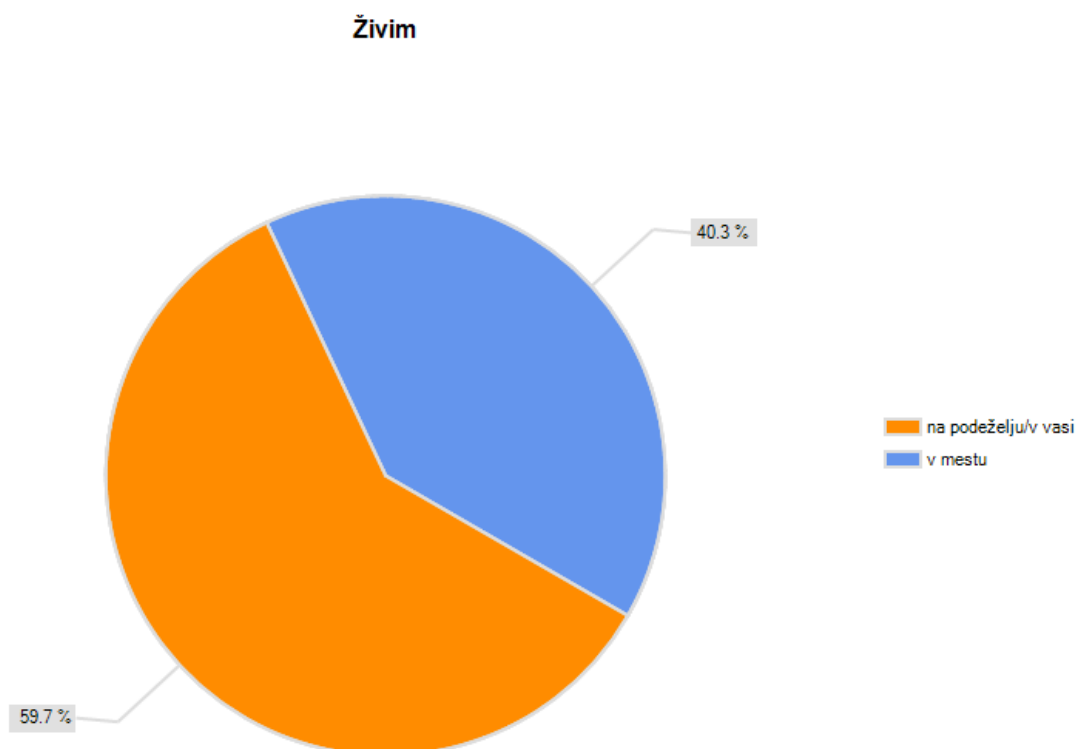
Mladi predlagajo naslednje rešitve in spremembe na področju stanovanjske politike v občini Ajdovščina, ki bi jim olajšale pot do stanovanja:

- subvencije za najemnine mladih v najemniških stanovanjih,
- ugodnejši krediti za mlade za nakup prvega stanovanja,
- znižanje cen stanovanj,
- gradnja stanovanj za mlade in
- več neprofitnih stanovanj za mlade in mlade družine.

Analiza anketnih odgovorov nam je prikazala stanje, kot ga iz drugih statistik in raziskav že poznamo. Mladi se poleg težav pri iskanju zaposlitve soočajo tudi z nezmožnostjo samostojnega reševanja stanovanjskega vprašanja. Pri tem bi občina lahko bolj pomagala predvsem s pomočjo pri kreditiranju mladih pri reševanju prvega stanovanjskega vprašanja ali z neposredno gradnjo stanovanj, ki bi jih namenili v neprofitni najem mladim ali mladim družinam.

2.5 MOBILNOST

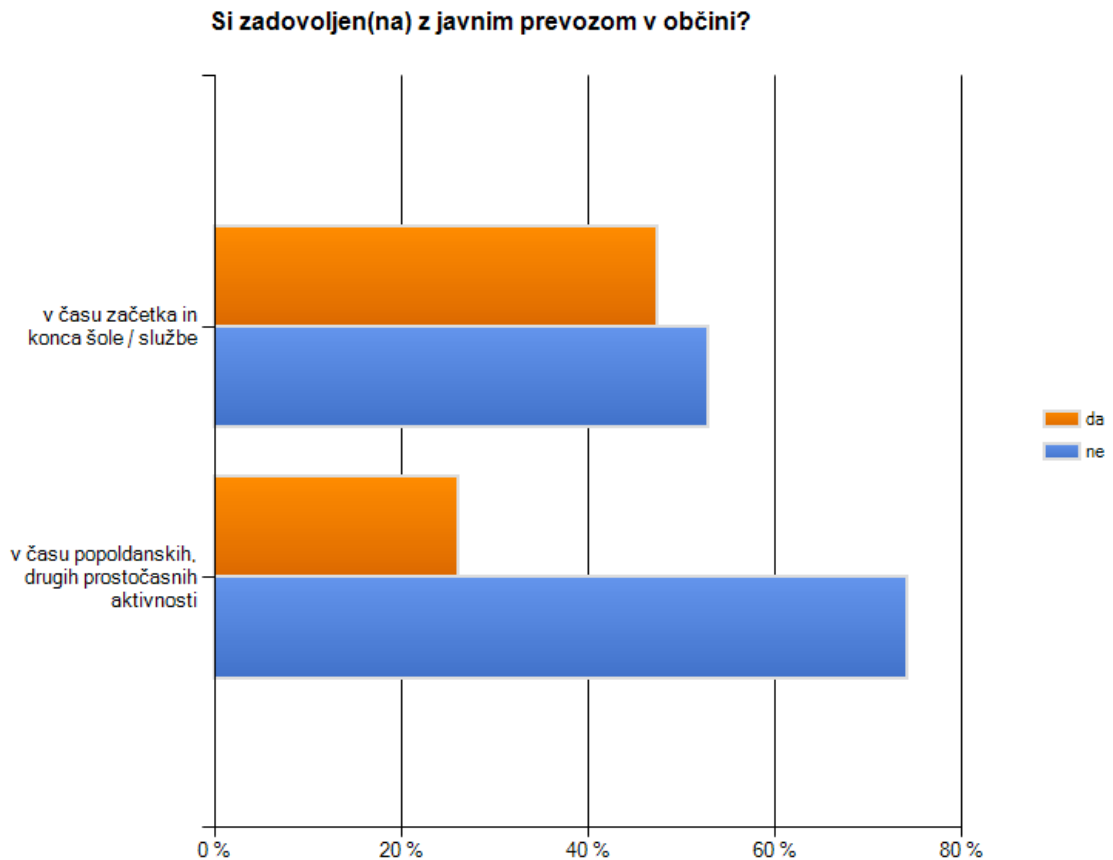
Slika 4: Delež mladih, ki živijo v mestu in na podeželju.



Za prevoz v šolo, na delovno mesto ali na prostočasne aktivnosti preko **80 % vprašanih uporablja osebni avtomobil**. Javni prevoz uporablja zgolj slaba desetina vprašanih, ostali pa se na destinacije odpravijo peš ali s kolesom.

Mladi v občini Ajdovščina javnega prevoza večinoma ne uporabljajo (69,5 %), pri čemer je najpogostejši razlog, da do njega nimajo dostopa, tako da je potovanje z avtomobilom bolj praktično in tudi cenejše. 30,5 % jih javni prevoz uporablja, od tega dve tretjini za prevoz v službo ali šolo oz. za potrebe študija, ena tretjina pa za prostočasne aktivnosti.

Slika 5: Zadovoljstvo z javnim prevozom v občini.



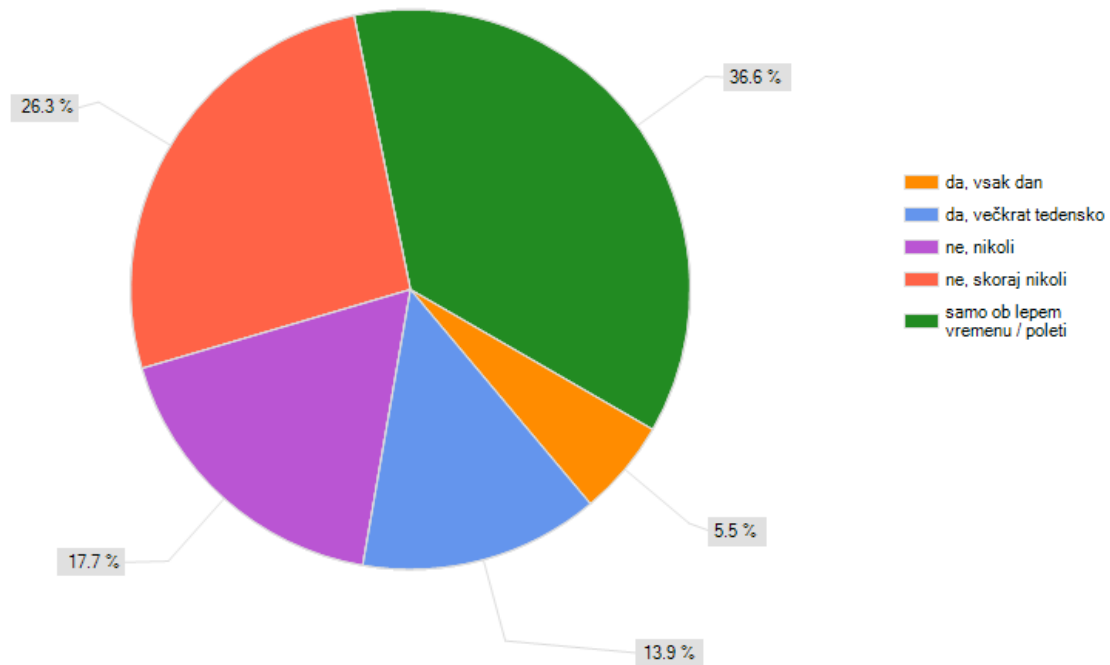
Z javnim prevozom v času začetka in konca šole ter službe je zadovoljnih 47,3 %, nezadovoljnih pa 52,7 % anketirancev. Povsem drugače je z zadovoljstvom z javnim prevozom v času popoldanskih in drugih prostočasnih aktivnosti, s katerimi je zadovoljnih samo 26 %, nezadovoljnih pa 74 % vprašanih. Prav tako je za večino vprašanih oz. 65,7 % cena javnega prevoza glede na njihove finančne zmožnosti nesprejemljiva.

62,7 % mladih v občini meni, da prometna infrastruktura ne vpliva na njihovo mobilnost, medtem ko jih 37,3 % meni nasprotno. Med slednjimi so kot razloge navedli predvsem slabe ceste in stalne zapore cest zaradi obnov, pomanjkanje ustreznih avtobusnih relacij in predolgo potovanje z javnim prevozom, neobstoj železniških povezav ter pomanjkanje kolesarskih stez in slabo vzdrževane pločnike.

Mnenje je prav tako razdeljeno glede ocene stanja prometne infrastrukture v občini. 46,5 % jih meni, da je za infrastrukturo dobro poskrbljeno, medtem ko jih 53,5 % meni, da temu ni tako.

Slika 6: Uporaba kolesa med mladimi v občini Ajdovščina.

Ali za prevoz uporabljaš tudi kolo?



Na vprašanje o uporabi kolesa je 5,5 % vprašanih odgovorilo, da ga uporablja vsak dan, 13,9 % kolo uporablja večkrat tedensko, 36,6 % samo poleti in ob lepem vremenu, 26,3 % skoraj nikoli in 17,7 % nikoli. Pri ocenjevanju **kolesarske infrastrukture je 75,4 % mladih ocenilo, da je za kolesarske steze v občini slabo poskrbljeno**. Tako so odgovorili zato, ker menijo, da kolesarskih stez v občini Ajdovščina praktično ni.

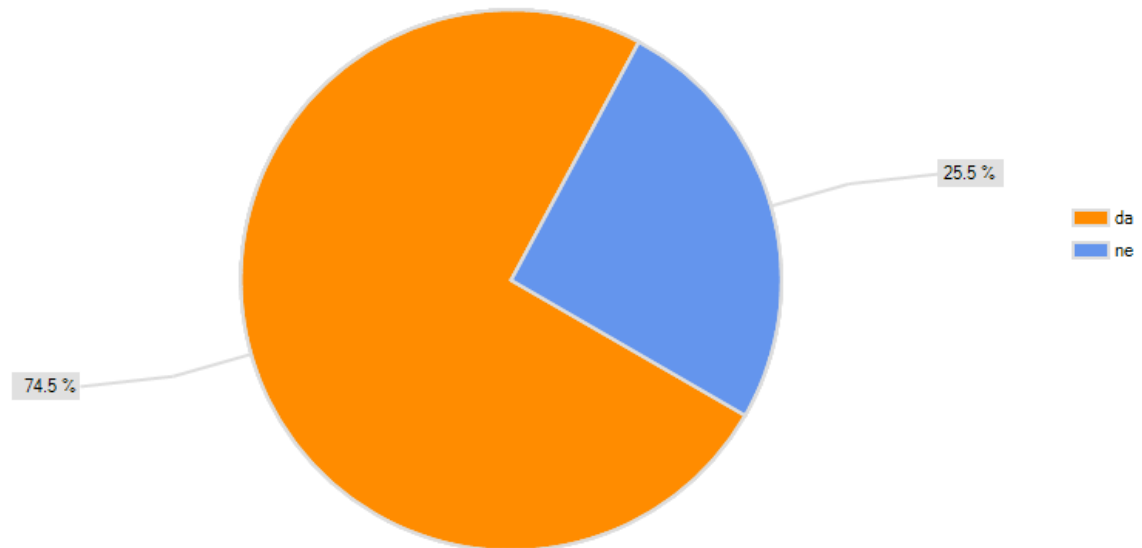
O predlogu o možnosti uvedbe prevoza ponoči ali ob večjih oz. tradicionalnih dogodkih se je pozitivno izreklo kar 91,7 % vprašanih.

Predlogi za izboljšanje mobilnosti mladih v občini in izven nje:

- v sami občini bi morale biti več taksi služb, ki bi jih pridobili s subvencijo, s čimer bi se ustvarilo konkurenčno okolje, ki bi znižalo vrtoglavo ceno prevoza, saj je trenutno ponudnik zgolj eden,
- uvesti izposojevalnico koles (primer dobre prakse Bikelj),
- več avtobusnih linij oz. povezav (predvsem z okoliškimi vasi in večjimi kraji izven občine),
- cenejši javni promet,
- organizacija prevozov ob različnih prireditvah,
- subvencioniran javni prevoz za mlade,
- ureditev železniške povezave in
- ureditev kolesarske steze.

Slika 7: Mednarodna mobilnost in mladi v občini Ajdovščina.

Ali si želiš večjih možnosti za mednarodno mobilnost (kratkotrajna formalna in neformalna izobraževanja v tujini, izmenjave, praksa itd)?



V povezavi z mednarodno mobilnostjo je **74,5 %** mladih odgovorilo, da si želijo **več možnosti za mednarodno mobilnost** v smislu kratkotrajnih formalnih in neformalnih izobraževanj v tujini, izmenjav in praks. Najpogosteje so mladi **izpostavljali** željo po izobraževanju in opravljanju delovnih praks v tujini, saj menijo, da jim bo to pomagalo pri iskanju zaposlitve in tudi pri delu samem, prav tako pa menijo, da je **mednarodna mobilnost dobra priložnost za izboljšanje znanja tujih jezikov**, katerih znanje je danes nujno.

Glavna ovira pri uresničevanju ambicij po mednarodni mobilnosti je pomanjkanje finančnih sredstev.

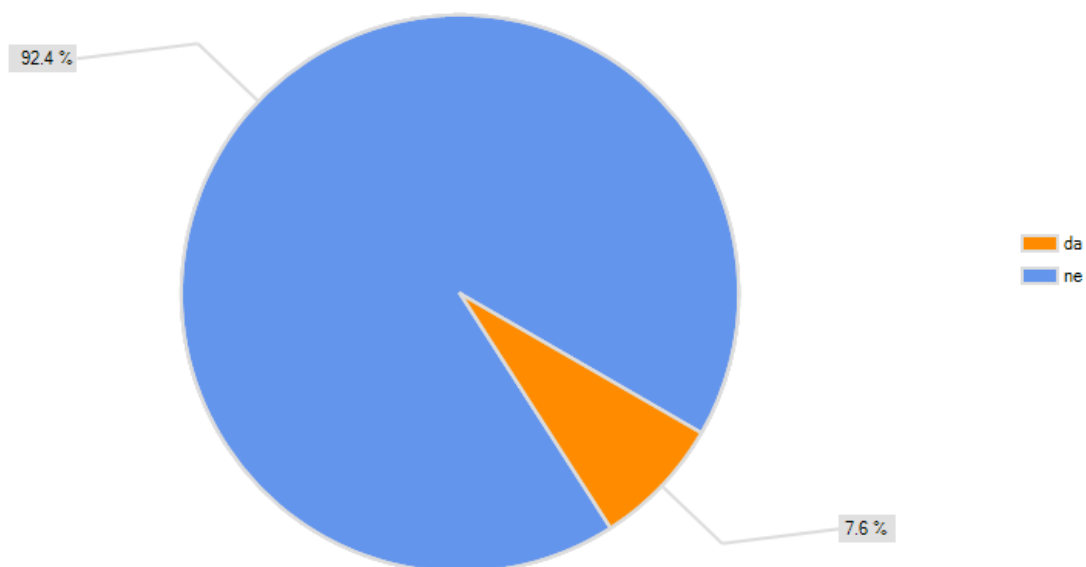
2.6 IZOBRAŽEVANJE

47,6 % mladih bi se **odločilo za izobraževanje lokalno značilnega poklica**, če bi bilo za takšno izobraževanje mogoče pridobiti kadrovske štipendije, **52,4 % pa jih te možnosti ne bi izkoristilo**.

Zaskrbljujoče je, da kar **92,4 %** vprašanih **ne pozna možnosti štipendiranja, ki jih preko regionalne razvojne agencije ponuja občina Ajdovščina**. Med štipendijami, ki jih poznajo, so navedli državno in Zoisovo štipendijo ter kadrovske štipendije.

Slika 8: Poznavanje štipendijskih možnosti na ravni občine.

Ali poznaš možnosti štipendiranja, ki jih ponuja občina?

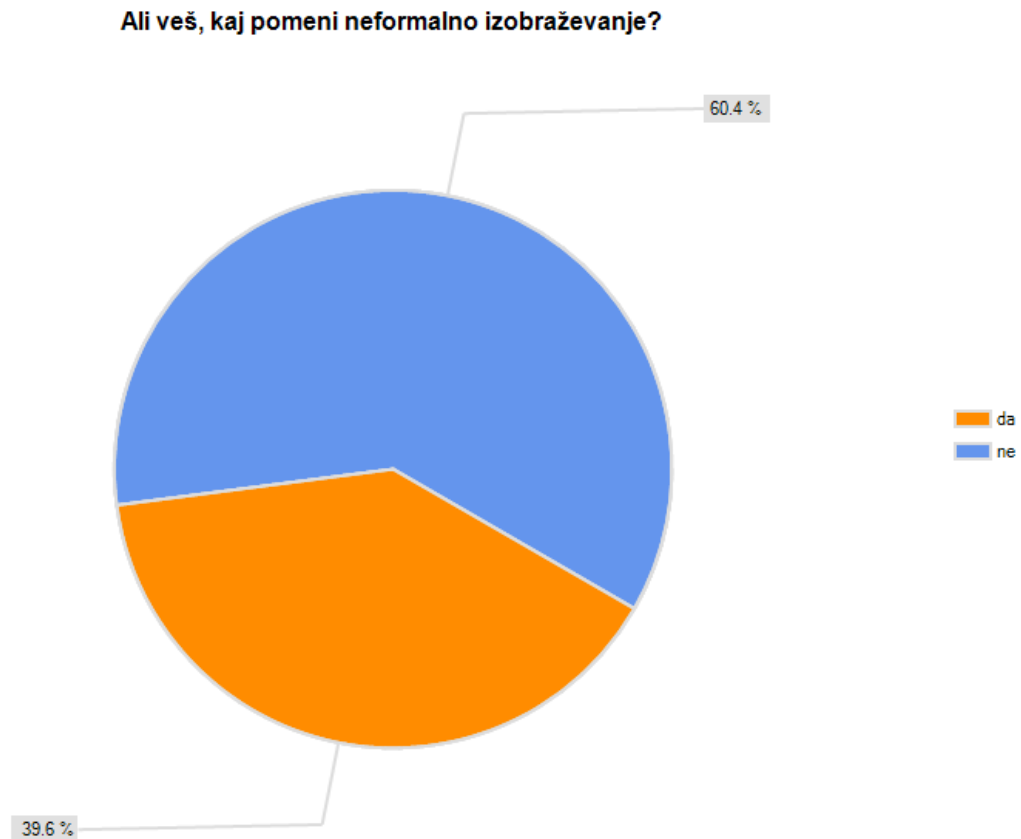


Glede možnosti štipendiranja s strani občine večina mladih ni podala ocene, saj občinske štipendijske sheme ne poznajo.

V primeru, da bi bilo v občini Ajdovščina na voljo več visokošolskih izobraževalnih programov, bi se **za študij v Ajdovščini odločilo 43,8 %** vprašanih, medtem ko bi **56,2 % še vedno študiralo izven občine**. Pri tem vprašanju so nas še posebej zanimali odgovori dijakov in dijakinj. Med srednješolci bi se za študij v občini Ajdovščina, če bi bilo na voljo več visokošolskih zavodov, odločilo **36,5 %** vprašanih, medtem ko bi jih **63,5 % še vedno študiralo izven občine**.

Glede študija vinarstva in vinogradništva **polovica vprašanih nima mnenja, saj študija ne poznajo**. Tisti, ki ga poznajo, pa so izpostavili, da je takšen študijski program v Ajdovščini zelo dobrodošel, saj ustreza okolju in dejavnostim, ki se izvajajo v občini. Izpostavljeno je bilo nepoznavanje študijskega programa zaradi premajhne informiranosti mladih o njem.

Slika 9: Poznavanje neformalnega izobraževanja.



Tisti, ki vedo, kaj pomeni neformalno izobraževanje, ga povezujejo:

- z izobraževanjem, pri katerem ne dobiš formalne potrditve o pridobitvi znanja,
- s tečaji in delavnicami,
- s pridobivanjem dodatnega znanja, poglobljanje in utrjevanje že pridobljenega znanja v kakšnih združenjih, neprofitnih organizacijah itd., pri čemer ni poudarek na priznanju ali potrditvi, ampak na dodani vrednosti znanju,
- z dopolnjevanjem znanja posameznika ter športne ali kulturne aktivnosti,
- z vsakim izobraževanjem, s katerim ne pridobimo formalne izobrazbe, ampak nam koristi v življenju,
- z usposabljanjem na delovnem mestu, s seminarji in delavnicami,
- s potovanji po različnih državah,
- z izobraževanjem izven okvirov formalnih oz. šolskih/srednješolskih/fakultetnih programov in
- z delovanjem v društvih, s prostočasnimi dejavnostmi, spoznavanjem kultur, učenjem komunikacije, z delovanjem v skupini in vodenjem.

Med ponudniki neformalnega izobraževanja v občini Ajdovščina mladi najboljše poznajo **Mladinski center Hiša mladih**, ki ga **pozna 87,1 %** mladih, **Ljudsko univerzo**, ki jo **pozna 73 %** mladih, **program PUM**, ki ga **pozna 37,7 %** mladih, lokalna športna in kulturna društva (30,7 %) in mladinske organizacije (24,2 %).

Na vprašanje, ali se v občini Ajdovščina neformalno izobražujejo, je **71 %** mladih odgovorilo **nikalno**. **19,6 %** se jih **neformalno izobražuje enkrat letno**, **5,9 % večkrat letno** in **3,5 % vsak mesec**. V primerjavi s podatki iz raziskave Mladina 2010 lahko ugotovimo, da so **mladi v občini Ajdovščina nadpovprečno vključeni v neformalna izobraževanja**. Po podatkih raziskave Mladina 2010 se namreč udeležba v neformalnih oblikah izobraževanja na **ravni Slovenije giblje okrog 10 %**.

Mladi večinsko (55,2 %) menijo, da je ponudba neformalnega izobraževanja v Ajdovščini zadovoljiva, vendar pa jih 67,5 % želi več raznovrstnih programov neformalnega izobraževanja.

Zanimiv je podatek, da kar **61,8 % mladih meni, da jim neformalno izobraževanje na noben način ne pomaga pri pridobivanju zaposlitve**.

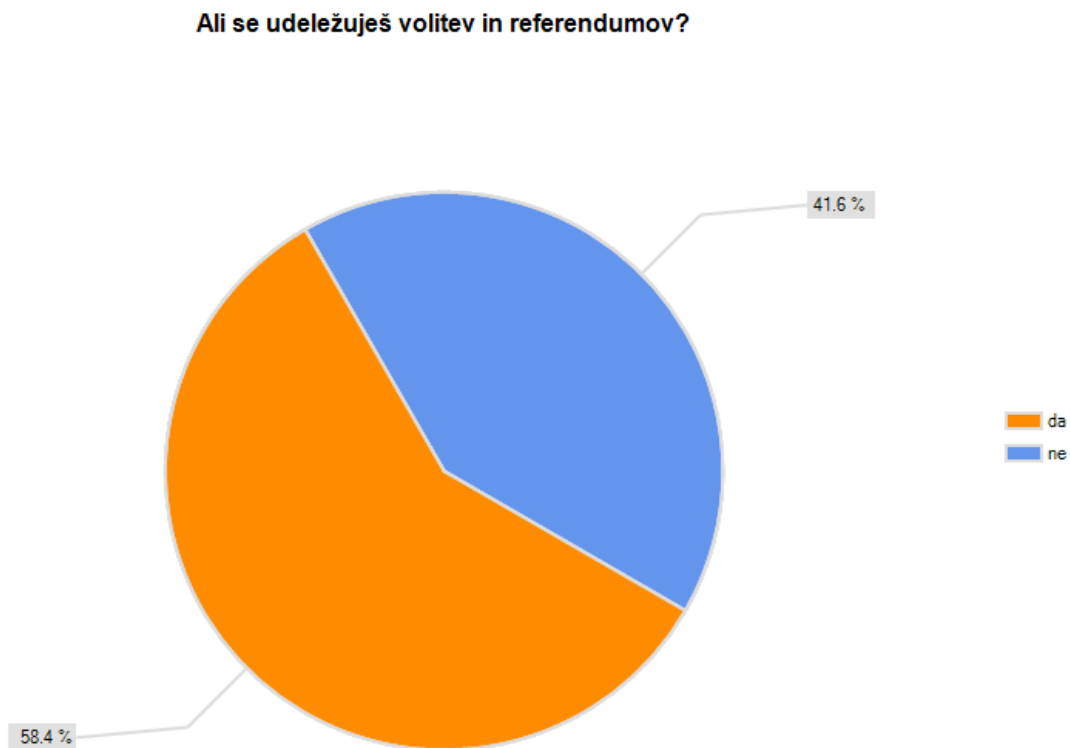
Več kot 42 % mladim se zdi zelo pomembno, da obstaja možnost usposabljanja za vstop na trg dela oz. vrnitve v izobraževalni sistem za tiste, ki so predčasno končali šolanje. Samo 8,7 % meni, da to ni potrebno.

Izmed tistih, ki poznajo pogoje za neformalno izobraževanje (takšnih je 62 % vprašanih), jih 52,6 % ocenjuje kot zadovoljive ali dobre, 9,5 % pa jih ocenjuje kot slabe.

Mladi menijo, da bi lahko občina prispevala k izboljševanju izobraževanja mladih predvsem z večjo podporo (materialno in nematerialno) društvom, mladinskim organizacijam oz. vsem, ki izvajajo neformalna izobraževanja v obliki tečajev, delavnic ipd. Tistim, ki ponujajo različna izobraževanja mladih, pa priporočajo, da popestrijo in razširijo njihovo ponudbo, ter da več napora vložijo v informiranje mladih o obstoju tovrstnih izobraževanj. Koristni ukrepi bi bili tudi enotna svetovalna točka o možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja, več štipendij, boljše obveščanje v vseh občilih (ne le na internetu in občasno v lokalnih časopisih), plakati in zgibanke na vseh javnih mestih, oblikovanje (neformalnih) študijskih krožkov in skupin za različne tematike (medsebojni odnosi, vzgoja, težave, nasilje, mediacija, pravice mladih, možnosti), več kreativnih delavnic na literarnem področju in časopis ajdovske mladine.

2.7 PARTICIPACIJA

Slika 10: Udeležba mladih iz občine Ajdovščina na volitvah in referendumih.



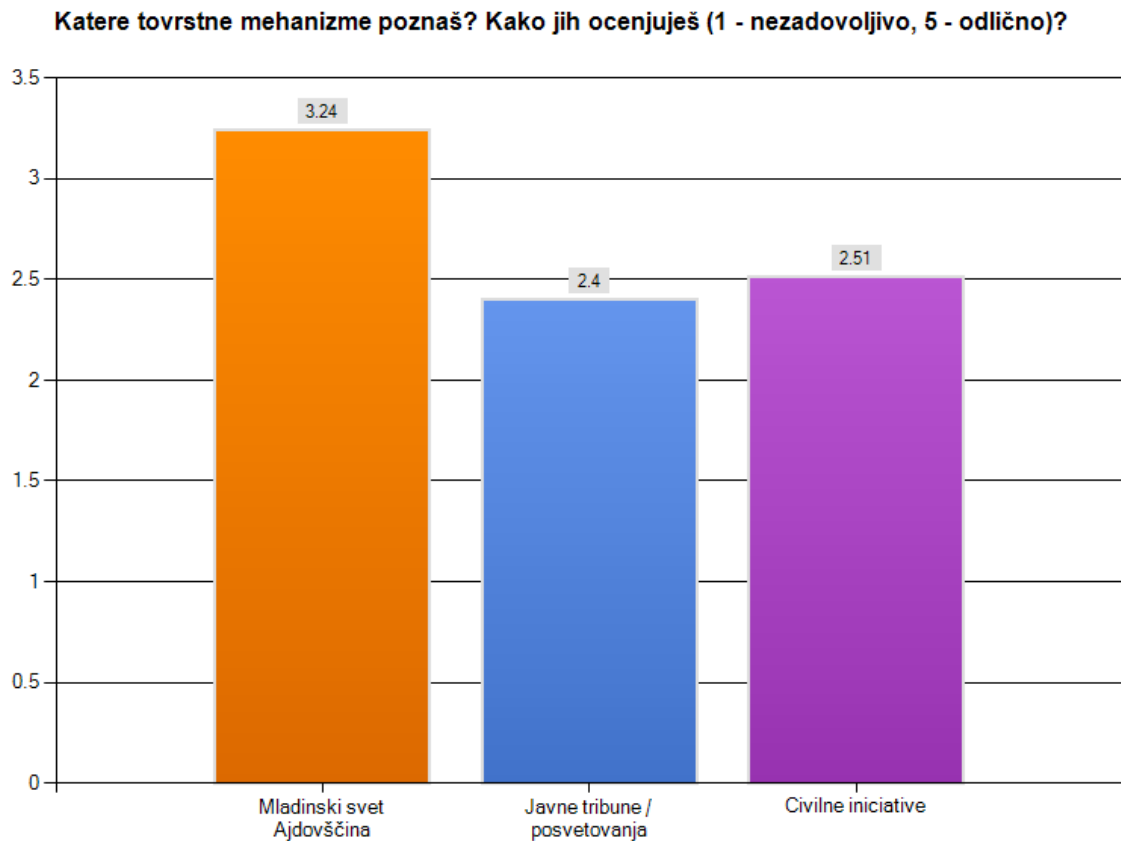
Kljub temu da je participacija mladih na volitvah in referendumih v občini Ajdovščina visoka, pa je situacija pri spremljanju odločitev v lokalni samoupravi drugačna. Te **redno spremlja zgolj 7,3 %** mladih, **20,2 % jih spremlja odločitve, ki vplivajo na njih, njihovo delo ali njihovo organizacijo**, **69,6 % vprašanih pa redko ali sploh ne spremlja sprejemanja odločitev v lokalni samoupravi.**

Anketa je pokazala, da **večine mladih (58,5 %) dogajanje v občinski upravi ne zanima**. Še slabša je slika **spremljanja sej občinskega sveta, saj jih spremlja zgolj 5,6 % vprašanih**. Na drugi strani pa **79,5 % mladih meni, da jih odločitve sprejete na občinski ravni tako ali drugače zadevajo**. Samo **20,6 % jih meni, da jih odločitve ne zadevajo**.

Pri raziskovanju želje po večji vključenosti mladih v sprejemanje odločitev v lokalni samoupravi je takšno **željo izrazilo 38,3 % vprašanih, 61,7 % pa jih to ne zanima oz. si tega ne želijo**.

Ob tem mladi menijo, **da ni na voljo dovolj mehanizmov** za vključevanje v sprejemanje lokalnih odločitev, takšnih je kar **74,3 % vprašanih**. Med obstoječimi mehanizmi, ki jim omogočajo vključevanje v sprejemanje odločitev, je najbolje ocenjeno delovanje **Mladinskega sveta Ajdovščina, ki so ga anketiranci ocenili s povprečno oceno 3,24**. Mehanizem **javnih tribun in posvetovanj** je bil ocenjen s povprečno oceno **2,4**, medtem ko je **mehanizem civilne iniciative** dobil oceno **2,51**.

Slika 11: Ocena mehanizmov za vključevanje mladih v sprejemanje lokalnih odločitev.



V javno življenje v občini se preko udeležbe na prireditvah, lokalnih akcijah, zborovanjih, podporah peticijam, javnih razprav in merjenja javnega mnenja udeležuje **52,9 %** mladih. **52,5 %** jih meni, da je na voljo dovolj mehanizmov za vključevanje v javno življenje.

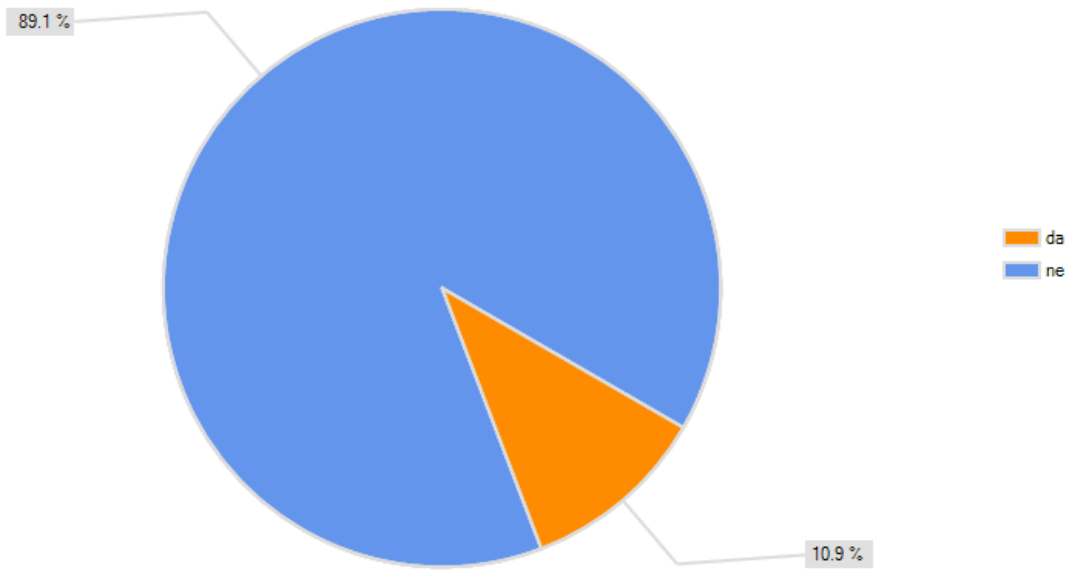
Mladi si želijo več vključevanja pri:

- organizaciji prireditev (športnih, družabnih ...),
- reševanju stanovanjske problematike,
- razvoju podjetništva in gospodarstva občine,
- urbanističnem načrtovanju občine,
- razvoju ekologije v občini,
- reševanju problematike zaposlovanja mladih in
- na področju mladih nasploh (v mladinskih organizacijah in na ravni občine).

Enoznačen pa je odgovor na vprašanje “Ali meniš, da je tvoje mnenje glede javnih zadev v občini slišano/upoštevano?”, na katerega je nikalno odgovorilo 89,1 % mladih.

Slika 12: Mnenje anketirancev o upoštevanju mladih v občini Ajdovščina.

Ali meniš, da je tvoje mnenje glede javnih zadev v občini slišano/upoštevano?



2.8 ZDRAVJE

Dve tretjini (66,1 %) mladih v občini Ajdovščina meni, da imajo dovolj možnosti za rekreacijo v prostem času, obenem pa jih **70,3 % odgovarja, da bi si želeli še več možnosti**. Pri tem je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da jih 75,4 % meni, da imajo manj možnosti za rekreacijo v zimskem času.

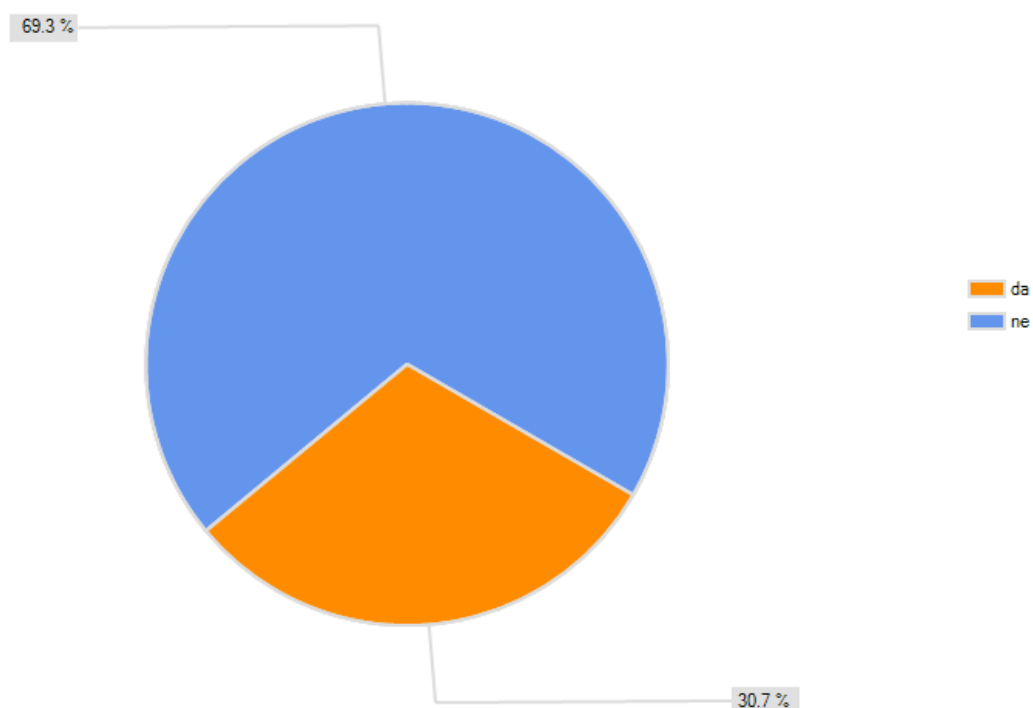
Polovica vprašanih si želi več preventivnih programov na področju zdravja v občini (informiranje na področju zlorabe drog, spolne vzgoje, duševnega zdravja itd.). Prav toliko bi se jih večjega števila takšnih programov tudi udeležilo.

2.9 INFORMIRANJE

Na vprašanje o **zadostni informiranosti** o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti, pristočasnega udejevanja, vključevanja v procese odločanja itd. v občini je kar **69,3 % mladih odgovorilo, da to ni zadostno.**

Slika 13: Mnenje o zadostnosti informiranosti mladih glede določenih tematik.

Ali imaš dovolj informacij o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti, pristočasnega udejevanja, vključevanja v procese odločanja itd. v občini?



85,5 % vprašanih ni seznanjenih s spodbudami, ki jih občina namenja **izobraževanju in zaposlovanju mladih.**

Prav tako **87,7 %** mladih ne pozna spodbud občine, ki mladim zagotavljajo **ureditev stanovanjskega vprašanja.**

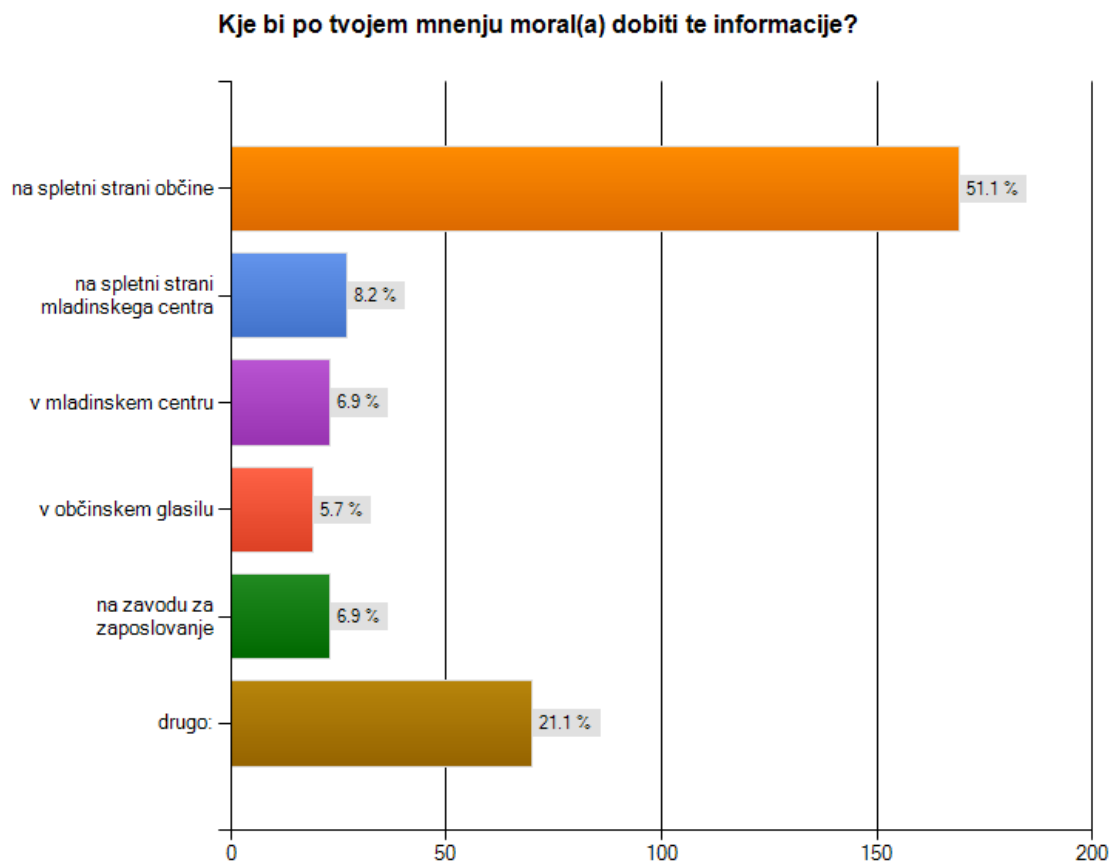
To je vsekakor zaskrbljujoče, saj je **53,2 % vprašanih odgovorilo, da takšne informacije vplivajo na njihove odločitve o načinu življenja in delu.** Pri tem izpostavljajo, da to najbolj vpliva na odločitve glede reševanja stanovanjskega vprašanja, izbire študija oz. srednješolskega programa, izbire službe in ne nazadnje odločitve – ostati v občini Ajdovščina ali se preseliti.

Mladi te informacije iščejo na spletni strani občine, v Mladinskem centru Hiša mladih, v TIC Ajdovščina, na spletnih straneh, ki ponujajo informacije o štipendijah, zaposlitvah in stanovanjih

(ess.gov.si, kariera.si, nepremicnine.net ...), v lokalnem časopisu, na spletnih socialnih omrežjih in na spletu nasploh.

51,5 % vprašanih meni, da bi morale biti informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti in prostočasnega udejstvovanja **na voljo na spletni strani občine**, **8,2 %** jih meni, da bi morale biti na voljo na **spletni strani mladinskega centra**, **6,9 %** jih meni, da bi morale biti na voljo **v mladinskem centru**, **5,7 %** pa v **občinskem glasilu**. **21,1 %** vseh vprašanih meni, da bi morale te **informacije biti na voljo na vseh naštetih mestih**.

Slika 14: Mnenje anketirancev o tem, kje bi želeli dobiti informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti in prostočasnega udejstvovanja.



Za mladinsko dogajanje v občini se zanima 83,2 % mladih, informacije o tem dogajanju pa spremlja 58,3 % vprašanih. Anketiranci predlagajo, da se **te informacije objavljajo na spletu, v Mladinskem centru, na socialnih omrežjih (predvsem Facebook), preko elektronske pošte, v časopisih, preko plakatov in letakov ter drugih oblik oglaševanja. Predlagali so tudi ustanovitev glasila za mlade.**

Informacije o procesih odločanja v občinski upravi in občinskem svetu zanimajo 29,1 % mladih, 70,9 % pa jih ne zanimajo. To je verjetno povezano tudi z dejstvom, da kar **90,9 % mladih ne pozna področij, na katerih lahko lokalna samouprava sprejema lastne odločitve.**

3. NACIONALNI KONTEKST

Analiza ankete je potrdila nekatera dognanja o mladih v občini Ajdovščina, ki jih je bilo moč oblikovati na podlagi ugotovitev raziskave Mladina 2010. Tako kot mladi na nacionalni ravni se tudi ajdovska mladina izrazito dobro počuti v svojih izvornih družinah. Posledica tega ter seveda tudi posledica finančnih ovir pri reševanju stanovanjskega vprašanja je, da se mladi zelo pozno odseljujejo od svojih staršev.

Na področju zaposlovanja so mladi v občini Ajdovščina v primerjavi z rezultati nacionalne raziskave v prednosti, saj je delež zaposlenih za nedoločen čas večji od deleža zaposlenih za določen čas. To zagotovo prispeva k lažjemu osamosvajanju mladih v občini Ajdovščina, še zdaleč pa delež zaposlenih za nedoločen čas ni takšen, kot bi si ga mladi želeli.

V občini Ajdovščina je glede na odgovore iz ankete višja tudi politična participacija mladih na volitvah in referendumih. Kljub temu je apatičnost mladih do odločanja na lokalni ravni in delovanja lokalnih institucij na podobno visoki ravni kot slovenska mladina.

Mladi iz občine Ajdovščina se soočajo s podobnimi problemi kot njihovi vrstniki iz drugih slovenskih občin. Veseli nas lahko, da na nekaterih področjih naši mladi pozitivno odstopajo od slovenskega povprečja. Pridobljene podatke iz analize ankete je potrebno skupaj z znanjem, ki ga premorejo mladinske organizacije, lokalni mladinski svet, občina, druge institucije in posamezniki, upoštevati pri pripravi Strategije za mlade v občini Ajdovščina, tako kot je oz. bo Urad Republike Slovenije za mladino podatke, pridobljene z raziskavo Mladina 2010, uporabil za potrebe priprave Nacionalnega programa za mlade.



Mladinski svet Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 61a
5270 Ajdovščina
strategija@msa.si

Občina Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina
obcina@ajdovscina.si



Raziskava potreb in želja na področju mladine v občini Ajdovščina

KATALOG ŽELJA MLADIH

Ajdovščina, junij 2012

Izdal: Mladinski svet Ajdovščina

Za izdajatelja: Helena Harej

Pripravil: Mladinski svet Ajdovščina

Leto izida: 2012

<http://msa.si>

info@msa.si



Izvedba projekta Strategija je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina te analize je izključno odgovornost Mladinskega sveta Ajdovščina in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

KAZALO

1. Uvod.....	4
2. Izobraževanje.....	5
3. Zaposlovanje.....	7
4. Stanovanjska problematika	11
5. Zdravje	12
6. Mobilnost.....	13
7. Prosti čas, družbenokulturne dejavnosti in mladinske dejavnosti	16
8. Šport.....	20
9. Informiranje	22
10. Participacija.....	24

1. UVOD

Katalog želja mladih predstavlja nabor idej, pričakovanj in potreb mladih v občini Ajdovščina na vseh področjih javnega življenja, ki neposredno ali posredno mlade zadevajo. Nastal je v okviru projekta priprave lokalne strategije za mlade, ki ga v času od januarja do septembra 2012 v sodelovanju z Občino Ajdovščina vodi Mladinski svet Ajdovščina. Končni cilj projekta je sprejem novega pravnega akta (tj. strategije) na ravni občine, ki bo za čas naslednjih petih let strukturirano vsebinsko in finančno načrtoval delovanje Občine na področju mladine. Katalog je pri tem namenjen celoviti seznanitvi z željami mladih v občini, na podlagi česar bo kasneje lokalno strategijo za mlade mogoče pripraviti tako, da bo kar najbolj ustrezala njihovim realnim potrebam in pričakovanjem, posledično pa bo njena realizacija lahko tudi optimalno učinkovita. Katalog želja mladih na ta način skupaj z analizo stanja na področju mladine tvori izhodišče za pripravo lokalne strategije za mlade.

Katalog združuje in smiselno povezuje mnenja mladih občank in občanov, ki so se v organizaciji Mladinskega sveta Ajdovščina v času od začetka aprila do sredine junija 2012 zbirala na različne načine, in sicer:

- na srečanju mladih in lokalnih odločevalcev ter drugih predstavnikov Občine
- na delavnicah za mlade v izvedbi usposobljenih mladinskih voditeljev: teh je bilo devet, odvile pa so se znotraj mladinskih organizacij, ki so članice Mladinskega sveta Ajdovščina, v Ajdovščini, v treh razredih Srednje šole, v Budanjah, Črničah, Dobravljah in na Colu.
- s knjigami želja mladih: mladim so bili na vidnih mestih v srednji šoli, v baru Hiša mladih, v nakupovalnem centru Mercator ter v Lavričevi knjižnici na razpolago zvezki, v katere so lahko zapisovali svoje ideje.
- z intervjuji z mladimi: sodelavci Mladinskega sveta Ajdovščina so opravili strukturirane intervjuje s tremi mladimi posamezniki, in sicer z mladim podjetnikom, z mlado študentko in z mlado brezposelno osebo, ki živi pri starših.
- z akcijo »Moje pismo županu«, v okviru katere so mladi svoje ideje in želje zapisovali v pisma županu ter jih oddajali v posebej za to namenjene poštne nabiralnike, ki do bili dostopni na več mestih v Hiši mladih, na Turistično informacijskem centru v Ajdovščini, v baru Hiša mladih ter na vseh aktivnostih in dogodkih, ki so se v času od aprila do sredine junija 2012 odvijali v Ajdovščini.
- preko elektronskega poštnega predala; in
- preko spletnega mesta v socialnem omrežju Facebook.

Zbrana mnenja mladih so v pričujočem dokumentu na poglavja razporejena po posameznih vsebinskih področjih. Ta področja so izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika, zdravje, mobilnost, prosti čas ter družbenokulturne in mladinske dejavnosti, šport, informiranje in participacija.

V katalogu želja mladih so zajete vse ideje in želje mladih, ki so bile izražene preko prej naštetih kanalov. Realizacija teh želj ni nujno in vedno v pristojnosti Občine, velikokrat posegajo v akterje v sferi mladinskih organizacij in trga, zato je katalog lahko koristen pripomoček za večji nabor tistih, ki se z mladimi dnevno srečujejo.

2. IZOBRAŽEVANJE

»Moj tata da velikokrat primer, da te naučijo neka vezja pri elektriki, ne naučijo pa te menjati žarnice. Zagotovo bi se dalo marsikaj popraviti v našem šolskem sistemu.«

→ Anita

Izobraževanje postaja v moderni družbi znanja vse bolj navzoče skozi celotno človekovo življenje, vendar pa je prvenstveno še vedno najtesneje vezano na obdobje mladosti, za katerega je značilno intenzivno učenje ter pridobivanje znanja in sposobnosti, kar kasneje na trgu dela omogoča zaposlitev. Kot tako je izobraževanje primarni element uspešnega odraščanja. Mladi, ki jim je v lokalnem okolju omogočena kvalitetna izobrazba, v tem okolju raje ostanejo in kasneje v svoji zreli dobi prispevajo k njegovemu napredku. Kot se zavedajo tudi mladi v občini Ajdovščina, Občina v vsebino formalnega izobraževanja sicer težko posega, lahko pa zato pomembno prispeva k usmerjenem spodbujanju formalnega izobraževanja in predvsem h krepitvi neformalnega izobraževanja mladih.

Na področju izobraževanja si mladi v občini Ajdovščina želijo predvsem:

- **več raznovrstnih programov neformalnega izobraževanja:**
med njimi navajajo tečaje kreativnega pisanja, tečaje za mlade podjetnike, tečaje tujih jezikov, DJ tečaje, izobraževanja za mlade z manj priložnostmi, brezplačne medgeneracijske inštrukcije in učno pomoč, oblikovanje neformalnih študijskih krožkov in skupin za različne tematike (medsebojni odnosi, vzgoja, težave, nasilje, mediacija, pravice mladih, možnosti), kreativne delavnice na literarnem področju;
 - o pri tem so mladi posebej izpostavili tudi željo po večji cenovni dostopnosti izobraževanj, ki naj bi bila na voljo predvsem brezplačno
- **kadrovske štipendije za lokalno značilne poklice s strani lokalnih podjetij:**
ker bi se jih tako več odločalo za formalne izobraževalne poti, primerne potrebam po kadrih na lokalnem trgu dela;
- **štipendije za nadarjene dijake in študente**
mladi si želijo spodbud za izobraževanje ter priznanja njihovih dosežkov in sposobnosti
- **štipendije za socialno ogrožene mlade**
ker je potrebno zagotoviti enake možnosti za izobraževanje vsem mladim, kar mestoma zaradi s tem povezanih stroškov ni mogoče
 - o mladi za pridobivanje dodatnih sredstev za tovrstne štipendije predlagajo organizacijo dobrodelnih akcij in koncertov
- **spodbude za pridobivanje delovnih izkušenj tekom formalnega izobraževanja:**
med njimi navajajo prakse med študijem, prostovoljno delo, sofinanciranje uvajanja študentov na delovnem mestu;
- **intenzivno redno, celostno in razpršeno informiranje in svetovanje o možnostih različnih vrst izobraževanj:**
med idejami navajajo enotno svetovalno točko o možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja v občini, center za zbiranje povpraševanja po izobraževanju (ki bi glede na povpraševanje organiziral predavanja ali mladim pomagal poiskati, najti informacije in se

izobraziti), boljše obveščanje v vseh občilih (ne le na internetu in občasno v lokalnih časopisih), zagotavljanje plakatov in zgibank na vseh javnih mestih;

Mladi menijo, da bi občina k izboljševanju izobraževanja mladih lahko prispevala predvsem z **večjo podporo (materialno in nematerialno) društvom, mladinskim organizacijam oz. vsem, ki izvajajo neformalna izobraževanja** v obliki tečajev, delavnic ipd. Tistim, ki ponujajo različna izobraževanja mladih, pa priporočajo, da popestrijo in razširijo njihovo ponudbo, ter da več napora vložijo v informiranje mladih o obstoju tovrstnih izobraževanj.

V razmisleku o izobraževanju pa mladi ne pozabljajo niti na področje vzgoje, ki najbolj neposredno zadeva mlade družine. Mladi s Cola pri tem izpostavljajo potrebo po **razširitvi vrtca na Colu**, ker je mest za otroke trenutno premalo, prav tako izražajo željo po **večjem številu organiziranih krožkov za otroke** v šoli, kjer bi otroci lahko kakovostno in nadzorovano preživljali prosti čas.

Mladi razmišljajo...

Menim, da je pridobivanje neformalnega znanja premalo predstavljeno mladim, saj nas večina za te možnosti sploh ne ve. Dobro bi bilo, da bi se to možnost predstavilo že ob koncu osnovne šole oz. preko srednje šole, da bi mladi vedeli, da imajo večje možnosti za zaposlitev, če se poslužujejo tudi pridobivanja neformalnega znanja. Mislim, da je še vedno prevelik poudarek na formalnem znanju, premalo pa na pridobivanju neformalnega znanja, kot so razna prostovoljstva, študentsko delo, tečaji, itd.

3. ZAPOSLOVANJE

»Želim si ostati v Ajdovščini, ampak če se mi bo odprla kje boljša možnost za zaposlitev oz. za odprtje s.p.-ja se bom z veseljem preselila drugam.«

→ Mateja

Zaposlovanje in delo imata za mlade posameznike poseben pomen, saj prinašata socialno in ekonomsko osamosvojitve ter kot taka predstavljata bistven dejavnik prehoda iz otroštva v odraslost. Ker je občina potrebna mladim na področju zaposlovanja in dela ter hkrati trgu dela v lokalnem okolju mnogo bližje kot država, lahko z ustreznim upravljanjem prehoda mladih iz izobraževalnega sistema na trg dela s spodbujanjem krepitve njihovih kompetenc v skladu s potrebami lokalnega trga dela, z ustvarjanjem okolja, ki je prijazen podjetništvu mladih v lokalni skupnosti, ter z zagotavljanjem raznovrstnih spodbud za zaposlovanje mladih v lokalnih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih učne in delovne potencialne mladih, te zadrži v lokalni skupnosti. Na drugi strani pa pridobijo lokalni mladi, saj se jim tveganje brezposelnosti ob prehodu iz izobraževalnega sistema na trg dela močno zmanjša, prav tako pa so jim lahko omogočeni pogoji za boljše, primernejše in dostopnejše spoznavanje, realizacijo in krepitev lastnih interesov, potreb, znanj in sposobnosti v obdobju, ki je ključnega pomena za njihov profesionalni in osebnostni razvoj.

Mladi iz občine Ajdovščina si prvenstveno želijo ostati v občini in so naklonjeni opravljanju lokalno značilnih poklicev, vendar pa hkrati ugotavljajo, da se možnosti zaposlovanja v lokalnem okolju zmanjšujejo, zaradi česar ne izključujejo zaposlovanja drugod po Sloveniji. Z razmišljanjem o okoliščinah na lokalnem trgu dela pa so razvili kar nekaj idej, kako izboljšati razmere na področju zaposlovanja v občini.

V tem kontekstu mladi Občini predlagajo realizacijo naslednjih ukrepov na občinski ravni, ki bi po njihovem mnenju olajšali zaposlovanje mladih v občini ter pomagali mladim pri iskanju dela in zaposlitve:

- **oblikovanje in objava seznama gospodarskih subjektov in njihovih dejavnosti v občini**, s pomočjo česar se bodo mladi lažje orientirali na lokalnem trgu dela
- **vzpostavitev sodobnejših načinov sporočanja in obveščanja o lokalnih zaposlitvenih priložnostih, delavnicah, tečajih, prostih delovnih mestih**
 - o mladi predlagajo uporabo socialnih omrežij, mobilnih tehnologij in elektronske pošte, predvsem pa si želijo, da bi bile te novice objavljene na spletni strani Občine, ker jih tako razumejo kot bolj verodostojne – v ta namen predlagajo, da Občina oblikuje posebno podstran, kjer bi objavljala tovrstne informacije
- **omogočanje/subvencioniranje praks, pripravništva oz. nabiranja praktičnih delovnih izkušenj**
 - o na ta način si mladi predvsem želijo večjega spodbujanja povezovanja formalnega izobraževanja z lokalnim trgom dela,
- **subvencije za delodajalce za namen zaposlovanja mladih**
 - o mladi z območja Gore pri tem posebej izpostavljajo potrebo po subvencijah za gozdna podjetja
- **oblikovanje kadrovske štipendijske sheme na ravni občine Ajdovščina,**

kar lahko kot spodbuda za pridobitev izobrazbe za lokalno specifičen poklic po njihovem mnenju pomembno vpliva na odločitve mladih za določene vrste izobraževanja

- **povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov**
 - o v tem mladi prepoznajo pomembno priložnost za izmenjavo izkušenj in znanj ter posledično spodbujanje podjetništva v občini
- **nagrajevanje podjetij, ki zaposlujejo mlade,**
s čimer bi se lokalne delodajalce spodbudilo k ustvarjanju novih delovnih mest za mlade
- **ustanovitev enotne svetovalne točke za mlade,**
kjer bi jim nudili pravno svetovanje, izobraževanje o pravicah (socialnih, delavskih in drugih), pomoč pri uveljavljanju pravic itd.,
 - o mladi predlagajo, da se svetovalna točka vzpostavi na podstrani spletne strani Občine
- **oglaševanje prostih delovnih mest v lokalnem časopisju in na spletnih straneh,**
 - o mladi si želijo, da se dostop do tovrstnih informacij razširi in okrepi
- **ustanovitev zaposlovalne agencije,**
ki bi mladim aktivno pomagala pri iskanju zaposlitve/samozaposlovanju preko raznih pravnih oseb (inštitut, zavod, ustanova, s.p., d.o.o.),
- **svetovanje dijakom in osnovnošolcem** glede možnosti zaposlitev v prihodnosti
 - o mladi v ta namen predlagajo tudi spodbujanje sistematičnega sodelovanja podjetij z mladimi že tekom študija ali šolanja v srednji šoli.

Mladi si od občine prav tako močno želijo aktivnejše vloge pri vzpodbujanju podjetništva in samozaposlovanja mladih.

Menijo, da bi se to lahko izboljšalo predvsem z:

- uvedbo **subvencij za samozaposlovanje,**
- organizacijo **izobraževalnih delavnic o podjetništvu,**
- ugodnimi **krediti za zagon podjetja**
- vzpostavitvijo **tehnološkega parka** v občini Ajdovščina oz. s pomočjo Občine pri najemanju **prostorov za izvajanje gospodarskih dejavnosti** (ali z oddajo praznih prostorov po nižji najemnini):
 - o mladi med drugim za tovrstne potrebe predlagajo prenovo in uporabo stavbe propadle Alpine na Colu; Občina naj pridobi lastništvo in tam potem spodbuja podjetništvo, daje prostore podjetjem v brezplačen najem ipd.

Mladi podajajo tudi nekatere konkretne ideje za spodbujanje gozdarske in vinarske dejavnosti v občini, in sicer:

- občinski odkup deleža lesa od obstoječih ali na novo ustanovljenih podjetij, ki se na območju Gore ukvarjajo s pridelavo drv in spravilom lesa, s katerim bi nato kurile šole in druge javne inštitucije v občini in s tem privarčevale (sedaj vse šole kurijo na plin, kar ni smotno glede na to koliko lesa je v občini) – posledično bi se lahko zagotovilo več možnosti zaposlovanja v gozdnih podjetjih tudi za mlade

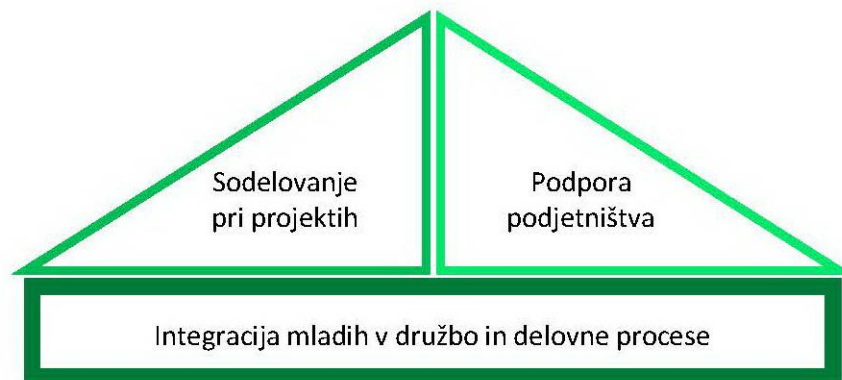
- občinski odkup deleža gozdov na območju Gore v državni lasti – kar bi nato Občina lahko dala v upravljanje domačinom oz. lokalnim gozdarskim podjetjem, ki bi delali drva za ogrevanje za šole in za domačine, ki sedaj drva kupujejo drugje, ker nimajo svojega gozda oz. ker je ta v lasti države; posledično bi se lahko zagotovilo več možnosti zaposlovanja v gozdnih podjetjih tudi za mlade iz občine
- promocija lokalnih, avtohtonih vin z odprtjem vinoteke v osrčju Ajdovščine ter ureditvijo katere od stavb propadlih podjetij za polnilno linijo za vina

Mladi razmišljajo...

VKLJUČEVANJE MLADIH V DRUŽBO IN DEJAVNOSTI OBČINE AJDOVŠČINA (avtor: Tomaž Bizjak)

1. VKLJUČEVANJE MLADIH V DRUŽBO – UVOD V IDEJE

Živimo v t.i. »družbi dela«, kjer je delo oziroma zaposlitev osrednje orodje za uspešno vključitev v družbo ter razvoj posameznikove identitete. Je tudi vzvod za pridobivanje materialnih dobrin, ki imajo v tem družbenem modelu pomembno vlogo. V času, ko delovnih mest primanjkuje, brezposelnost med mladimi pa narašča, je potrebno poseči po bolj inovativnih oblikah vključevanja mladih v dejavnosti. Sicer tvegamo izključitev iz družbe in slabo samopodobo mladih. Potrebno jim je dati sredstva in pomoč pri razvoju njihovih idej, dejavnosti, delovne etike in posledično tudi njihovih osebnosti.



Vzpostaviti je potrebno t.i. prehodno obdobje med šolanjem in »odraslim« svetom. V tem obdobju je potrebno združiti generacije. Mladi takoj po izobrazbi ne dobijo zaposlitev, zato jih je potrebno obdržati v stiku z aktivnim prebivalstvom. Opisana sta dva koncepta, ki omogočata lažji prehod in vzdrževanje stika z družbo. Veliko vlogo pri uspešnosti vključitve mladih imajo aktivni (zaposleni) posamezniki, ki se morajo zavedati svoje vloge v tem procesu, ki je pomemben za trajnostni razvoj družbene in gospodarske sfere. Mladi so potencial in energija.

2. VKLJUČEVANJE MLADIH V PROJEKTE OBČINE AJDOVŠČINA

Občina v tem primeru vodi javni razpis dejavnosti, ki se jih izvaja v občini. Mladi se lahko prijavijo za sodelovanje pri projektu in nabiranju delovnih izkušenj. Preko obrazca se prijavijo na razpis, v katerem opišejo:

- zakaj bi rad sodeloval pri projektu/dejavnosti
- kako si predstavlja delo (vloga opazovalca, asistenta ali sodelavca)
- kako mu bodo izkušnje pomagale v bodoče pri iskanju zaposlitve oziroma ustvarjanju kariere
- ter ostala vprašanja, ki pomagajo pri presoji o ustreznosti kandidata

Glede na število ur, zahtevnost projekta in ostalih parametrov, bi morala občina imeti poseben sklad, preko katerega bi udeležencu povrnila stroške in ga opsijsko tudi finančno nagradila – ter mu s tem omogočila

malenkostno manjšo odvisnost. Velika pozitivna lastnost takšnega pristopa je v nabiranju delovnih izkušenj. Razpisi za zaposlitve velikokrat zahtevajo delovne izkušnje, ki jih pa mladi nimajo. Preko sodelovanja pri projektih in delovnih procesih bi pridobili izkušnje in se naučili, kako delo poteka v praksi. Lažje bi tudi določili svoje interese, če bi spoznali različna dela in zaposlitve. V kolikor se srečamo s podizvajalci projektov je vloga občine ta, da vzpostavi povezavo in se dogovori za sodelovanje mladih v projektih ali delovnih procesih.

3. RAZVOJ PODJETNIŠTVA MLADIH – »PUMA«

PUMA (Podjetniška Ustanova Mladih Ajdovščina) je koncept, ki opisuje območje z infrastrukturo za razvoj podjetniških idej in interesov mladih.

VSTOP: Je po vzoru podjetniških inkubatorjev. Preko razpisa mladi pošljejo svojo podjetniško idejo. Če je ta dobro ocenjena, mora kandidat pred vstopom v PUMA mrežo opraviti 40 – 50 urni podjetniški tečaj.

TEČAJ:



PROSTORI: To so osnovno opremljene pisarne in prostori – delavnice. Vse skupaj je združeno v večjem kompleksu. Z leti razvoja programa, se lahko ustvarijo različno usmerjeni kompleksi;

PumaTeh – v tem kompleksu se razvijajo ideje in podjetja v povezavi s tehnologijo

PumaKult – v tem kompleksu se razvijajo izdelki in programi iz področja kulture

Glede na panogo je temu primerna lokacija in infrastruktura kompleksa. »PumaTeh« bi potrebovala pisarne in delavnice, medtem ko bi »PumaKult« potrebovala tudi razstavne vitrine in ugodnejšo lokacijo.

Najem prostorov je brezplačen, saj je to velika olajšava za mladega podjetnika in spodbuda, da o tem sploh začne razmišljati. V zameno občina pridobi možnost izvedbe del po neprofitni ceni in možnost vključevanja posameznikov v projekte in delovne procese iz prvega opisanega koncepta.

Primer: industrijski oblikovalec → občina po neprofitni ceni lahko uporabi njegove usluge pri oblikovanju npr. klopi&mize (počivališča) v parku. Tak način dela nam poleg »človeškega kapitala« ponudi tudi vključevanje mladih v družbo – preko lastnih projektov in idej.

Časovno se prostore dodeljuje na več načinov: npr. 1d - 6m za manjše projekte, 1 – 3 let za razvoj idej in podjetij, 3+ leta za zahtevnejše, tehnološke usmerjene projekte in ostale bolj opredeljene podjetniške ideje.

»PUMA« koncept je prvi korak k podjetništvu in služi spodbujanju mladih, da se odločijo za samostojno pot. Razbremenimo jih osnovnih stroškov, vse to pa se dogaja v okolju, kjer prihaja do interakcije med mladimi umi, mešanju idej in sodelovanju. Potrebno se je usmeriti v vsa področja in dati mladim različnih zanimanj priložnost, da ustvarijo lastno »podjetniško« usmerjeno zgodbo (tehnologije, obrti, kultura, ipd.).

1. korak »PUMA« → 2. Korak »INKUBATOR« → 3. Korak TEHNOLOŠKI PARK → neodvisno podjetje

Zavedati se moramo, da so tla osnova, potrebna za rast drevesa (mladega človeka). Če tal ni, ne moremo zahtevati, da drevo raste. V tem procesu je potrebna pobuda občine skupaj s financiranjem in koordinacijo aktivnosti, razumevanje »aktivnih« (zaposlenih) ljudi in pripravljenost za sodelovanje ter volja in samoiniciativnost mladih, da se v te procese vključijo.

4. STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

»Trenutno nimam stanovanjske stiske, še vedno živim pri starših, vendar se s tem ne obremenjujem. Mislim pa, da je zelo pomembno, da imaš vsaj ločeno gospodinjstvo, če že živiš v isti hiši s starši.«

→ Mateja

Osamosvojitve, ki jo prinaša samostojno bivanje, predstavlja enega izmed temeljnih prehodov mladega posameznika iz obdobja otroštva v obdobje odraslosti in kot taka pomembno zaznamuje njegov osebnostni razvoj. Ovire pri dostopu do primerne stanovanja, ki so v obdobju mladosti zaradi negotovega družbenega in ekonomskega položaja mladih nekaj popolnoma običajnega, pa podaljšujejo obdobje odvisnosti od staršev, kar lahko posameznika obremeni z neželenimi psihološkimi in sociološkimi posledicami.

Mladi v Ajdovščini s svojimi bivanjskimi razmerami sicer v splošnem niso nezadovoljni, a jih velika večina živi s starši, hkrati pa si tudi velika večina želi samostojno urediti stanovanjsko vprašanje, pri čemer jih prvenstveno ovira pomanjkanje finančnih sredstev. Na tej osnovi so skozi razpravo oblikovali naslednje rešitve in spremembe na področju stanovanjske politike v občini Ajdovščina, ki bi jim olajšale pot do lastnega stanovanja:

- **subvencije za najemnine mladih v tržnih najemniških stanovanjih,**
 - o mladi morajo namreč zaradi pomanjkanja neprofitnih najemnih stanovanj večinoma vstopati v tržna najemniška razmerja, kar na današnjem trgu stanovanj ni poceni
- **širše dostopni ugodnejši krediti za mlade za nakup prvega stanovanja,**
 - o pri tem je potrebno v večji obzir vzeti okoliščine mladih, ki definirajo njihove možnosti za nakup stanovanja, kot so običajno manj varne zaposlitve
- **znižanje cen stanovanj,**
kar bi bilo mogoče doseči z gradnjo novih stanovanj v občini Ajdovščina
- **gradnja novih stanovanj za mlade, ki bodo cenovno bolj dostopna:**
 - o pri tem mladi posebej izpostavljajo željo po gradnji manjših stanovanjskih objektov tudi po vaseh
- **povečanje števila neprofitnih stanovanj za mlade in mlade družine; ustanovitev Stanovanjskega sklada:**
 - o pri tem mladi navajajo tudi možnost brezplačnih stanovanj za samohranilke in samohranilce
 - o mladi s Cola predlagajo, da se stanovanja za mlade uredijo v trenutno zapuščenih, propadajočih stavbah, kot je stari hotel na Predmeji, kar bi močno prispevalo k reševanju problema odseljevanja mladih z območja Gore
 - o možnost, ki jo mladi omenjajo, so tudi stanovanjske kooperative.

5. ZDRAVJE

»Zdravje in dobro počutje pomenita tri četrtine vsega – če tega dvojega ni tudi vsega ostalega ni.«

→ Matevž

Težave v zdravju človeku otežujejo ali onemogočajo normalno individualno bivanje kot tudi njegovo vpetost v širši družbeni prostor. Na ta način je zdravje prebivalstva pogoj za razvoj družbe in kot tako predstavlja pomemben subjekt ukrepanja. Čeprav osnovno odgovornost za svoje zdravje nosi posameznik, je med drugim tudi Občina odgovorna za zagotovitev pogojev, v katerih je zdrav življenjski slog njenega prebivalstva mogoč. Dejavnost Občine na ta način obsega predvsem oblikovanje, izvajanje in pospeševanje preventivnih programov in strategij na področju zdravja. Tvrstna dejavnost je posebej pomembna prav za mlade, ki svoj življenjski slog še razvijajo. Odsotnost določenih preventivnih zdravstvenih ukrepov v kombinaciji z razmeroma pogosto nagnjenostjo mladih k zdravju tveganem vedenju lahko mladim povzroči nezanemarljive zdravstvene težave ter hkrati ključno zaznamuje njihov nadaljnji telesni in duševni razvoj. Preventivni programi na področju zdravja mladih so zato nezanemarljiv element vlaganja v mlade s strani občine.

Mladi v občini Ajdovščina so dobro ozaveščeni o pomenu zdravja za njihov razvoj in temu primerno pogrešajo bolj intenzivno vlogo Občine pri zagotavljanju njim ustreznih pogojev za vodenje zdravega življenjskega sloga. V tem kontekstu izražajo, da si želijo **več preventivnih programov na področju zdravja v občini**, kot so informiranje na področju zlorabe drog, spolne vzgoje, duševnega zdravja ipd., predvsem pa si velika večina želi **več možnosti za cenovno ugodno oz. brezplačno rekreacijo v prostem času, zlasti v zimskem obdobju**.

6. MOBILNOST

»Slabost življenja v občini je ta, da je precej geografsko razširjena in se zaradi tega ljudje manj poznajo med sabo.«

→ Anita

Mobilnost krepi samostojnost posameznika, zmanjšuje moč stereotipov, več razumevanje drugačnosti ter gradi občutek identitete in pripadnosti širšem okolju. Mobilnost mladih prispeva k njihovi splošni adaptivni sposobnosti in k njihovi lažji (re)integraciji v skupnost in na trg dela. Skrb za mobilnost mladim omogoča koriščenje raznolikih izobraževalnih, zaposlitvenih, bivanjskih, pristočasnih in drugih priložnosti ter prispeva k pridobivanju pomembnih veščin, predvsem pa k širšem razumevanju okolice in družbe, kar jim omogoča osebnostni razvoj in posledično zagotavlja tudi razvoj občine. Občina mora v tem okviru primarno poskrbeti za ustrezno znotrajobčinsko mobilnost mladih ter za medobčinsko mobilnost mladih zlasti na destinacijah, po katerih se mladi pogosto premikajo zaradi izobraževalnih, zaposlitvenih ali pristočasnih interesov. Tovrstna dejavnost občine je vezana predvsem na javni promet in spodbujanje zdravega načina premikanja (hoja, kolesarjenje ipd.). Na drugem mestu pa lokalna politika mobilnosti mladih obsega tudi spodbujanje vključevanja mladih v programe mednarodne mobilnosti z odpravljanjem objektivnih in subjektivnih ovir ter spodbujanje razvoja programov mednarodne mobilnosti v sami občini.

Mladi v Ajdovščini močno pogrešajo boljše pogoje za mobilnost, kar dokazujejo številne želje, ki so jih na tem področju oblikovali. Med njimi velja posebej izpostaviti zelo pogosto izražene želje, in sicer: (a) več avtobusnih povezav med mestom Ajdovščina in okoliškimi vasmi ter z večjimi kraji izven občine z večjim številom terminov, ki ustrezajo izobraževalnim in pristočasnim dejavnostim mladih v občini (b) ugodnejše cene javnega prevoza za mlade, (c) ureditev izposojevalnice koles oz. drugih manjših prevoznih sredstev, (č) ureditev kolesarskih stez in (d) večje število taksi prevoznikov z dostopno ceno prevoza.

V celoti so pričakovanja mladih na področju mobilnosti v občini naslednja:

- **več avtobusnih linij oz. povezav:**
 - o pri tem mladi predvsem izpostavljajo željo po večjem številu in večji pogostosti povezav mesta Ajdovščine z okoliškimi vasmi; želijo si organiziran prevoz med mestom Ajdovščina in bližnjimi zaselki, ki bi bil brezplačen za mlade in ugodnejši za ostale ter bi imel več terminov
 - o v kolikor za potrebe izboljšanja znotrajobčinske mobilnosti uporaba avtobusov ni ekonomična, mladi predlagajo uporabo kombijev;
 - o prav tako si želijo prevozev do središč dogajanja;
 - o želijo si tudi večje število in večjo pogostost povezav Ajdovščine z večjimi kraji izven občine, kot so Nova Gorica, Postojna in Koper;
 - o avtobusne povezave si želijo ob bolj ustreznih časovnih terminih, zlasti za dijake glede na njihovo izobraževalno in pristočasno udejstvovanje
- **ugodnejše cene javnega prevoza za mlade:**
 - o pri tem mladi navajajo možnosti subvencioniranega javnega prevoza za mlade in nižjih cen oz. brezplačne uporabe avtobusov za dijake;
- **ureditev izposojevalnice koles oz. drugih manjših prevoznih sredstev:**

- na tem mestu mladi kot primer dobre prakse navajajo BicikeLJ, za potrebe izposojevalnice koles pa predlagajo tudi predelavo oz. obnovo starih koles
- prav tako mladi predlagajo ureditev možnosti izposoje drugih manjših prevoznih sredstev, kot so skuterji, Segway dvokolesniki in kotalke - tovrstno možnost mobilnosti si mladi želijo predvsem za premikanje po mestu Ajdovščina
- **ureditev kolesarskih stez;**
 - mladi v občini Ajdovščina močno pogrešajo kolesarske steze, kar izpostavljajo tako v razpravi o mobilnosti kot tudi v razpravi o športni dejavnosti v občini
- **večje število taksi prevoznikov z dostopnimi cenami prevozev:**
 - mladi menijo, da bi morali biti v občini več taksi služb, ki bi jih bilo mogoče pridobiti z občinskimi subvencijami, s katerimi bi se ustvarilo konkurenčno okolje, ki bi znižalo vrtoglave cene prevoza
 - omenjajo tudi željo po cenovno ugodnih taksi prevozih iz kluba Vertigo do svojih domov med vikendi ob zgodnjih jutranjih urah
- **organizacija prevozov ob različnih prireditvah in v večernem oz. nočnem času:**
 - za potrebe druženja in zabave si velika večina mladih želi možnost uporabe cenovno ugodnega javnega prevoza znotraj občine ob različnih prireditvah in predvsem v večernem in nočnem času
- **ureditev železniških povezav:**
 - mladi si želijo delujoče železniško omrežje z boljšimi voznimi redi in povezavami (npr. z linijami do Vipave in Komna ter Ljubljane in Kopra)
- **ureditev prometne infrastrukture:**
 - pri tem mladi izpostavljajo željo po ureditvi prehodov za pešče iz šole do igrišč, po večjem številu in ureditvi pločnikov ter cestne infrastrukture v mestu Ajdovščina, po ureditvi križišč, kanalizacije in vodovoda na Predmeji in Otlici ter po splošni ureditvi prometne infrastrukture v ostalih vaseh
 - mladi si prav tako želijo manj hitrostnih ovir na cestah
 - posebej poudarjajo tudi željo po označitvi nekaterih pešpoti in predvsem kolesarskih poti
- **uvredba alternativnih javnih prevoznih sredstev:**
 - mladi pri tem omenjajo zagotovitev metroja, tramvaja oz. trolejbusa za prevoz po mestu (npr. iz centra mesta do pokopališča, trgovin, Pal ipd.), vzpostavitev vzpenjače oz. žičnice do pobočja Gore ter zagotovitev možnosti vodnega transporta

Poleg izboljšanja znotrajobčinske in medobčinske mobilnosti pa si mladi v Ajdovščini želijo tudi **več možnosti za mednarodno mobilnost**. Na tem mestu večina mladih poudarja željo po **večjih možnostih kratkotrajnih formalnih in neformalnih izobraževanj** v tujini ter **izmenjav in delovnih praks v tujini**.

Poleg tega navajajo še naslednje željene spodbude za mednarodno mobilnost:

- štipendije za izobraževanje in usposabljanje v tujini
- organizacija mednarodnih taborov (učenje tujih jezikov ipd.), mednarodnih športnih tekmovanj, mednarodnih umetniških delavnic in natečajev, festivalov in medkulturnih prireditev
- zagotovitev strokovne pomoči mladim pri prijavih na mednarodne razpise ali pozive

- boljše informiranje o možnostih mednarodne mobilnosti mladih iz Ajdovščine
- povečanje števila tujih učiteljev v izobraževalnih institucijah

7. PROSTI ČAS, DRUŽBENOKULTURNE DEJAVNOSTI IN MLADINSKE DEJAVNOSTI

»Zame je to čas, ko nabiram novo energijo.«

→ Mateja

Današnji svet je navidezno raznolik svet udobja in različnih možnosti. Po drugi strani pa ravno to navidezno izobilje predstavlja izvor tveganj in negotovosti, katerim so posamezniki, predvsem mladi, najbolj podvrženi pri oblikovanju svoje osebne, poklicne in socialne identitete. Množična kultura spodbuja pasivnost pri preživljanju prostega časa, zaradi česar njegovi raznovrstni pozitivni učinki za razvoj mladih posameznikov počasi usihajo. Z ustreznimi ukrepi na področju pristočasnih aktivnosti za mlade in s podporo organizacijam, ki skrbijo za aktivno udejstvovanje mladih v prostem času, lahko Občina poskrbi, da prosti čas za mlade ne predstavlja pasti, temveč pomembno priložnost za primeren in zdrav razvoj v odgovornega odraslega. Primerno organiziran prosti čas lahko mladostniku ponudi nove priložnosti in nova znanja, mu pomaga pri razvoju spretnosti in socialnih izkušenj ter razvija prijateljske odnose z vrstniki in starejšimi.

Mladim v občini Ajdovščina manjka predvsem kvalitetnih zabav in koncertov. Še posebej pogrešajo prireditve Ajdovščina v maju. Veliko jih izpostavlja tudi potrebo po ureditvi prireditvenega prostora za mladinske ter druge dogodke ter infrastrukture za kino predstave oz. kino večere. Po njihovem mnenju bi morale biti več organiziranega druženja mladih in izobraževanj, delavnic ter tečajev, ki pa bi morali biti cenejši.

V celoti so želje mladih na področju prostega časa v občini Ajdovščina naslednje:

- **večje možnosti za zabavo in druženje**

- pri tem na prvem mestu izražajo željo po **večjem številu raznolikih prireditev in dogodkov**, med katerimi navajajo zabave z glasbo, dogodki ob praznikih, koncerte raznovrstne glasbe – tudi večje koncerte na odprtem, druge glasbene prireditve, karaoke, tematske zabave, tamburaške revije, stand-up komedije, plesne prireditve, zabave na prostem, celodnevni festivali z delavnicami za mlade, gledališke predstave, tržnico za izmenjavo oblačil, poletne taborne za mlade (športne, biološke, etno ipd.), organizirana cenovno ugodna potovanja in izleti
 - mladi posebej izpostavljajo željo po obuditvi nekaterih prireditev, ki se v občini Ajdovščina ne izvajajo več, kot npr. Ajdovščina v maju in festival Njoki, omenjajo pa tudi potrebo po večji občinski podpori dogodku Colska nedelja
- mladi poleg tega poudarjajo, da bi bilo potrebno zagotoviti **boljše informiranje o dogodkih**
- prav tako si mladi želijo **boljše stalne infrastrukturne pogoje za zabavo in druženje**: večje število diskotek, večje število barov z daljšim obratovalnim časom, prostor z možnostjo igranja bowlinga in biljarda, restavracije z nočnim obratovalnim časom, prostor za večje zabave na letališču, prostor za rock koncerte, mladinski kulturni center v prostorih Inteca, ureditev zaklonišč za potrebe koncertov in vaj alternativne glasbe, prostor za ples na prostem, prostore za piknike (npr. ob reki Hubelj), ureditev poletne plaže s popestritvijo ponudbe in ureditvijo bazena in okolice, ureditev jeza na reki Hubelj za kopanje, pregled in ureditev druge pristočasne infrastrukture, zagotovitev toaletnih prostorov na prostem
 - mladi si predvsem želijo zahajališča oz. prostore, kjer bi se lahko družili ves čas in ne samo v času dogodkov

- **ureditev kinodvorane in letnega kina**
 - o kino si v občini Ajdovščina želi velika večina mladih
 - o mladi za lokacijo letnega kina predlagajo prostor pred kinodvorano, pri Hiši mladih ali v eni izmed krajevnih skupnosti
- **večje možnosti družbenokoristnega preživljanja prostega časa**
 - o mladi pri tem omenjajo dobrodelne akcije, čistilne akcije in akcije zbiranja starega papirja
- **večje možnosti za poučne prostočasne aktivnosti**
 - o mladi si želijo večje ponudbe tovrstnih aktivnosti, med katerimi navajajo potopisna predavanja, poljudnoznanstvena predavanja in literarne krožke
 - o prav tako mladi za izboljšanje možnosti poučnega prostočasnega udejstvovanja predlagajo vzpostavitev »hiše eksperimentov«, izgradnjo observatorija in realizacijo projekta nove knjižnice na Ajdovskem trgu
- **oživitev starega mestnega jedra - Lavričev trg, obzidje**
 - o precej mladih si za potrebe prijetnega preživljanja prostega časa želi prijazne ureditve mesta Ajdovščina, bolj natančno predvsem Lavričevega trga in grajskega obzidja: v ta namen predlagajo ureditev rekreacijsko kulturne infrastrukture, ureditev prepovedi prometa in parkiranja na trgu, ureditev grajskega obzidja z osvetljavo, varnimi stopnicami do vrha stolpa in razgledno točko, oživitev tržnice, ureditev in primerno uporabo opuščene stavbe veleblagovnice ter nenazadnje oživitev dogajanja na trgu in ob obzidju (lokali, prireditve ipd.)
- **ureditev prostorov za mladinsko dejavnost**
 - o mladi si želijo, da se infrastruktura Mladinskega centra Hiše mladih ter okolice kot športno mladinskega centra dokončno uredi
 - o med drugim bi bilo potrebno urediti javno razsvetljavo med Vilharjevo ulico in Mladinskim centrom
- **podpora mladinskim organizacijam in mladinskem delu**

Mladinske organizacije v občini Ajdovščina vključujejo veliko število mladih in pomembno prispevajo k ponudbi prostočasnih aktivnosti za mlade. Med željami mladih so zato tudi nekatere, ki se navezujejo na njihovo delo, in sicer:

 - a) ureditev skladišča za Društvo tabornikov Rod Mladi bori
 - b) zagotovitev kombija za uporabo s strani mladinskih organizacij
 - c) olajšanje postopka za organiziranje dogodkov in aktivnosti v občini Ajdovščina: izboljšanje dostopa do podatkov, manj birokracije, hitrejši postopek, po možnosti tudi zagotovitev možnosti urejanja postopkov prek spleta
 - d) boljša finančna podpora vsem mladinskim organizacijam brez neenakopravne obravnave
- **ureditev/zagotovitev prostorov za glasbene skupine**
 - o veliko mladih izpostavlja potrebo po primernem prostoru za vaje glasbenih skupin, ki bi jih te lahko koristile brezplačno
- **okrepitev dogajanja za mlade po krajevnih skupnostih**
 - o mladi si posebej želijo, da bi imela vsaka krajevna skupnost prostor za mlade, v katerem bi se lahko izvajali dogodki in aktivnosti Mladinskega centra (predavanja,

delavnice, tečajji ipd.) ter druge dejavnosti, ki se sicer že izvajajo v mestu Ajdovščina (tečajji plesa, odbojke, fotografije ipd.)

- **ureditev Centra šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD)**
 - eden izmed konkretnih predlogov mladih za izboljšanje pogojev za kakovostno preživljanje prostega časa v občini Ajdovščina je ureditev Centra šolskih in obšolskih dejavnosti: predlagajo, da se za tovrstne potrebe izkoristi hotel na Predmeji, ki trenutno propada in je potreben prenove – lahko bi se ga uredilo v CŠOD s prostori za mlade, morebiti tudi hostlom
 - CŠOD bi lahko tako koristili padalci in drugi turisti, uporabljalo bi se ga za šole v naravi, prav tako pa bi lahko pokrival tudi vse krožke, šolske in obšolske dejavnosti, ki se na območju Gore ne izvajajo

- **večje spodbujanje kulturno-umetniške dejavnosti mladih**
 - mladi si želijo več finančnih sredstev na občinskih razpisih za kulturo in prireditve ter s tem več posluha za mlade ustvarjalce, kulturnike, prireditve, festivale, ki jih mladi in ostali domačini potrebujejo za kakovostno preživljanje prostega časa
 - ob ugotavljanju, da v občini Ajdovščina deluje mnogo umetnikov predlagajo, da se katere od neizkoriščenih prostorov v občinski lasti po simbolični ceni odda v najem mladim ustvarjalcem/podjetnikom ter se na ta način poskrbi za razvoj občine v kraj mladih perspektivnih umetnikov
 - pri tem navajajo tudi željo po vzpostavitvi aktivnega mladinskega gledališča

- **boljši pogoji za razvoj mladinskega turizma**
 - mladi si želijo večje podpore Občine mladinskemu turizmu v občini Ajdovščina
 - pri tem izpostavljajo predvsem potrebo po ureditvi naravnih parkov in obstoječih gozdnih drugih poti za turiste, ki so zaraščene in slabo označene, ureditvi tematskih poti in kolesarskih tur, oblikovanju brošure s kolesarskimi in drugimi turistom privlačnimi potmi v občini, organiziranju atraktivnih športnih in rekreacijskih programov, ureditvi adrenalinskega parka, vzpostavitvi info točke na območju Gore ter nenazadnje po obnovitvi colskega gradu, ki je zanimiv za turiste
 - eden izmed predlogov mladih na področju spodbujanja turizma je tudi obnova/oživitev Jochmanovega mlina, v katerem bi bilo mogoče urediti letalski muzej z dosežki podjetja Pipistrel ali muzej tehnične dediščine, ki bi ga lahko dopolnjevala tematska pot po tehniški dediščini ob Hublju do Izvira
 - mladi poudarjajo tudi potrebo po ozaveščanju domačinov, da imajo od pravega pristopa k turizmu lahko samo koristi, ker se jih danes nad turisti veliko pritožuje zaradi onesnaževanja in razdejanja, ki ga ti pustijo za sabo, s pravim pristopom, sprejemljivim za domačine, ureditvijo in planiranjem turizma pa bi ga domačini lahko sprejeli in bi jim prinašal nove zaposlitve in koristi

Mladi razmišljajo...

V Ajdovščini manjka predvsem dogajanja, ki bi spodbudilo mlade in stare, da bi na dan petka vstali izpred TV sprejemnikov in računalnikov. Živahna družba je boljša kakor virtualni svet. Sprememb si želimo predvsem v živahnosti mesta, toda zabavo v mejah normale ter s spoštovanjem starejših občanov. Ureditev prometa bi bila najboljša z nekoliko več krožišči, ki bi sprostila promet. V občini bi bilo tudi dobrodošlo boljše razumevanje mladih in njihovih potreb in želja. Občina bi morala dati več možnosti mladim za izkazovanje svojih sposobnosti.

Moti me, da ste mladi odrinjeni na rob Ajdovščine in da je mestno središče, ki naj bi bilo srce mesta, zapuščeno. Mislim, da bi se moralo poudariti, da je mesto mladih v mestu, ne na njegovem robu ali okolici. Starejši občani se moramo zavedati, da je v vas bodočnost in včasih tudi kaj potrpeti in živeti v sožitju. Me veseli, da ste aktivni in da prihaja do dialoga z Občino.

8. ŠPORT

»Pogrešam, da bi imeli, tako kot v Kopru, omogočen najem telovadnice, kamor se najaviš in lahko prideš igrat nogomet, odbojko, košarko.«

→ Anita

Soustvarjanje pogojev za razvoj športa kot ene izmed pomembnih dejavnosti družbe, izraza njene dinamike in dela splošne kulture, bogati kakovost življenja prebivalcev v lokalni skupnosti. Šport namreč značilno pripomore k sooblikovanju posameznika ter k ohranjanju ravnovesja med delom in sprostitvijo, krepí posameznikovo zdravje in spodbuja njegovo ustvarjalnost, pospešuje medsebojno sodelovanje in prispeva h grajenju vloge posameznika v skupini. Poleg tega šport predstavlja pomemben dejavnik v krepitvi zdravja v družbi in zlasti med mladimi odločilno vpliva na preprečevanje in zdravljenje vrste sociopatoloških pojavov, kot so potepuštvó, huliganstvo, mladinsko prestopništvo, pijančevanje in zasvojenost z drogami. Prav športne aktivnosti otrok in mladine morajo zaradi vpliva na telesni in duševni razvoj mladega človeka oz. na grajenje podobe odrasle osebnosti, del katere je mogoče zdravo oblikovati le s specifičnimi gibalnimi dejavnostmi, imeti pomembno vlogo pri ukrepih na področju športa v občini.

Mladi v občini Ajdovščina si v velikem obsegu želijo **več različnih možnosti športnega udejstvovanja**. Poleg tega na tem področju predvsem izpostavljajo željo po **večji cenovni dostopnosti oz. brezplačnosti športnih aktivnosti** ter po **večjem številu organiziranih športnih aktivnosti po krajevnih skupnostih**.

V celoti so želje mladih na področju prostega časa v občini Ajdovščina naslednje:

- **večja ponudba športnih aktivnosti**
 - med športnimi aktivnostmi, ki bi si jih želeli v občini, mladi naštevajo sledeče: aerobika, organizirani pohodi v okoliške kraje, gokart, odbojka, ženska košarka, odbojka na mivki, joga, paintball, ples, tečaj potapljanja, lokostrelstvo, hokej na travi, smučarski skoki, borilne veščine, vodna aerobika, delavnice navijaških skupin, plavanje, ženski nogomet, ritmična gimnastika, jahanje, base jumping, boks, pilates

- **ureditev stare in zagotovitev nove športne infrastrukture**
 - mladi si želijo **več nove športne infrastrukture** v občini, zlasti pa navajajo sledeče: fitnes na prostem in igrišče za ekipne športe v Palah, tekaška steza, trim steza, skakalnica na bazenu, igrišče za golf, poti za tek na smučeh, igrišče za odbojko na mivki, kotalkarska steza, bob steza, igrišče za hokej, adrenalinski park, kolesarske steze
 - prav tako poudarjajo potrebo po **ureditvi oz. obnovi stare športne infrastrukture**, in sicer:
 - povečanje skate parka v Palah - mladi predlagajo, da se, v kolikor se zgradi novo igrišče za košarko, starega lahko nameni za večji skate park
 - ureditev balinišča
 - ureditev pešpoti
 - prenova plezalne stene
 - zagotovitev trampolina za športni park Budanje
 - razširitev bazena
 - prenova fitnesa in zamenjava njegove opreme
 - ureditev športnega parka na Predmeji

- pregled in ureditev vseh zunanjih športnih igrišč z zamenjavo športne opreme, kjer je to potrebno
- **cenovna dostopnost oz. brezplačnost športnih aktivnosti in uporabe športne infrastrukture**
 - mladi si v velikem številu želijo možnost brezplačne uporabe športne dvorane za mlade, kar najbolj pogrešajo v zimskem času; predlagajo, da se to zagotovi v popoldanskem času vsaj dvakrat na teden po 4 ure za rekreacijo, šport, ples itd.
 - mladi prav tako omenjajo željo po znižanju cen športnih programov za mlade oz. uvedbo občinskih subvencij za športno udejstvovanje
- **možnost koriščenja športnih igrišč ob večernih urah**
 - pri tem si mladi želijo predvsem dovoljenja za večerno uporabo reflektorjev na igriščih, kjer je to mogoče
- **večje število organiziranih športnih prireditev**
 - med njimi mladi navajajo nogometne turnirje, rokometne turnirje, pink ponk turnirje, plesne prireditve in tek v petkah
- **večja finančna sredstva za uspešne športne ekipe**
 - pri tem mladi izpostavljajo rokometni klub

9. INFORMIRANJE

»Ne vem, če je dejavnosti za mlade v občini dovolj, vem le, da niso dovolj promovirane.«

→ Anita

Informiranje mladih s strani Občine mora prvenstveno poskrbeti za to, da zagotovi ustrezno informiranost mladih o ukrepih in možnostih, ki so jim na voljo. Dejstvo je, da potrebujejo mladi informacije že na začetku osamosvajanja, kot so na primer informacije, ki vodijo v ustrezno izbiro srednjega ali visokošolskega izobraževanja. Potrebe po kakovostnih informacijah v obdobju mladosti pa od zaključka osnovnošolskega izobraževanja samo še naraščajo in se (za potrebe mladinske politike) zaključijo z njihovo samostojnostjo.

Mladi v občini Ajdovščina pogrešajo celovit dostop do vseh informacij, ki jih zadevajo. V razpravi izpostavljajo tako različne vrste informacij, ki bi jih potrebovali, kot tudi kanale, preko katerih bi si želeli obveščanja.

Želijo si predvsem **ustreznih in širokih informacij na naslednjih področjih**:

- mladinsko dogajanje
- urejanje stanovanjskega vprašanja
- možnosti zaposlovanja
- izobraževanja, tečaji in inštrukcije
- prireditve, dogodki in ostalo kulturno-zabavno dogajanje
- natečaji in avdicije na različnih področjih
- izleti in letovanja
- možnosti formalnega izobraževanja
- štipendije
- ugodnosti za mlade na različnih področjih
- razpisi evropskih sredstev, zlasti tistih, ki so primerni za urejanje podeželja in vasi
- športno dogajanje v občini

Za učinkovito informiranje o teh področjih predlagajo **uporabo naslednjih kanalov**:

- Mladinski center in njegova spletna stran
- spletna stran Občine
- socialna omrežja
- elektronska pošta
- plakati in letaki
- glasilo, namenjeno mladim
- občinsko glasilo (stran za mlade v Ajdovskih novicah) in drugi časopisi
- spletne strani mladinskih organizacij
- radijski program ali posebna radijska oddaja za mlade
- oglasne deske v srednjih šolah
- predavanja v šolah
- reklame, video posnetki
- ustno medvrstniško in medgeneracijsko informiranje
- grafiti

Pri tem si večina mladih želi, da bi bile vse informacije zbrane prav na spletni strani Občine. Prav tako poudarjajo, da bi bilo informacije potrebno redno osveževati.

Mladi poleg tega podajajo nekatere konkretne dodatne predloge za izboljšanje informiranja v občini:

- **zagotovitev IKT optičnega omrežja in mobilnega omrežja v vseh ruralnih predelih**
 - mladi so prepričani, da odsotnost tovrstnih telekomunikacijskih povezav pomembno vpliva na selitve mladih v mesta
- **zagotovitev možnosti brezplačnega interneta za šoloobvezne učence, dijake in študente**
 - mladi si želijo, da bi bil dostop do interneta omogočen prav vsem mladim
- **vzpostavitev posebne spletne strani, namenjene nudenju inštrukcij**
 - pri tem mladi poudarjajo pomembnost dostopa do tovrstnih informacij na enem mestu, kar mladim močno izboljša pogoje iskanja informacij
- **(večja) finančna podpora časopisom krajevnih skupnosti**
 - pri tem sta bila posebej izpostavljena Colski časopis in časopis Gora

10. PARTICIPACIJA

»Tako in tako nimam nobenega vpliva na politiko, kljub raznoraznim volitvam in referendumom, ki se jih udeležimo, se na koncu tako in tako odločajo po svoje.«

→ Mateja

Sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalni ravni je ključnega pomena za razvoj bolj demokratične, vključujoče in uspešne družbe. Sodelovanje v demokratičnem življenju skupnosti je več kot le udeležba (aktivna ali pasivna) na volitvah, čeprav je to pomemben sestavni del. Bistvo udeležbe v družbi in aktivnega državljanstva je, da imajo mladi možnost, prostor in podporo, da lahko sodelujejo pri odločanju in vplivajo na odločitve ter se vključujejo v različne dejavnosti in s tem prispevajo h graditvi boljše družbe.

Mladi v občini Ajdovščina si želijo **več participacije pri sprejemanju odločitev in sodelovanja z Občino**, in sicer pri:

- organizaciji prireditev (športnih, družabnih ...),
- reševanju stanovanjske problematike,
- razvoju podjetništva in gospodarstva občine,
- urbanističnem načrtovanju občine,
- razvoju ekologije v občini,
- reševanju problematike zaposlovanja mladih in
- na področju mladih nasploh (v mladinskih organizacijah in na ravni občine).



H · I · Š · A M · L · A · D · I · H

MLADINSKI CENTER IN HOTEL AJDOVŠČINA

Opredelitev Mladinskega centra in hotela Ajdoščina do rezultatov raziskav Strategije za mlade



H · I · Š · A

M · L · A · D · I · H



Uvod

Katalog želja mladih predstavlja nabor idej, pričakovanj in potreb mladih v občini Ajdovščina na vseh področjih javnega življenja, ki neposredno ali posredno mlade zadevajo. Nastal je v okviru projekta priprave lokalne strategije za mlade, ki ga v času od januarja do septembra 2012 v sodelovanju z Občino Ajdovščina vodi Mladinski svet Ajdovščina. Končni cilj projekta je sprejem novega pravnega akta (tj. strategije) na ravni občine, ki bo za čas naslednjih petih let strukturirano vsebinsko in finančno začrtal delovanje Občine na področju mladine. Katalog je pri tem namenjen celoviti seznanitvi z željami mladih v občini, na podlagi česar bo kasneje lokalno strategijo za mlade mogoče pripraviti tako, da bo kar najbolje ustrezala njihovim realnim potrebam in pričakovanjem, posledično pa bo njena realizacija lahko tudi optimalno učinkovita. Katalog želja mladih na ta način skupaj z analizo stanja na področju mladine tvori izhodišče za pripravo lokalne strategije za mlade.

Zbrana mnenja mladih so v pričujočem dokumentu na poglavja razporejena po posameznih vsebinskih področjih. Ta področja so izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika, zdravje, mobilnost, prosti čas ter družbenokulturne in mladinske dejavnosti, šport, informiranje in participacija.

V katalogu želja mladih so zajete vse ideje in želje mladih, ki so bile izražene preko prej naštetih kanalov. Realizacija teh želj ni nujno in vedno v pristojnosti Občine, velikokrat posegajo v akterje v sferi mladinskih organizacij in trga, zato je katalog lahko koristen pripomoček za večji nabor tistih, ki se z mladimi dnevno srečujejo.

Mladinski center in hotel Ajdovščina podaja svoja mnenja na predloge oz. želje mladih v Občini Ajdovščina.

1. Izobraževanje

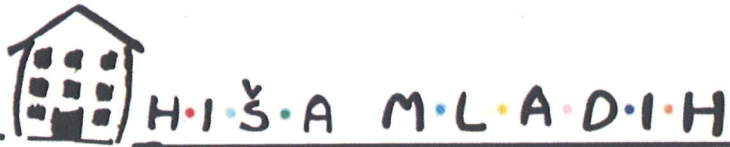
Izobraževanja si mladi v občini Ajdovščina želijo predvsem:

- več raznovrstnih programov neformalnega izobraževanja
- kadrovske štipendije za lokalno značilne poklice s strani lokalnih podjetij
- štipendije za nadarjene dijake in študente
- štipendije za socialno ogrožene mlade
- spodbude za pridobivanje delovnih izkušenj tekom formalnega izobraževanja
- intenzivno redno, celostno in razpršeno informiranje in svetovanje o možnostih različnih vrst izobraževanj

Mladinski center in hotel Ajdovščina že od selitve v nov objekt omogoča obiskovanje raznoraznih tečajev, delavnic, krožkov, ipd. iz različnih področji v okviru finančnih zmožnosti in vsekakor strmi k pridobivanju sredstev iz razpisov, da bi bila vsa ta neformalna izobraževanja cenovno dostopna ali celo brezplačna. Do sedaj so s strani Mladinskega centra bila ta izobraževanja po večinoma brezplačna.

Hkrati je Mladinski center in hotel Ajdovščina že do sedaj in bo tudi v prihodnje nudil materialno (prostore in opremo) in kadrovsko podporo za pridobivanje dodatnih sredstev z organizacijo dobrodelnih akcij in koncertov.

Mladinski center in hotel Ajdovščina že od selitve v nov objekt omogoča opravljanje obvezne prakse med študijem, ki zaradi finančnih nezmožnosti ni plačana, a vendar je. Mladinski center še vedno omogoča prostovoljno delo v okviru Mladinskega prostovoljnega dela, programa, ki ga je prevzel od Centra za socialno delo



Ajdovščina. Mladinski center in hotela Ajdovščina vsekakor podpira sofinanciranje uvajanja študentov na delovnem mestu, ki bi potekalo v mladinskem centru oz. mladinskem hotelu.

Mladinski center in hotel Ajdovščina je že do sedaj in bo tudi v prihodnje nudil take vrste informiranje in svetovanje v okviru kadrovske sposobnosti. Želja v prihodnje je, da bi sam postal kjer bi mladi pridobili vse potrebne informacije. Ali v samem MC-ju ali na njegovi spletni strani, ki bi imela posebno rubriko – o tem že poteka dogovor s občinsko upravo oz. osebo s strani občine zadolženo za prenovo občinske spletne strani.

2. Zaposlovanje

V tem kontekstu mladi Občini predlagajo realizacijo naslednjih ukrepov na občinski ravni, ki bi po njihovem mnenju olajšali zaposlovanje mladih v občini ter pomagali mladim pri iskanju dela in zaposlitve:

- oblikovanje in objava seznama gospodarskih subjektov in njihovih dejavnosti v občini
- vzpostavitev sodobnejših načinov sporočanja in obveščanja o lokalnih zaposlitvenih priložnostih, delavnicah, tečajih, prostih delovnih mestih
- omogočanje/subvencioniranje praks, pripravništva oz. nabiranja praktičnih delovnih izkušenj
- subvencije za delodajalce za namen zaposlovanja mladih
- oblikovanje kadrovske štipendijske sheme na ravni občine Ajdovščina,
- povezovanje mladih brezposelnih in uspešnih mladih podjetnikov
- nagrajevanje podjetij, ki zaposlujejo mlade
- ustanovitev enotne svetovalne točke za mlade
- oglaševanje prostih delovnih mest v lokalnem časopisju in na spletnih straneh,
- ustanovitev zaposlovalne agencije,
- svetovanje dijakom in osnovnošolcem glede možnosti zaposlitev v prihodnosti

Mladinski center in hotel Ajdovščina si prizadeva, da bi bil seznam objavljen na njegovi spletni strani, ki bi imela posebno rubriko – o tem že poteka dogovor s občinsko upravo oz. osebo s strani občine zadolženo za prenovo občinske spletne strani. Prizadevamo si, da bi bil seznam objavljen na njegovi spletni strani, ki bi imela posebno rubriko – o tem že poteka dogovor s občinsko upravo oz. osebo s strani občine zadolženo za prenovo občinske spletne strani. Ista vsebina na obeh spletnih straneh.

Že od selitve v nov objekt omogočamo opravljanje obvezne prakse med študijem, ki zaradi finančnih nezmožnosti ni plačana, a vendar je. Vsekakor bi subvencioniranje v okviru zmožnosti s strani občine Ajdovščina vso stvar olajšalo.

Mladinski center in hotel Ajdovščina tudi ostale ukrepe podpira in pri uresničevanju pripomore z nudenjem materialne (prostori in oprema) in kadrovske podpore.

3. Stanovanjska problematika

Mladi v Ajdovščini s svojimi bivanjskimi razmerami sicer v splošnem niso nezadovoljni, a jih velika večina živi s starši, hkrati pa si tudi velika večina želi samostojno urediti stanovanjsko vprašanje, pri čemer jih prvenstveno ovira pomanjkanje finančnih sredstev. Na tej osnovi so skozi razpravo oblikovali naslednje rešitve in spremembe na področju stanovanjske politike v občini Ajdovščina, ki bi jim olajšale pot do lastnega stanovanja:

- subvencije za najemnine mladih v tržnih najemniških stanovanjih



MLADINSKI CENTER IN HOTEL AJDOVŠČINA

- širše dostopni ugodnejši krediti za mlade za nakup prvega stanovanja
- znižanje cen stanovanj
- gradnja novih stanovanj za mlade, ki bodo cenovno bolj dostopna
- povečanje števila neprofitnih stanovanj za mlade in mlade družine; ustanovitev Stanovanjskega sklada

Mladinski center in hotel Ajdovščina predloge podpira.

4. Zdravje

Mladi v občini Ajdovščina so dobro ozaveščeni o pomenu zdravja za njihov razvoj in temu primerno pogrešajo bolj intenzivno vlogo Občine pri zagotavljanju njim ustreznih pogojev za vodenje zdravega življenjskega sloga. V tem kontekstu izražajo, da si želijo **več preventivnih programov na področju zdravja v občini**, kot so informiranje na področju zlorabe drog, spolne vzgoje, duševnega zdravja ipd., predvsem pa si velika večina želi **več možnosti za cenovno ugodno oz. brezplačno rekreacijo v prostem času, zlasti v zimskem obdobju**.

Mladinski center in hotel Ajdovščina predloge podpira.

5. Mobilnost

Mladi v Ajdovščini močno pogrešajo boljše pogoje za mobilnost, kar dokazujejo številne želje, ki so jih na tem področju oblikovali. Med njimi velja posebej izpostaviti zelo pogosto izražene želje, in sicer: (a) več avtobusnih povezav med mestom Ajdovščina in okoliškimi vasi ter z večjimi kraji izven občine z večjim številom terminov, ki ustrezajo izobraževalnim in prostočasnim dejavnostim mladih v občini (b) ugodnejše cene javnega prevoza za mlade, (c) ureditev izposojevalnice koles oz. drugih manjših prevoznih sredstev, (č) ureditev kolesarskih stez in (d) večje število taksi prevoznikov z dostopno ceno prevoza.

V celoti so pričakovanja mladih na področju mobilnosti v občini naslednja:

- **več avtobusnih linij oz. povezav**
- **ugodnejše cene javnega prevoza za mlade**
- **ureditev izposojevalnice koles oz. drugih manjših prevoznih sredstev**
- **ureditev kolesarskih stez**
- **večje število taksi prevoznikov z dostopnimi cenami prevozov**
- **organizacija prevozov ob različnih prireditvah in v večernem oz. nočnem času**
- **ureditev železniških povezav**
- **ureditev prometne infrastrukture**
- **uvedba alternativnih javnih prevoznih sredstev**

Mladinski center in hotel Ajdovščina predloge podpira, hkrati bi pa ena izmed postaj izposojevalnice koles lahko bila ob objektu.

Poleg izboljšanja znotrajobčinske in medobčinske mobilnosti pa si mladi v Ajdovščini želijo tudi več možnosti za mednarodno mobilnost. Na tem mestu večina mladih poudarja željo po **večjih možnostih kratkotrajnih formalnih in neformalnih izobraževanj v tujini ter izmenjav in delovnih praks v tujini**.

Poleg tega navajajo še naslednje zelene spodbude za mednarodno mobilnost:

- štipendije za izobraževanje in usposabljanje v tujini
- organizacija mednarodnih taborov (učenje tujih jezikov ipd.), mednarodnih športnih tekmovanj, mednarodnih umetniških delavnic in natečajev, festivalov in medkulturnih prireditev
- zagotovitev strokovne pomoči mladim pri prijavih na mednarodne razpise ali pozive
- boljše informiranje o možnostih mednarodne mobilnosti mladih iz Ajdovščine
- povečanje števila tujih učiteljev v izobraževalnih institucijah

Mladinski center in hotel Ajdovščina predloge podpira, saj tudi sam prispeva k mednarodni mobilnosti mladih, organiziranju taborov, delavnic, natečajev, prireditev in festivalov in to bo v večjem obsegu delal tudi v prihodnje.

6. Prosti čas, družbenokulturne dejavnosti in mladinske dejavnosti

Mladim v občini Ajdovščina manjka predvsem kvalitetnih zabav in koncertov. Še posebej pogrešajo prireditev Ajdovščina v maju. Veliko jih izpostavlja tudi potrebo po ureditvi prireditvenega prostora za mladinske ter druge dogodke ter infrastrukture za kino predstave oz. kino večere. Po njihovem mnenju bi morale biti več organiziranega druženja mladih in izobraževanj, delavnic ter tečajev, ki pa bi morali biti cenejši.

V celoti so želje mladih na področju prostega časa v občini Ajdovščina naslednje:

- **večje možnosti za zabavo in druženje**
- **kino si v občini Ajdovščina želi velika večina mladih**
- **večje možnosti družbenokoristnega preživljanja prostega časa**
- **večje možnosti za poučne prostočasne aktivnosti**
- **oživitev starega mestnega jedra - Lavričev trg, obzidje**
- **ureditev prostorov za mladinsko dejavnost**
- **podpora mladinskim organizacijam in mladinskem delu**
- **ureditev/zagotovitev prostorov za glasbene skupine**
- **okrepitev dogajanja za mlade po krajevnih skupnostih**
- **ureditev Centra šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD)**
- **večje spodbujanje kulturno-umetniške dejavnosti mladih**
- **boljši pogoji za razvoj mladinskega turizma**

Mladinski center in hotel Ajdovščina se v svojem programu mesečno organizira ali sodeluje pri tradicionalnih dogodkih (Teden mode, Filmski festival Baw Baw, Festival Hiše mladih; Letni vrt, Štrudl fest, ...). Že sedaj na svoji spletni strani informira o vseh dogodkih v in ob objektu, pa tudi v drugih krajih občine Ajdovščina.

Mladinski center in hotel Ajdovščina je pobudnik ideje o preoblikovanju prostorov bivšega Inteko d.o.o. v koncertno-gledališko dvorano ob podpori Mladinskega sveta Ajdovščina, Kluba ajdovskih študentov in dijakov, KUD Javorov hudič, ipd..

Mladinski center in hotel Ajdovščina ima v načrtu nakup velikega prenosnega platna, da bi lahko omogočili gledanje filmov na dvorišču, kjer je tribuna oz. zunanji amfiteater že narejen oz. v prireditveni dvorani Mladinskega centra in hotela Ajdovščina. Poleg tega je mladinski center letos organiziral filmski festival, na katerega se je prijaviło 17 filmov, več kot 10 avtorjev in za katerega so v načrtu ponovitve v naslednjih letih.



MLADINSKI CENTER IN HOTEL AJDOVŠČINA

Mladinski center in hotel Ajdovščina predlog podpira, saj se tovrstnih akcij udeležuje s svojimi zaposlenimi ali jih celo organizira.

Mladinski center in hotel Ajdovščina se po finančnih zmožnostih trudi organizirati in v prihodnosti še povečati število čim bolj pestrih predavanj, delavnic, tečajev, ipd..

Mladinski center in hotel Ajdovščina predlog o ureditvi prostorov za mladinsko dejavnost podpira, saj konstantno ureja okolico po finančnih zmožnostih. Med drugim je pobudnik ideje o preoblikovanju prostorov bivšega Inteko d.o.o. v koncertno-gledališko dvorano ob podpori Mladinskega sveta Ajdovščina, Kluba ajdovskih študentov in dijakov, KUD Javorov hudič, ipd..

Mladinski center in hotel Ajdovščina predlog podpore podpira, saj je že sam bil pobudnik zagotovitve kombija za uporabo s strani mladinskih organizacij, a žal neuspešno.

Mladinski center in hotel Ajdovščina predlog za zagotovitev prostorov glasbenim skupinam podpira in predlaga morebiten prostor v zakloniščih med Zdravstvenim domom in podjetjem Fructal d.d..

Mladinski center in hotel Ajdovščina predlog okrepitve dogajanja za mlade po KS podpira saj ima v načrtu obisk domov krajanov in izvajanjem predavanj, delavnic, tečajev, ipd.. glede na odziv pa dejavnost še okrepit.

Mladinski center in hotel Ajdovščina: predloge nadvse podpira, saj je sam vpet v turistično dejavnost, ki je v občini Ajdovščina preslabo razvita, v svetovnem merilu pa še ena redkih rastočih panog.

7. Šport

Mladi v občini Ajdovščina si v velikem obsegu želijo **več različnih možnosti športnega udejstvovanja**. Poleg tega na tem področju predvsem izpostavljajo željo po **večji cenovni dostopnosti oz. brezplačnosti športnih aktivnosti** ter po **večjem številu organiziranih športnih aktivnosti po krajevnih skupnostih**.

V celoti so želje mladih na področju prostega časa v občini Ajdovščina naslednje:

- **večja ponudba športnih aktivnosti**
- **ureditev stare in zagotovitev nove športne infrastrukture**
- **cenovna dostopnost oz. brezplačnost športnih aktivnosti in uporabe športne infrastrukture**
- **možnost koriščenja športnih igrišč ob večernih urah**
- **večje število organiziranih športnih prireditev**
- **večja finančna sredstva za uspešne športne ekipe**

Mladinski center in hotel Ajdovščina predloge nadvse podpira, še posebej športnih površin v neposredni okolici objekta hkrati pa tudi sam organizira turnirje v športih, ki jih lahko finančno in materialno lahko.

8. Informiranje

Mladi v občini Ajdovščina pogrešajo celovit dostop do vseh informacij, ki jih zadevajo. V razpravi izpostavljajo tako različne vrste informacij, ki bi jih potrebovali, kot tudi kanale, preko katerih bi si želeli obveščanja.

Želijo si predvsem **ustreznih in širokih informacij na naslednjih področjih**:

- mladinsko dogajanje
- urejanje stanovanjskega vprašanja
- možnosti zaposlovanja



MLADINSKI CENTER IN HOTEL AJDOVŠČINA

- izobraževanja, tečaji in inštrukcije
- prireditve, dogodki in ostalo kulturno-zabavno dogajanje
- natečaji in avdicije na različnih področjih
- izleti in letovanja
- možnosti formalnega izobraževanja
- štipendije
- ugodnosti za mlade na različnih področjih
- razpisi evropskih sredstev, zlasti tistih, ki so primerni za urejanje podeželja in vasi
- športno dogajanje v občini

Za učinkovito informiranje o teh področjih predlagajo **uporabo naslednjih kanalov:**

- Mladinski center in njegova spletna stran
- spletna stran Občine
- socialna omrežja
- elektronska pošta
- plakati in letaki
- glasilo, namenjeno mladim
- občinsko glasilo (stran za mlade v Ajdovskih novicah) in drugi časopisi
- spletne strani mladinskih organizacij
- radijski program ali posebna radijska oddaja za mlade
- oglasne deske v srednjih šolah
- predavanja v šolah
- reklame, video posnetki
- ustno medvrstniško in medgeneracijsko informiranje
- grafiti

Pri tem si večina mladih želi, da bi bile vse informacije zbrane prav na spletni strani Občine. Prav tako poudarjajo, da bi bilo informacije potrebno redno osveževati.

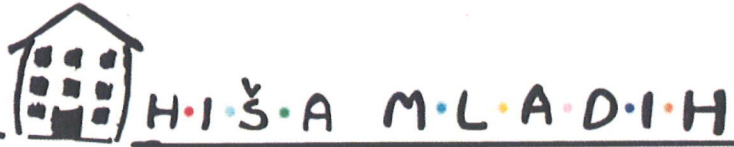
Mladinski center in hotel Ajdovščina predloge nadvse podpira, saj se sam trudi ponujati pestre informacije na raznorazne načine informiranja preko različnih kanalov.

Mladi poleg tega podajajo nekatere konkretne dodatne predloge za izboljšanje informiranja v občini:

- **zagotovitev IKT optičnega omrežja in mobilnega omrežja v vseh ruralnih predelih**
- **zagotovitev možnosti brezplačnega interneta za šoloobvezne učence, dijake in študente**
- **vzpostavitev posebne spletne strani, namenjene nudenju inštrukcij**
- **(večja) finančna podpora časopisom krajevnih skupnosti**

Mladinski center in hotel Ajdovščina že sedaj omogoča dostop do brezplačnega interneta v objektu in tako bo tudi v bodoče. Med drugim predlog o spletni strani za nudenje inštrukcij podpira, saj bi lahko del spletne strani bil namenjen prav temu.

9. Participacija



MLADINSKI CENTER IN HOTEL AJDOVŠČINA

Mladi v občini Ajdovščina si želijo več participacije pri sprejemanju odločitev in sodelovanja z Občino, in sicer pri:

- organizaciji prireditev (športnih, družabnih ...),
- reševanju stanovanjske problematike,
- razvoju podjetništva in gospodarstva občine,
- urbanističnem načrtovanju občine,
- razvoju ekologije v občini,
- reševanju problematike zaposlovanja mladih in
- na področju mladih nasploh (v mladinskih organizacijah in na ravni občine).

Mladinski center in hotel Ajdovščina želje mladih podpira in lahko pomaga s kadrovske, materialno in prostorsko participacijo.





Razvojna agencija ROD

Gregorčičeva 20, 5270 Ajdovščina, Slovenija
T: +386 5 365 36 00, F: +386 5 365 36 06,
E: ra.rod@siol.net, W: www.ra-rod.si



Občina Ajdovščina
g. Janez Furlan
Cesta 5. maja 6/A

5270 Ajdovščina

				OBČINA AJDOVŠČINA							
Prejeto:											
25 -07- 2012											
Org. enota	Stev.	Pril.	Vred.								
UA	007-4	12-4									

Ajdovščina, 24. julij 2012

ZADEVA: STRATEGIJA ZA MLADE

Spoštovani!

Na podlagi vašega dopisa št. 007-4/2012 z dne, 3.7.2012 vam v nadaljevanju posredujemo opredelitev Razvojne agencije ROD do rezultatov raziskav na področju mladine v Ajdovščini za naše področje dela in načrt našega zavoda za obdobje od 2013 do 2018 v povezavi z navedenimi raziskavami.

Lepo pozdravljeni,

David Bratož,
v.d. direktorja



Priloge:

- *Opredelitev Razvojne agencije ROD do izvedenih raziskav*
- *Plan možnih ukrepov in aktivnosti v zvezi s Katalogom želja mladih*

STRATEGIJA ZA MLADE –
Opredelitev Razvojne agencije ROD do izvedenih raziskav

1. Analiza ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine

A. Izobraževanje mladih

o formalna dimenzija: finančna podpora, infrastrukturna podpora, strokovna podpora

4. štipendijska shema ROD REGIJSKA ŠTIPENDIJSKA SHEMA

Razvojna agencija ROD je eden izmed partnerjev v projektu Štipendijska shema Goriške statistične regije (RŠS). Cilj projekta je pomagati delodajalcem pridobivati ustrezne kadre in mlade usmerjati v pridobivanje izobrazbe in znanj, ki jih gospodarstvo regije potrebuje.

Štipendija iz RŠS je sestavljena iz treh delov: sredstva Evropskega socialnega sklada (v višini 50 % dodeljene kadrovske štipendije brez dodatkov delodajalca, vendar največ v višini 30 % minimalne plače, skladno s 37. členom Zakona o štipendiranju); sredstev občin (v višini največ do 25 % dodeljene kadrovske štipendije) ter sredstev delodajalcev (v višini od 25 % do 50 % dodeljene kadrovske štipendije).

Razvojna agencija ROD v okviru projekta obvešča delodajalce, da imajo možnost podeliti kadrovske štipendije, katere so sofinancirane s strani države (Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije) in občin (v tem primeru Občine Ajdovščina) ter obvešča dijake in študente o možnosti pridobitve štipendije. Na območju Občine Ajdovščina je bilo od šol. leta 2008/2009 dalje podeljenih 25 štipendij, ki so tudi delno sofinancirane iz občinskega proračuna.

Nosilec Štipendijske sheme Goriške statistične regije (RŠS) je Posoški razvojni center. Poleg Razvojne agencije ROD v projektu sodeluje tudi Občina Ajdovščina.

B. Zaposlovanje mladih

o spodbude za samozaposlovanje in podjetništvo

♦ **finančna podpora Razvojni agenciji ROD**

V letu 2011 je občina v proračunu Razvojni agenciji ROD namenila 54.304€ sredstev za delovanje, od česar je realizirala 54.155,28€. Sredstva so bila realizirana v planirani višini za namen kritja dela stroškov za plače ter prispevkov delodajalca ter za kritje dela materialnih stroškov Razvojne agencije Rod.

Prav tako je občina v letu 2011 Razvojni agenciji ROD Ajdovščina dala poročstvo za najem limitnega kredita za obdobje 36 mesecev za izvajanje projektov RUBIRES, CivPro, iCON in Okusi Vipavske v višini 46.986,00€.

V letu 2012 občina kot investicijski transfer načrtuje zagotovitev sredstev Agenciji za dokončno poplačilo prenove strehe za stavbo na Gregorčičevi ulici 20, ki jo je ROD dobila v upravljanje, in sicer v vrednosti 7.500€. Poleg tega bo občina v letu 2012 Agenciji namenila sredstva za delovanje, namenjena kritju dela stroškov za plače ter prispevke delodajalca Razvojne agencije Rod, ter za kritje dela materialnih stroškov. Materialni stroški so se nekoliko povečali na račun povečanja stroškov iz naslova upravljanja objekta (NUSZ, zavarovanje objekta ipd), dodatna pa so sredstva za tekoče vzdrževanje pisarn (beljenje). Predvidena višina sredstev za delovanje Agencije v letu 2012 je bila 54.304€, medtem ko so

se z rebalansom proračuna za leto 2012 ta sredstva dvignila na 60.808,73€. Predvidena občinska sredstva za delovanje Agencije v letu 2013 znašajo 55.778,73€.

Navedena sredstva služijo za nemoteno delovanje Razvojne agencije ROD in izvajanje aktivnosti in nalog tudi v povezavi z aktivnostmi za mlade. Skupaj z Območno obrtno-podjetniško zbornico Ajdovščina vsako leto v okviru delavnic izvajamo promocijo deficitarnih (tehničnih) poklicev za učence 8. razredov z območja občin Ajdovščina in Vipava, ki vključuje predstavitev poklicev in obisk podjetij ter predstavitev shem RSS. V okviru projekta RUBIRES, katerega namen je bil okrepiti zavest prebivalcem na področju biomase, izvesti aktivnosti, ki bodo pripomogle k njeni uporabi ter povečati število njenih uporabnikov, so bile izvedene tudi številne aktivnosti za mlade: tekmovanje osnovnošolcev s področja uporabe biomase (odzvale so se OŠ Otlica, Ajdovščina in Vipava), zmagovalna ekipa se je udeležila študijskega obiska/ogleda dobrih praks v Nemčiji; natečaj »Ni vse za en koš« s področja ločevanja odpadkov. Projekt se je zaključil konec leta 2011. RA ROD izvaja v okviru aktivnosti vstopne točke VEM tudi promocijske delavnice za srednješolce in potencialne podjetnike na temo osnov podjetništva, ustanovitve podjetja, priprave poslovnih načrtov ter državnih spodbud za razvoj podjetništva.

Spodbujanju podjetništva in konkurenčnosti ter izmenjavi zaposlenih in opravljanju delovnih praks mladih je namenjen tudi projekt iCON.

Okusi Vipavske, festival vina in kulinarike se je v letu 2012 izvajal že 6. leto zapored. Na dogodku se predstavljajo vinarji Vipavske doline ter ponudniki tipičnih domačih dobrot (sir, med, pecivo, oljčno olje ...), dogodek pa vključuje tudi številne delavnice na temo spajanja vina in kulinarike. Številni obiskovalci, veliko zanimanje za delavnice in predavanja, možnost nakupa kmetijskih pridelkov in izdelkov, vrhunska vina, strokovnost in nadvse pozitivni odzivi so atributi, ki tudi v prihodnje obetajo eliten dogodek. Celotno dogajanje je vsako leto prav gotovo vzorčen primer povezovanja kulture, turizma in kmetijstva, kar lahko le pozdravimo.

Namen projekta CivPro je izmenjava znanj, izkušenj in praks na področju razvoja regionalnih usmeritev ter strateških pristopov in modelov s ciljem preprečevanja in zmanjšanja morebitnih groženj in škod, povzročenih ob nesrečah na premoženju, ogrožanju človeških življenj in okolja ter družbe kot celote; vključujoč nesreče in katastrofe, tako naravne katastrofe kot katastrofe povzročene s človeške strani. S projektom želimo osvetliti pomen preventive pred naravnimi in drugimi nesrečami, vključujoč tako lokalne oblasti kot prebivalstvo. Glede na število koristnikov dejavnosti Razvojne agencije ROD lahko njihovo število ocenimo na eno tretjino vseh uporabnikov na letni ravni.

Nobena izmed tu navedenih aktivnosti Razvojne agencije ROD v Analizi ni omenjena, čeprav so bili podatki posredovani. Prav tako menimo, da so za pripravo Strategije za mlade navedeni podatki o sredstvih namenjenih ROD-u irelevantni.

♦ infrastrukturna podpora Razvojni agenciji ROD

Razvojna agencija Rod je s strani občine v letu 2011 pridobila del stavbe na Gregorčičevi ulici 20 v upravljanje. V letu 2012 se Agenciji kot investicijski transfer zagotavlja sredstva za dokončno poplačilo prenove strehe.

Navedena sredstva služijo za nemoteno delovanje Razvojne agencije ROD. Podatek je za pripravo strategije za mlade irelevanten.

2. Analiza mladinske dejavnosti v Občini Ajdovščina.

Naveden dokument Razvojne agencije ROD ne omenja.

3. Katalog želja mladih

V povezavi s Katalogom želja mladih vidimo možnost sodelovanja Razvojnega agencije ROD pri naslednjih aktivnostih na področju izobraževanja in področju zaposlovanja:

a) PODROČJE IZOBRAŽEVANJA

ŽELJA MLADIH / AKTIVNOST	VLOGA RA ROD
več raznovrstnih programov neformalnega izobraževanja - tečaji za mlade podjetnike	Razvojna agencija ROD izvaja različne delavnice za mlade, potencialne podjetnike in delujoča podjetja. Na pobudo vodstva MSA smo v maju 2011 pripravili delavnico na temo osnov podjetništva in ustanovitve podjetja.
kadrovske štipendije za lokalno značilne poklice s strani lokalnih podjetij	Ni razvidno, kaj je mišljeno s terminom »lokalno značilnik« poklic? Potrebna je obrazložitev termina. Razvojna agencija ROD informira podjetja o možnosti sofinanciranja kadrovske štipendije neposredno s strani Javnega sklada za razvoj kadrov in štipendije ali preko Regijske štipendijske sheme (RŠS). RŠS je med drugim namenjena štipendiranju deficitarnih poklicev.
spodbude za pridobivanje delovnih izkušenj tekom formalnega izobraževanja	Razvojna agencija ROD bo v okviru projekta iCON izoblikovala bazo zainteresiranih podjetij in zainteresiranih mladih na lokalnem območju za izvedbo študijskih in delovnih izmenjav v čezmejnem območju (slo/ita).

b) PODROČJE ZAPOSLOVANJA

ŽELJA MLADIH / AKTIVNOST	VLOGA RA ROD
oblikovanje in objava seznama gospodarskih subjektov in njihovih dejavnosti v občini, s pomočjo česar se bodo mladi lažje orientirali na lokalnem trgu dela	Podatki o gospodarskih subjektih in njihovih dejavnostih so javno objavljeni na spletu in so na razpolago v različnih bazah kot npr. AJPES-ePRS; PIRS ... Oblikovanje takega seznama se nam zato ne zdi potrebno. Sicer pa imata tako Razvojna agencija ROD kot Območna obrtno-podjetniška zbornica Ajdovščina oblikovani <u>lastni interni</u> bazi MSP preko katerih informirata podjetja in druge zainteresirane.
ustanovitev zaposlovalne agencije, ki bi mladim aktivno pomagala pri iskanju zaposlitve/samozaposlovanju preko raznih pravnih oseb (inštitut, zavod, ustanova, s.p., d.o.o.),	Razvojna agencija ROD informira vse zainteresirane o različnih oblikah podjetništva in možnosti samozaposlitve. Za posredovanje dela poleg Zavoda RS za zaposlovanje obstajajo številne kadrovske agencije; prav tako so informacije o prostih delovnih mestih dosegljive preko številnih spletnih portalov, zato menimo, da je ustanovitev zaposlovalne agencije nepotrebna.
svetovanje dijakom in	Skupaj z Območno obrtno-podjetniško zbornico

<p>osnovnošolcem glede možnosti zaposlitev v prihodnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> o mladi v ta namen predlagajo tudi spodbujanje sistematičnega sodelovanja podjetij z mladimi že tekom študija ali šolanja v srednji šoli. 	<p>Ajdovščina vsako leto v okviru delavnic izvajamo promocijo deficitarnih (tehničnih) poklicev za učence 8. razredov z območja občin Ajdovščina in Vipava, ki vključuje predstavitev poklicev in obisk podjetij. Učence seznanimo tudi z razmerami na trgu dela. Zadnji dve šolski leti sodelujemo z SŠ Veno Pilon – program vzgojitelj; v okviru učnega modula: Podjetništvo med mladimi.</p> <p>Predlagamo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajanje Podjetniških krožkov za ciljno skupino osnovnošolcev v sodelovanju z OŠ v lokalnem okolju, - študentski podjetniški večeri, - posredovanje E-podjetniških novic mladim, - e-learning (v okviru projekta iCON), - uporaba socialnega omrežja za spodbujanje podjetniške kulture med mladimi - delavnice za študente: osnove podjetništva, inovativni podjetniški pristopi
---	--

Nekatere druge želje mladih, ki so deloma ali v celoti že pokrite s strani VEM točk, t.j. Razvojne agencije ROD in Območne-obrtno podjetniške zbornice Ajdovščina ali Občine Ajdovščina:

a) vzpodbujanje podjetništva in samozaposlovanja mladih:

- organizacija **izobraževalnih delavnic o podjetništvu** ... VEM točke

- **ugodni krediti za zagon podjetja** ... Občina Ajdovščina skupaj z Občino Vipava in OOZ Ajdovščina letno razpisuje kredite z ugodno obrestno mero za malo podjetništvo ter subvencije za inovacije (OA)

b) **promocija lokalnih, avtohtonih vin z odprtjem vinoteke v osrčju Ajdovščine ter ureditvijo katere od stavb propadlih podjetij za polnilno linijo za vina**

Za promocijo lokalnih ponudnikov se med drugim izvajata prireditvi Okusi Vipavske, festival vina in kulinarike ter Vinski hrami Vipavske doline med Martinom in Božičem, na katerih se predstavljajo tudi vinarji iz ajdovske občine. Vinarji imajo tudi možnost predstavljati svoja vina v Vinoteki Vipava, ki pokriva območje celotne Vipavske doline. Pridelovalci dveh avtohtonih sort pinele in zelena so združeni v gospodarsko interesno združenje Konzorcij Zelen.

Iz vsebin navedenih v Katalogu želja mladih je razvidno, da so mladi v lokalnem okolju zelo slabo informirani o ponudbi, ki na lokalnem trgu že obstaja, saj se marsikatera izmed njihovih želja v lokalnem okolju izvaja že dalj časa.

- STRATEGIJA ZA MLADE – Plan možnih ukrepov in aktivnosti v zvezi s Katalogom želja mladih


Razvojna agencija ROD v povezavi s Katalogom želja mladih planira v obdobju od 2013 do 2018 naslednje možne ukrepe in aktivnosti:

načrt izvedbe ukrepa / aktivnosti	leto					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
- vzpostavitev in ažuriranje baze mladih za posredovanje e-podjetniških novic mladim (informacije o razpisih; možnostih štipendiranja; delavnice ...)	x	x	x	x	x	x
- natečaj podjetniških idej v lokalnem okolju (v okviru projekta iCON)	x					
- izvajanje Podjetniških krožkov za ciljno skupino osnovnošolcev v sodelovanju z OŠ v lokalnem okolju		x	x	x	x	x
- delavnice za dijake in študente: osnove podjetništva in vključevanje podjetnikov, inovativni podjetniški pristopi,	x	x	x			
- študentski podjetniški večeri z uspešnimi lokalnimi podjetniki in podjetji iz lokalnega okolja	x	x	x	x	x	x
- podjetniške delavnice za MSP (v okviru projekta iCON)	x					
- seminarji za novoustanavljajoča se podjetja (v okviru projekta iCON)	x					
- e-learning (v okviru projekta iCON)	x					
- izoblikovanje baze zainteresiranih podjetij in zainteresiranih mladih na lokalnem območju za izvedbo študijskih in delovnih izmenjav v čezmejnem območju (slo/ita)(v okviru projekta iCON)	x					
- spodbujanje mreženja (v okviru projekta iCON)	x					
- pomoč pri izdelavi poslovnih načrtov in inovacijskih strategij (v okviru projekta iCON)	x					
- uporaba socialnega omrežja za spodbujanje podjetniške kulture med mladimi	x	x	x	x	x	x
- obiski in ogledi v podjetjih (za posamezne zainteresirane skupine)	x	x	x	x	x	x

Realizacija možnih ukrepov in aktivnosti je odvisna od interesa mladih ter razpoložljivih finančnih sredstev.

Št.: 797/2012

Datum: 20. 7. 2012

 OBČINA AJDOVŠČINA			
26 -07- 2012			
Prejeto:			
Org. enota	Siev.	Pril.	Vred.
KA	007-4	1	1



Zadeva: Strategija za mlade

Spoštovani.

Ljudska univerza Ajdovščina se že vrsto let ukvarja z mladimi na vseh področjih njenega delovanja, tako v okviru formalnega izobraževanja kot neformalnega izobraževanja. Še posebej pa se na naši ustanovi ukvarjamo z **osipniki, mladimi**, ki so predčasno izstopili iz izobraževalnega sistema in nimajo dokončane šole ter so po večini brezposelni. Naše izkušnje iz tega naslova segajo predvsem na področje izobraževanja, socialne neenakosti, brezposelnosti, nasilja v družini in med vrstniki, odvisnostmi od nedovoljenih substanc itd. Izkušnje smo si pridobili v več kot 12 letih dela z mladimi iz celotne Goriške regije. V program **Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM** je bilo vključenih okrog 300 udeležencev, ki so ob strokovni podpori dosegli zastavljene cilje. Delež uspešnosti programa je 80 %, kar pomeni, da je večina udeležencev zaključila s šolanjem, se odločila za ponovno vključitev v šolo ali se zaposlila.

Na Ljudski univerzi Ajdovščina menimo, da je bila analiza stanja na področju mladine v Občini Ajdovščina nujna. Pokazala so se osnovna izhodišča želja in potreb mladih za sprejem ukrepov z namenom izboljšanja stanja na področju aktivne politike mladih. Na podlagi natančnega pregleda analize smo ugotovili, da Ljudska univerza Ajdovščina že vrsto let brezplačno izvaja posamezne ukrepe, ki so bili predlagani s strani mladih znotraj področja izobraževanja npr. **brezplačno svetovanje in informiranje glede možnosti izobraževanja, brezplačna učna pomoč v okviru programa PUM, vrsta brezplačnih neformalnih izobraževalnih programov** itd. Ljudska univerza Ajdovščina svoje dejavnosti redno in intenzivno promovira tako na spletni strani www.lu-ajdovscina.si, na socialnem omrežju **Facebook**, v lokalnih medijih, preko **mesečnega napovednika**, »mailing liste«, brezplačnega naročanja na kategorijo **NOVICE, ODMEVI IN NAPOVEDNIK** na naši spletni strani itd. Iz tega je razvidno, da določene informacije ne prodrejo do mladih. Pri tem bi bilo potrebno večje sodelovanje med posameznimi mladinskimi organizacijami, Občino Ajdovščina in Ljudsko univerzo v smislu obveščanja o možnostih izobraževanja na Ljudski univerzi Ajdovščina preko

njihovih spletnih straneh in drugih oblikah obveščanja z namenom večjega osveščanja mladih.

Več kot 50 letne izkušnje delovanja Ljudske univerze Ajdovščina na področju izobraževanja so privedle do izboljšanja socialnega položaja tako občanov Občine Ajdovščina kot drugih udeležencev iz ostalih področij Severno primorske regije. Na osnovi našega dela, izkušenj in znanj verjamemo, da lahko prispevamo tudi k izboljšanju položaja mladih v Občini Ajdovščina. Naš prispevek je razviden iz spodaj predlaganega načrta ukrepov ter aktivnostmi v zvezi s Katalogom želja mladih.

NAČRT LJUDSKE UNIVERZE AJDOVŠČINA ZA OBDOBJE 2013 – 2018 NA PODLAGI KATALOGA ŽELJA MLADIH

Prispevek Ljudske univerze Ajdovščina v okviru strategije mladih je predvsem s področja izobraževanja, svetovanja in informiranja. Na osnovi **Kataloga želja mladih** lahko ponudimo naslednji plan ukrepov:

• PŘOGRAMI NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA:

Ljudska univerza Ajdovščina izvaja številne oblike in možnosti neformalnega izobraževanja:

- ✓ JEZIKOVNI TEČAJI
- ✓ RAČUNALNIŠKI TEČAJI
- ✓ DELAVNICE ZA PROSTI ČAS
- ✓ DELAVNICE ZA OSEBNI RAZVOJ
- ✓ DELAVNICE ZA KARIERNI RAZVOJ
- ✓ DELAVNICE ZA POVEČANJE MOŽNOSTI ZAPOSLOVANJA
- ✓ NACIONALNE POKLICNE KVALIFIKACIJE
- ✓ ŠTUDIJSKI KROŽKI
- ✓ PROGRAMI USPOSABLJANJA ZA ŽIVLJENJSKO USPEŠNOST
- ✓ PROJEKTNO UČENJE ZA MLAJŠE ODRASLE - PUM
- ✓ UPORABA SPLETNEGA PORTALA CVŽU VITA IN DOSTOP DO E- GRADIV
- ✓ UPORABA SREDIŠČA ZA SAMOSTOJNO UČENJE

Večina programov je za udeležence brezplačna, saj jih sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ter Evropski socialni sklad.

• PROGRAMI FORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA:

- ✓ BREZPLAČNA OSNOVNA ŠOLA
- ✓ PROGRAMI SREDNJE POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA
- ✓ PROGRAMI SREDNJE STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA

- ✓ PROGRAMI DODIPLOMSKEGA IZOBRAŽEVANJA
(možnost višjega in visokošolskega izobraževanja na daljavo)

- **INFORMIRANJE IN SVETOVANJE O MOŽNOSTIH RAZLIČNIH VRST IZOBRAŽEVANJ:**

Informiranje in svetovanje je ena od ključnih dejavnosti naše organizacije. Svetovanje in informiranje prilagajamo posameznim ciljnim skupinam, njihovim potrebam in željam. V času recesije smo prav zaradi potreb okolja pripravili **SVETOVALNE URICE** v sodelovanju z *Zavodom RS za zaposlovanje, OE Nova Gorica*. Vsako sredo od 9.00 do 11.00 ure nudimo brezplačne nasvete in informacije o možnostih izobraževanja. Redno sodelovanje z Zavodom RS za zaposlovanje je privedlo do odličnih rezultatov tako s področja povečanja funkcionalne pismenosti udeležencev, večje informiranosti in izboljšanja zaposljivosti.

Brezplačno svetovanje in informiranje mladih pa še posebej poteka znotraj programa **Projektno učenje za mlajše odrasle**, kjer mladim svetujemo o možnostih nadaljevanja šolanja, učne pomoči, osebnega in kariernega razvoja. Poleg svetovanja v programu PUM pa nudimo tudi različne oblike brezplačnih interesnih delavnic (likovne, glasbene, filmske, kuharske, kreativne itd.) kjer si mladi pridobijo izkušnje in kompetence z namenom izboljšanja osebnega in kariernega razvoja. Posebna oblika dela pa so tudi izbirni in produkcijski projekti na različne teme, kjer mladi krepijo medsebojno sodelovanje, pridobivajo nova znanja, izkušnje, kompetence itd. z namenom izboljšanja njihove razgledanosti, samostojnosti, ustvarjalnosti, funkcionalne pismenosti, podjetnosti itd. Ključnega pomena znotraj programa PUM pa je tudi nudenje brezplačne učne pomoči z namenom dokončanja šolanja.

Namen Ljudske univerze Ajdovščina je področje **svetovanja in informiranja** za mlade dodatno razširiti. Poleg programa PUM, bomo brezplačno svetovanje in informiranje glede možnosti izobraževanja za mlade izvajali enkrat tedensko znotraj Svetovalnih uric, vsako sredo med 9.00 in 11.00 uro na Ljudski univerzi Ajdovščina. Zainteresirani pa se lahko po informacije obrnejo tudi preko elektronskega naslova na info@lu-ajdovscina.si ali preko profila Ljudske univerze Ajdovščina na socialnem omrežju Facebook.

S predlaganimi ukrepi želimo na Ljudski univerzi Ajdovščina pripomoči k večji zaposljivosti, izobraženosti, informiranosti mladih v Občini Ajdovščina s tem pa želimo na splošno prispevati k boljšemu položaju mladih.

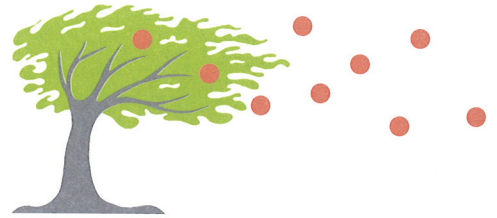
Lep pozdrav

Pripravila:
Anja Jamšek Furlan



Boža Bolčina,
direktorica

Boža Bolčina
50
let

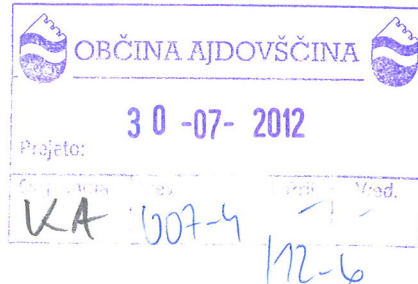


Osnovna šola
Šturje Ajdovščina

Datum: 27. 7. 2012

OBČINA AJDOVŠČINA
Cesta 5. maja 6a

5270 AJDOVŠČINA



Opredelitev našega zavoda do raziskave Strategija za mlade

Spoštovani!

Pregledali smo rezultate analiz Mladinskega sveta Ajdovščina, ki so jih naredili v zvezi s položajem mladih v naši občini. Pozdravljamo njihovo skrb za izboljšanje položaja mladih ter njihovo vključevanje v sfere javnega življenja.

Večino problemov in želja mladih, ki smo jih zasledili tudi v Katalogu želja mladih, zaznavamo tudi mi, saj se z njimi vsak dan srečujemo.

Zavedamo se, da samo formalno znanje v današnjem času ne oblikuje mladih v celoti in da je neformalno znanje za njihov zdajšnji in kasnejši razvoj, velikokrat bolj pomembno. Žal je naš šolski sistem pri pridobivanju tega znanja še vedno precej tog. Zato se na šoli trudimo, da (kolikor je to mogoče) vključujemo v program vsebine z različnih področij, kjer vsak otrok dobi nekaj zase (glede na svoj interes). S tem želimo, da bi šola postala bolj življenjska in odprta ter da bi otroci pridobili znanje in izkušnje, ki jim bodo kasneje v življenju koristile.

Šola deluje na več področjih, in sicer na področju kulture, turizma, ekologije, medgeneracijskega sodelovanja in povezovanja, zdravega življenjskega sloga, preventivnega vzgojnega programa, itd.

Vse od nastanka šole namenjamo posebno pozornost lutkarstvu, saj njegovi začetki izhajajo iz našega okolja. S tem otroci utrjujejo pripadnost kraju in so ponosni na kulturno izročilo ter zapuščino svojih prednikov. V sodelovanju s Hišo mladih organiziramo tudi Pantalonov festival – srečanje lutkovnih skupin s Primorske, prizadevamo pa si tudi, da bi vseslovensko srečanje lutkovnih skupin pripeljali v Šturje – zibelko slovenskega lutkarstva. S svojim delovanjem **na področju kulture** smo si za obdobje treh let pridobili naziv Kulturna šola.

Na šoli že tretje leto zapored v sodelovanju z Gimnastično zvezo Slovenije izvajamo projekt Zdrav življenjski slog. Cilj programa je dodatno vzpodbuditi osnovnošolske otroke k oblikovanju zdravega načina življenja. S pomočjo **športnih aktivnosti**, ki jih ponuja program,

zagotavljamo dodatne in kvalitetnejše aktivnosti na šoli. Z organiziranim gibanjem vplivamo na odpravljanje posledic negativnih vplivov sodobnega načina življenja.

V sodelovanju s Planinskim društvom Ajdovščina občasno ob sobotah organiziramo izlete za starše, učence in učitelje. Vsako leto organiziramo dan gibanja in druženja generacij, ki se ga udeleži veliko število staršev in starih staršev.

K zdravemu načinu življenja sodi tudi zdrava prehrana. Zato se naše učenke seznanjajo z avtohtonimi jedmi našega okolja. V letošnjem letu so postale državne prvakinja v pripravi teh jedi.

Pri izvajanju preventivnih zdravstvenih vsebin zelo dobro sodelujemo s svetovalkami v Zdravstvenem domu Ajdovščina.

Na osnovi številnih dejavnosti, ki jih izvajamo na področju zdravega načina življenja smo si pridobili naziv Zdrava šola.

Posebno skrb namenjamo **ekologiji**, šola že četrto leto nosi naziv Eko šola. Gre za način življenja, ki je sestavni del prizadevanj Evropske unije za okoljevarstveno izobraževanje. Z njimi želimo vzgajati človeka za prihodnost. Otroci spoznavajo vsebine s področja ločevanja odpadkov, učinkovite rabe energije, varovanja voda, idr.

Dve leti zapored je ekipa naših učencev državni prvak v Ekokvizu.

Vsako leto se šola prijavi na razpis Turistične zveze Slovenije in Zavoda RS za šolstvo z naslovom Turizmu pomaga lastna glava. Z njim želimo nadgraditi turistično podobo svojega kraja. Vse tri naloge, ki smo jih pripravili v teh letih, z naslovi S Klemenčičevimi lutkami po Ajdovščini, Tek čez drn in strn med ptice in Sončno – plodovi vipavske doline, s katerimi so se učenci predstavili na državnem tekmovanju in zanje dobili zlata priznanja, so ena od možnosti trženja **turizma** v našem kraju.

S projektom **Evropska vas**, katerega cilj je spoznati države Evropske unije, želimo pri otrocih spodbujati razumevanje, toleranco, solidarnost med narodi, spoznavanje drugih načinov življenja, drugih kultur in držav ter hkrati zavedanje lastne identitete. V letošnjem šolskem letu smo tako spoznavali Republiko Češko, ob tej priložnosti nas je obiskal tudi češki veleposlanik.

Na šoli gojimo tudi **vrednote medgeneracijskega sodelovanja in spoštovanja** kot enega temeljnih gradnikov zdrave družbe.

Zavedamo se, da stari starši s svojim življenjskimi in drugimi izkušnjami lahko veliko pripomorejo k razvoju svojih vnukov. Zato v našem vzgojno izobraževalnem procesu dajemo mesto tudi njim. Vsako leto skupaj s starimi starši otroci ob 1. maju postavijo mlaj pred šolo. Tu gre za spoznavanje in obnavljanje kulturnega izročila naših prednikov.

Pri ostalih dejavnostih zgledno sodelujemo z Društvom upokojencev Ajdovščina. Gojimo izmenjavo znanja; naši učenci učijo stare starše in ostale upokojence računalniških veščin, skupina upokojenk pa na šoli vodi krožek ročnih del za otroke. Sodelujemo tudi na kulturnem področju ter na področju rokodelskih spretnosti.

Po našem mnenju je najpomembnejše **preventivno delovanje šole**. Zato smo začeli z izvajanjem programa To sem jaz. Verjamem vase. Njegov namen je razvijati pri mladostnikih pozitivno samopodobo ter izboljšati socialno – komunikacijske kompetence. Pri reševanju sporov med učenci se poslužujemo mediacije. Na področju preventivnega programa dobro sodelujemo tudi s Hišo mladih.

Z omenjenimi dejavnostmi bomo nadaljevali tudi v prihodnje, ker so se izkazale za uspešne, odprti pa smo tudi za nove. V naslednjem šolskem letu želimo učence višjih razredov navdušiti za krožek pomoči in reševanja, ki ga organizira RK Ajdovščina. Zavedamo se sodelovanja z domačim okoljem, po načelu, da je potrebno najprej dobro poznati »svet pred domačim pragom«, da potem lahko samozavestno stopaš po svoji lastni poti in spoznaš nova okolja.

Ava Curk,
ravnateljica





Osnovna šola Dobravlje

Dobravlje 1, 5263 Dobravlje
Tel.: 05/365 10 10, fax: 05/365 10 20
E-mail: o-dobravlje.ng@guest.arnes.si
Http://www.os-dobravlje.si

Številka: 190/2012
Datum: 31. 7. 2012

Občina Ajdovščina
Občinska uprava
Cesta 5. maja 6/a

5270 Ajdovščina

OBČINA AJDOVŠČINA		
02 -08- 2012		
Prejeto:		
Org. enota	Pril.	Vred.
KA	007-4	/



M-7

Spoštovani,

Prejeli smo vaš dopis št. 007-4/2012 z dne 3.7.2012, ki se nanaša na strategijo za mlade in v katerem nas prosite, da se kot zavod opredelimo do rezultatov raziskav za naše področje dela in načrt našega zavoda za obdobje od 2012-2018 v povezavi z navedenimi raziskavami.

1. Opredelitev Osnovne šole Dobravlje do rezultatov raziskav za naše področje dela

Na osnovni šoli Dobravlje podpiramo prizadevanja Občine Ajdovščina na področju dela z mladimi in se aktivno vključujemo na področjih, ki so primerna za starostno stopnjo ter vsebinsko sovpadajo s cilji osnovne šole (preventivni programi, ki jih organizira občina, Zdravstveni dom in druge organizacije). Ugotavljamo, da veliko področij, ki jih mladi navajajo v raziskavi o njihovih željah, na osnovnih šolah že spodbujamo in razvijamo v okviru obveznega in razširjenega vzgojno izobraževalnega programa (učenje tujih jezikov, vključevanje v mednarodne izmenjave, učenje tehnik medvrstniške mediacije, vključevanje v projekte, ki spodbujajo uporabo javnih prevoznih sredstev, izvajanje dodatne športne ponudbe v okviru projekta Zdrav življenjski slog, pomoč mladim pri poklicnem usmerjanju... Na področju izvajanja preventivnih dejavnosti, ki mlade ozaveščajo o zdravem načinu življenja in preprečevanju odvisnosti, šola sodeluje s številnimi drugimi zavodi in društvi npr. Zdravstvenim domom, Rdečim križem, Društvom alkoholikov, Društvom ledvičnih bolnikov, Bolnišnico Šempeter...

Zlasti podpiramo željo mladih, da se razvoj občine intenzivno usmeri v ureditev kolesarskih stez in varovanja okolja ter omogoči dostop do interneta vsem mladim. Strinjamo se tudi s predlogom, da bi v Ajdovščini deloval kino, ki pa bi bil usmerjen bolj v predvajanje filmov z umetniško vrednostjo in bi ga šole lahko koristile za filmsko vzgojo.

2. Načrt našega zavoda za obdobje 2013 – 2018 v povezavi z navedenimi raziskavami

Šole v skladu s programsko usmeritvijo in cilji osnovne šole vsako leto z letnim delovnim načrtom opredelijo vsebine, ki se jim bodo v posameznem letu še posebej posvečale. Tako bomo v obdobju od leta 2013 -2018 posebno pozornost še naprej posvečali:

- preventivnim dejavnostim (ozaveščanje o zdravi prehrani, vseh oblikah odvisnosti, spodbujanje vključevanja v športne aktivnosti),
- spodbujali mlade za učenje tujih jezikov (interesne dejavnosti, z novim Zakonom o osnovni šoli se uvaja poučevanje prvega tujega jezika že v prvem razredu),
- vzgajali mlade za energetske- varčne in ekološke porabnike (ločevanje odpadkov, uporaba alternativnih virov energije, varovanje okolja, uporaba javnih prevoznih sredstev, vsakoletno zbiranje starega papirja...),
- vsako leto organizirali mednarodno izmenjavo,
- učencem nudili izbirne predmete s področja IKT tehnologije ter pomoč učiteljev po pouku za uporabo interneta in izdelavo projektnih nalog s pomočjo računalniških programov,
- sodelovali z obrtno zbornico pri poklicnem usmerjanju,
- nudili raznovrstne interesne dejavnosti (krožke),
- sodelovali s krajevnimi skupnostmi in društvi pri izvedbah kulturnih in športnih prireditvah,
- vzgajali mlade za medvrstniške mediatorje,
- izvajali številne druge dejavnosti.

Mladim, ki so starejši od 15 let in so zaključili osnovnošolsko izobraževanje na naši šoli, lahko pomagamo tako, da jim za izvajanje zlasti športnih dejavnosti v sodelovanju z Občino Ajdovščino nudimo uporabo prostorov npr. telovadnice, zunanjšega igrišča, teniškega igrišča ter učilnice za izvedbo predavanja ali tečaja.

V želji, da bi mladim skupaj omogočali celosten razvoj, ki ustreza potrebam sodobnega časa vas lepo pozdravljamo.

Mirjam Kalin,
ravnateljica



Mirjam Kalin